PROLETARI DIN TOATE ȚĂRILE, UNIȚI-VĂ!

Scînteia

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Anul XXXVIII Nr. 7953 | Miercuri 22 ianuarie 1969 | 8 PAGINI — 40 BANI

ÎN ÎNTÎMPINAREA ALEGERILOR PENTRU MAREA ADUNARE NAȚIONALĂ ȘI CONSILIILE POPULARE

INDUSTRIA ALIMENTARĂ ÎN CINCINAL

Bucur ȘCHIOPU
ministrul industriei alimentare

Congresul al IX-lea al partidului și plenarele ulterioare ale C.C. al P.C.R., respectînd principiul dezvoltării prioritare a ramurilor hotărîtoare ale producției mijloacelor de producție, au acordat o atenție deosebită creșterii susținute a potențialului productiv în ramurile de care depinde nemijlocit satisfacerea nevoilor de consum ale populației. Acestui scop i-au subordonat, în ultimii ani, partidul și statul un amplu program de măsuri și acțiuni de natură să accelereze ritmul de creștere a producției în industria bunurilor de consum, în vederea satisfacerii în condiții tot mai bune a cerințelor crescînde ale oamenilor muncii. Datorită acestui fapt, industria alimentară continuă să dețină o pondere însemnată în ansamblul producției industriale a țării — aproape 17 la sută — livrînd la fondul pieței peste 40 la sută din volumul total de mărfuri destinate populației.

Pentru dezvoltarea și modernizarea industriei alimentare, ca una dintre ramurile de bază ale producției bunurilor de consum, în actualul cincinal au fost alocate însemnate fonduri materiale și bănești, al căror volum a crescut simțitor de la an la an. **Volumul de investiții destinat dezvoltării industriei alimentare în primii trei ani ai cincinalului se ridică la peste 4,7 miliarde de lei, fiind aproape egal cu cel realizat în perioada celor 6 ani anteriori.** Au fost construite în acești ani sau sînt în curs de construcție 16 fabrici de pîine, 6 mori, 4 antrepozite frigorifice, 5 fabrici de mezeluri, 9 fabrici de produse lactate, 5 fabrici de brînzeturi, 3 fabrici de zahăr, o fabrică de ulei, 3 fabrici de conserve, 2 fabrici de bere, centre de vinificare cu o capacitate de peste 85 000 tone. De asemenea, au fost dezvoltate o serie de fabrici de ulei, conserve, produse de panificație și spirt, precum și pepiniere piscicole însumînd 11 350 ha.

Se cuvine remarcat că la repartizarea fondurilor de investiții pe subramurile industriei alimentare s-a avut în vedere necesitatea de a dezvolta producția în acele sectoare care au asigurate resursele de materii prime ca: pîine, produse lactate, zahăr, conserve. În egală măsură, pe baza indicației conducerii partidului, s-a urmărit industrializarea îndeosebi a localităților mai puțin dezvoltate din punct de vedere economic. Peste 60 la sută din fondurile destinate creării de unități noi au fost orientate spre Moldova, Dobrogea și Oltenia, precum și spre localitățile din apropierea Dunării.

Investițiile realizate în această perioadă, concomitent cu sporirea capacităților de producție, au dus la dotarea acestora cu utilaje perfecționate, moderne, au permis introducerea procedeelor tehnologice avansate, cu un grad ridicat de mecanizare și automatizare. De asemenea, o dată cu construirea de noi unități sau modernizarea celor existente, au fost introduse tot mai larg în producție rezultatele cercetării tehnico-științifice. Este de relevat că în cadrul procesului de modernizare a industriei alimentare o contribuție substanțială a avut-o industria constructoare de mașini din țara noastră, care a furnizat circa 75 la sută din utilajele cu care au fost dotate noile fabrici.

Dezvoltarea și modernizarea bazei tehnice a industriei alimentare au avut ca urmare firească o importantă creștere a producției. **În perioada 1966—1968, volumul producției industriei alimentare a crescut cu 32 la sută.** Dacă excludem producția de panificație și morărit, care înregistrează o creștere limitată strict la nivelul cerințelor de consum ale populației, în ansamblul celorlalte subramuri ale industriei alimentare s-a înregistrat, în 1968, un volum al producției globale care reprezintă 136 la sută față de producția anului 1965, ceea ce o situează la un nivel apropiat de sporul realizat pe întreaga industrie în primii trei ani ai cincinalului. Cu mult mai mari au fost creșterile de producție în unele subramuri importante ale industriei alimentare. Față de 1965, producția în industria cărnii a atins în 1968 un nivel de 144 la sută, cea din industria laptelui 136 la sută, cea de ulei comestibil 155 la sută, iar cea de conserve de legume sterilizate 148 la sută, în timp ce producția de pîine, ca urmare a procesului de deplasare a consumului către produse cu conținut mai ridicat de proteine, în perioada 1966—1968 a înregistrat o creștere de numai 11 la sută.

După cum am arătat mai înainte, creșterea producției industriei alimentare în ultimii ani s-a realizat prin noi investiții, iar **circa două treimi s-a obținut prin creșterea productivității muncii.** Este o realizare care se reflectă pozitiv în creșterea productivității muncii pe întreaga economie, dacă ținem seama că nivelul absolut al productivității muncii în industria alimentară este de 2 ori mai mare decît nivelul mediu pe întreaga industrie.

Obiectivul esențial urmărit în dezvoltarea industriei alimentare a fost acela de a oferi populației un volum cît mai mare de produse alimentare de calitate care să corespundă unui consum fiziologic cît mai apropiat de cel optim, potrivit cu normele de igienă și alimentație. În 1968, de exemplu, s-a livrat, la fondul pieței, un volum de mărfuri alimentare cu 28 la sută mai mare decît în anul 1965, adică un plus de 7,5 miliarde de lei. În perioada 1966—1968, valoarea totală a mărfurilor livrate consumului populației este cu peste 16 miliarde de lei superioară celei din cei 3 ani anteriori. În 1968 s-a livrat, față de 1965, cu 38 la sută mai multe preparate din carne, cu 50 la sută conserve de carne, cu 35 la sută conserve de legume, cu 16 la sută brînzeturi și cu 10 la sută zahăr și unt.

Oricît de bune ar fi rezultatele obținute pînă acum în aceste domenii, nu putem trece cu vederea faptul că uneori de pe piață au lipsit anumite produse, datorită unor carențe ce se mențin în circuitul industrie-comerț și că, de asemenea, în unele cazuri, calitatea unor produse alimentare nu a fost corespunzătoare, ceea ce a determinat critici îndreptățite din partea consumatorilor. Înlăturarea neajunsurilor care s-au făcut simțite în ritmicitatea livrărilor, calitatea și prezentarea produselor este o sarcină pe care ne-am propus s-o rezolvăm în acest an.

Contribuția industriei alimentare la îmbunătățirea aprovizionării populației nu rezidă numai în creșterile cantitative ale producției livrate pe piață. În ultimii ani, gama de produse alimentare a fost lărgită prin fabricarea pentru prima oară în țară a unor produse noi: lapte concentrat și lapte praf, sucuri de legume și fructe, alimente congelate, supe concentrate, semipreparate culinare, produse dietetice pentru adulți, produse destinate alimentației copiilor. **Numai în anii 1967—1968 au fost omologate 230 de sortimente noi.** Fără îndoială, ceea ce s-a realizat în domeniul diversificării producției reprezintă încă un început și că industriei alimentare îi revine sarcina de a face noi pași serioși înainte spre îmbogățirea acestei sortimentații. Avem în vedere în special lărgirea sortimentelor la preparate culinare, dietetice, la produse specifice pentru sugari și copii pînă la 3 ani. De asemenea, ne preocupă fabricarea unor produse noi cum sînt: băuturi lactate cu diferite ingrediente, sosuri condimentate, diverse sortimente de conserve. În egală măsură, avem în atenție să dezvoltăm producția unor sortimente alimentare cu caracter tradițional, specifice unor regiuni ale țării, cum sînt, de pildă, brînzeturile de Sibiu, brînza de Novaci, crema de Buzău, șunca de Bistrița etc.

Paralel cu aprovizionarea pieței interne, tot mai consistent a fost, în ultimii 3 ani, aportul industriei alimentare la dezvoltarea exportului țării noastre. În prezent, industria alimentară se află pe locul al doilea între ramurile industriale în ce privește volumul total de mărfuri oferite la export. Dacă din punct de vedere cantitativ am făcut serioase progrese la export, nesatisfăcător este încă modul în care sînt valorificate pe piața externă unele produse alimentare. La plenara C.C. al P.C.R. din decembrie 1968, pe bună dreptate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a criticat rămînerea în urmă în ceea ce privește valorificarea produselor alimentare, cît și faptul că exportăm unele produse în mod nerentabil. Rentabilizarea exportului impune implicit creșterea preocupării și răspunderii tuturor întreprinderilor industriei alimentare pentru îmbunătățirea calității produselor, cît și pentru o mai mare promptitudine în livrare.

Anul 1969 are un rol hotărîtor pentru realizarea obiectivelor ce

(Continuare în pag. a III-a)

Vie activitate politică în campania electorală

Continuă să se desfășoare pe întreg cuprinsul țării întrunirile electorale pentru desemnarea candidaților Frontului Unității Socialiste pentru alegerile de la 2 martie. Oamenii muncii de la orașe și sate — muncitori, țărani, intelectuali — vîrstnici și tineri, participă cu viu interes la aceste întruniri, exprimîndu-și adeziunea deplină față de politica internă și externă a partidului. Totodată, participanții la întruniri fac numeroase propuneri pentru continua dezvoltare a orașelor și comunelor, pentru o mai susținută contribuție cetățenească în această generoasă operă colectivă. Ei sînt hotărîți ca, împreună cu cei pe care îi vor alege la 2 martie, să contribuie cu toate forțele la ridicarea gradului de civilizație socialistă în toate așezările țării, adăugînd astfel la bilanțul celui de-al patrulea an al cincinalului noi realizări pe măsura voinței lor de a milita cu fapta pentru prosperitatea și înflorirea României socialiste.

În decursul celor 9 zile, de cînd a început campania electorală, au fost propuși 5 010 candidați pentru alegerile de deputați în consiliile populare județene, 4 648 pentru consiliile populare municipale, 7 197 candidați pentru consiliile populare orășenești și 81 551 candidați pentru consiliile populare comunale. Totodată, continuă înscrierea cetățenilor cu drept de vot în listele electorale, înregistrîndu-se pînă acum circa 6,5 milioane de înscriși.

Din agenda electorală a județului Argeș reținem că în multe sate un mare număr de țărani cooperatori au ascultat

(Continuare în pag. a II-a)

Din cronica marilor realizări ale socialismului

Panoramic orădean

Reportaj de Al. ANDRIȚOIU

Spre matca albastră a Crișului Repede, colinele decurg verzi și fecunde: vița de vie și pomii fructiferi intră în oraș, pînă-n centru, prin grădini pitorești. Pe străzi, aliniamente de castani și tei desfac meandre prin curțile uzinelor și școlilor. Parcuri întinse și numeroase, cu plante grase ca în Sud, se bucură aici de o climă îngăduitoare. În fine, balcoanele blocurilor se înfățișează și ele cu grădinile lor suspendate la acest spectacol al unei naturi citadine, gospodărită cu dragoste și minuție de către localnicii care, la nevoie, își pot face week-endul liniștiți la vetrele lor. Iată — mi-am zis a nu știu cîta oară — un oraș frumos, intim, elegant și liniștit, un oraș din care pleci și în care te întorci cu nostalgie.

Dar acum e iarnă și orașul se arată total deschis. Privesc stilurile destul de amestecate ale clădirilor. Aici și-au durat altădată lăcașuri somptuoase latifundiari orășenizați, burghezi eleganți, galanți, pedanți, care cochetau cu moda vieneză într-un colorat trai de operetă — comercianți și cămătari, gurmanzi care, de sărbători, umpleau restaurantele de lux și glumeau zgomotos la mesele sardanapalice. Era în epoca balurilor mascate și se dusese vorba despre Oradea ca despre un oraș în care se trăiește și se distrează bine.

O oarecare industrie ușoară, aparent prosperă, impulsiona orașul, comerțul împăuna festiv vitrinele. Totul părea aici comod, numai că fotografiile îngălbenite ale epocii, cum și mărturiile orale ale cetățenilor, ne oferă, de fapt, imaginea unor fabricuțe și ateliere insalubre, unde se muncea din greu — pe un salariu de nimic — și în care însă se călea un proletariat lucid și temerar. Români, maghiari și de alte naționalități ripostau la tendințele șovine și scizioniste cu care burghezia încerca să-și mențină puterea. S-au ridicat și aici, la Oradea, din rîndurile oamenilor muncii români sau ale celor aparținînd naționalităților conlocuitoare, figuri de frunte ale mișcării muncitorești: eliberarea a găsit și aici cadre capabile să construiască o lume nouă, a revoluției socialiste. După război, orașul s-a dezmeticit repede. Sfertul de veac pe care l-a parcurs patria de atunci și pînă astăzi a dat și orașului Oradea dimensiunile mărețe ale unei așezări demne de oamenii care au înnobilat-o.

★

În panorama economică a orașului de astăzi ochiul reporterului, cum și cel al economistului deslușesc o mare varietate de bunuri așezate însă în tiparele unei depline armonii.

O comparație simplă pune în lumină marele salt realizat în gama de pro-

(Continuare în pag. a VII-a)

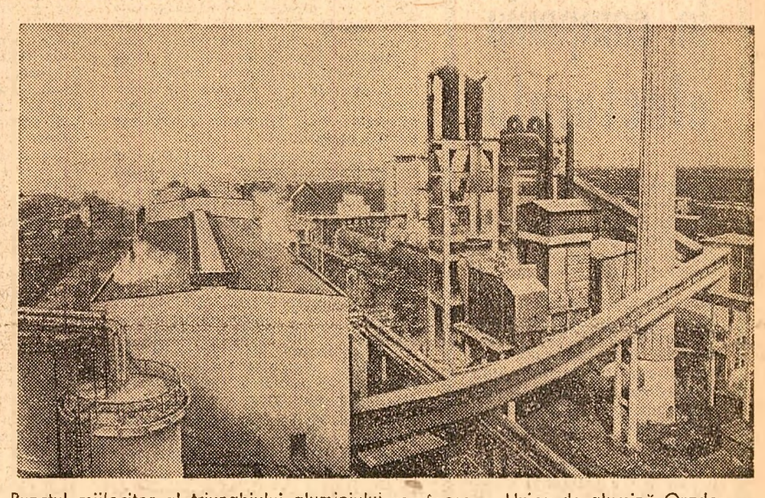

Punctul mijlocitor al triunghiului aluminiului românesc — Uzina de alumină Oradea — asigură valorificarea unei importante resurse locale, bauxita

Foto: **M. Andreescu**

PAGINA A V-A

• OMUL FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU EL ÎNSUȘI...

PAGINA A VI-A

• A DEVENIT LABORATORUL UZINAL UN CENTRU DE CREAȚIE TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ ?

RELAȚII INTEROCCIDENTALE

„INTEGRAREA ECONOMICĂ" FAVORIZEAZĂ INTERESELE MARILOR MONOPOLURI

Prin recenta reuniune a miniștrilor de finanțe ai țărilor membre ale Pieței comune, „cei șase" (R. F. a Germaniei, Franța, Italia, Belgia, Olanda și Luxemburg) au debutat într-un nou an de negocieri comunitare. **„Subiectele de discuții, sau chiar de discordii, nu vor lipsi deloc în anul 1969"** — scrie Raymond Barre, vicepreședinte al Comisiei unice a celor trei comunități vest-europene (Piața comună, Comunitatea cărbunelui și oțelului și Euratomul), în numărul pe ianuarie al revistei „Communauté Européenne". Barre este de părere că lunile viitoare, care vor aduce sfîrșitul perioadei de tranziție prevăzută în Tratatul de la Roma, vor marca un „punct crucial" în procesul de edificare a Pieței comune.

Vicepreședintele executivului de la Bruxelles, ca și ceilalți partizani ai „integrării" vest-europene nu-și ascund dezamăgirea față de evoluția Pieței comune. La peste un deceniu de la semnarea actului ei de naștere, comunitatea „celor șase" nu s-a realizat decît parțial; iar, pe de altă parte, pașii înaintea înregistrați pînă acum tind să facă tot mai grea, dacă nu imposibilă, continuarea drumului „integrării".

Acest fapt îl mărturisea recent însuși Walter Hallstein, fost președinte al Comisiei C.E.E. și unul dintre cei mai fervenți susținători ai ideii „integrării" vest-europene: **„Nu poate fi trecut cu vederea, preciza acesta, că impulsul spre o politică europeană comună a slăbit foarte mult".** Aprecierile lui Hallstein confirmă ceea ce prevăzuse încă în anul 1956, deci încă înainte de semnarea Tratatului de la Roma, economistul francez M. Byé: **„Totul se va petrece atunci** (în Piața comună — n. r.) **ca într-o menajerie unde, sub pretextul de a-l încrucișa, leii și caprele sînt închiși în aceeași cușcă".**

Această plastică comparație exprima în fond ceea ce s-a adeverit pe parcurs și anume că ideea creării unei organizații economice interstatale, cu caracter supranațional, a fost o modalitate prin care marile monopoluri căutau să-și creeze poziții avantajoase în dauna unor parteneri economici mai slabi, fiind în fond o expresie a ascuțirii luptei dintre monopoluri, pentru surse de materii prime, pentru piețe și sfere de investiții, pentru poziții dominante în alianțele politice și militare imperialiste.

„Cei șase" au pornit mai întîi pe calea realizării unei uniuni vamale, care presupune desființarea taxelor vamale în interiorul Pieței comune, atît la produsele industriale cît și cele agricole. Pe măsura desfășurării procesului de „integrare" a piețelor, contradicțiile din interiorul comunității nu s-au aplanat, ci, dimpotrivă, au căpătat un caracter tot mai pronunțat. „Uniunea" vamală nu a făcut decît să intensifice lupta de concurență, din care ies victorioase monopolurile mai puternice. Ascuțirea acestei lupte, în urma desființării tarifelor vamale dintre „cei șase", a adîncit și mai mult discrepanța în raportul de forțe pe plan economic dintre participanții la Piața comună. Astfel, în domeniul chimiei preponderența absolută o dețin întreprinderile vest-germane, care au lăsat cu mult în urmă întreprinderile similare din restul țărilor C.E.E. Din primele șase firme ale Pieței comune, patru sînt vest-germane. Cea mai mare firmă franceză din acest sector, „Rhone-Poulenc", se situează abia pe locul 6. Tendințele de creare a unor mari grupări economice interstatale, pe calea preluării intereselor unui partener de către altul mai puternic, reprezintă o altă fațetă a înfruntării dintre monopoluri în interiorul Pieței comune. Nu puține sînt cazurile cînd pentru blocarea acestei tendințe a fost nevoie de intervenția guvernelor statelor ce ar fi avut de păgubit în urma unor fuziuni care se profilau și care grupau întreprinderi din două sau mai multe țări. Ne amintim că anul trecut, cînd s-a ridicat problema

C. GHEORGHE

(Continuare în pag. a VIII-a)

O artă a vieții, a celor mai nobile idealuri!

puncte de vedere

„Aș dori ca literații noștri... să se avînte mai mult în viață... Singurul maestru este viața".

VASILE PÂRVAN

Care este suprema realitate a unei epoci literare, prin ce rămîne ea în istoria culturii? Desigur prin operele create care îi întruchipează idealul filozofic, uman și artistic, aspirațiile cele mai înalte, gîndurile cele mai îndrăznețe. Prin ce anume își perpetuează un popor zestrea de înțelepciune, profilul moral și spiritual, aportul lui la progresul civilizației universale? Fără îndoială și prin opere de cultură, prin tot ceea ce gîndul și visul produc în mod efectiv și se înscriu ca realități obiective și supraviețuiesc peste ani, decenii și secole. Și care este în cele din urmă acoperirea estetică a unui curent, program sau a unui manifest literar și artistic dacă nu operele în numele cărora s-a născut sau cărora le-a deschis cale? Orice răspuns am căuta opera rămîne esențiala realitate artistică și orice discuție numai de aici poate porni și numai aici se poate întoarce. Fără îndoială istoria culturii ne oferă suficiente exemple pentru a demonstra că programele, efemeră a spectaculosului. Sînt acele pseudo-programe literare pe care nici viața socială nu le cheamă și nici coordonatele firești de evoluție ale culturii nu le impun. Unul din cei mai rafinați și mai culți scriitori ai noștri, manifestele literare au constituit momente ale dezvoltării vieții spirituale numai în măsura în care întuind mișcarea generală i-au dat expresie teoretică, propunînd idei impregnate de seva adevărului. După cum tot istoria culturii reține, de astă dată însă la registrul său pasiv, la capitolul experiențelor ratate, al încercărilor eșuate, și acele manifeste sau programe care, pornind din gol și eșuînd în gol, nu au lăsat în urma lor decît dira

Alexandru Odobescu, afirma aceste gînduri atît de actuale: „E un adevăr recunoscut acum că artele sînt expresia simțirilor unui popor întreg și că numai în acest caz sînt ele întemeiate cu putere; căci sînt, din nenorocire, școli artistice pe cari le gustă numai parte din societate și într-un spațiu de timp foarte scurt; acele școli false, în loc de a înainta arta, o ocolesc pe un drum nevrednic de dînsa și o fac bastardă, luîndu-i adevăratul ei sens". Definindu-și stilul, o cultură națională nu ar putea progresa dacă experientelor sedimentate temeinic nu li s-ar adăuga, necontenit, altele noi care, fără a ignora pe cele precedente, preluînd și fructificînd elementele lor durabile, elimină ceea ce se dovedește caduc, perimat. Să ne gîndim ce **revoluție** reală au însemnat în dezvoltarea culturii noastre momentele Eminescu, Caragiale, Grigorescu, Enescu, Arghezi, Brâncuși, iar pe planul ideilor asupra literaturii, Kogălniceanu, Maiorescu, Gherea, Ibrăileanu etc. Dar oricine privește lucid momentul apariției și afirmării lor va observa concordanța deplină între ceea ce societatea — înțeleasă în chip complex ca nivel de gîndire și de civilizație — cerea și între ceea ce cultura românească impunea prin stadiul dezvoltării sale, între ceea ce era

Valeriu RĂPEANU

(Continuare în pag. a IV-a)

Telegramă

Excelenței Sale
domnului RICHARD NIXON
Președintele Statelor Unite ale Americii

Cu prilejul inaugurării oficiale a mandatului dumneavoastră de președinte al Statelor Unite ale Americii, vă adresez felicitările mele cordiale și cele mai bune urări.

Îmi exprim încă o dată speranța că relațiile dintre Republica Socialistă România și Statele Unite ale Americii se vor extinde în interesul popoarelor noastre, al cauzei colaborării internaționale și a păcii în lume.

NICOLAE CEAUȘESCU
Președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România

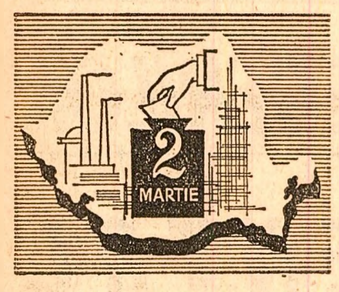

În întîmpinarea alegerilor pentru Marea Adunare Națională și consiliile populare

Desemnări de candidați

În aceeași atmosferă de entuziasm au continuat marți întrunirile electorale în cadrul cărora oamenii muncii din orașe și sate au desemnat candidații ai Frontului Unității Socialiste pentru alegerile de la 2 martie. Pentru alegerile de deputați în Marea Adunare Națională au fost desemnați candidați în :

JUDEȚUL BUZĂU — Gheorghe Șora, maistru mecanic la schela Berca, în circumscripția electorală nr. 9 Vernești.

JUDEȚUL CONSTANȚA — academicianul Alexandru Birlădeanu, membru al C.C. al P.C.R., în circumscripția electorală nr. 2 Tomis Nord.

JUDEȚUL NEAMȚ — Gheorghe Maftei, Erou al muncii socialiste, președintele cooperativei agricole de producție din comuna Țibucani, în circumscripția electorală nr. 8 Țibucani.

MUNICIPIUL BUCUREȘTI — Augustin Francise, conducătorul arhiepiscopiei romano-catolice București, în circumscripția electorală nr. 16 „13 Septembrie" ; **Mircea Rebreanu**, judecător la Tribunalul municipal, în circumscripția electorală nr. 33 Alex. Sahia ; **Ion Roman**, directorul Institutului de cercetări pentru tehnologia construcțiilor de mașini, în circumscripția electorală nr. 10 Mărășești : **Vasile Predescu**, prorectorul Institutului medico-farmaceutic, în circumscripția electorală nr. 4 Mihai Bravu. (Agerpres)

Vie activitate politică în campania electorală

(Urmare din pag. I)

cu interes expuneri despre însemnătatea alegerilor de la 2 martie, despre democratismul orînduirii noastre socialiste de stat, realizările economice și social-culturale obținute de poporul nostru în construcția socialismului. Asemenea conferințe au fost organizate și la Palatul culturii, la Casa universitarilor, la Casa cultură a studenților și la cluburile întreprinderilor și institutiilor din Cluj.

Campania electorală prilejuiește o vie activitate cultural-artistică în orașele și satele din cuprinsul județului Mehedinți. La casele de cultură din Tr. Severin, Orșova, Baia de Aramă, Vînju Mare, ca și la căminele culturale Jiana, Godeanu și altele, adunările pentru propuneri de candidați sînt urmate de atractive programe artistice.

Întreprinderea cinematografică interjudețeană Bacău a organizat 11 cicluri de filme documentare pentru cinematografele sătești. Ele grupează pelicule prezentînd momente importante din istoria poporului român, realizările economice, dezvoltarea științei, culturii și artei în România.

În multe județe sînt editate broșuri, precum și micro-monografii ale municipiilor și orașelor înfățișînd realizările din anii construcției socialiste.

VREDNICI EXPONENȚI AI COLECTIVITĂȚII

În adunările cetățenești, oamenii muncii acordă investitura de candidați în alegeri reprezentanților Frontului Unității Socialiste — muncitorilor, țăranilor cooperatori, intelectualilor care și-au afirmat înaltele lor calități morale, spiritul de buni gospodari și energia lor creatoare pe tărîmul dezvoltării economico-sociale și propășirii continue a patriei noastre.

În circumscripția electorală nr. 2 Galați-Nord, adunarea cetățenească a aprobat cu multă căldură candidatura maistrului Gheorghe Lupea *în alegerile de deputați pentru Marea Adunare Națională. Încrederea alegătorilor este pe deplin îndreptățită de calitățile sale profesionale și morale. Din cei 40 de ani pe care-i împlinește în curînd, Gheorghe Lupea a trăit 27 într-o activitate intensă, strîns legată de progresul colectivului în care lucrează la Șantierul Naval. Aici și-a făcut ucenicia, aici a urcat treptat și constant treptele calificării. Din 1961 este șeful atelierului de lăcătușerie unde coordonează activitatea a peste 300 de constructori de nave. Susținîndu-i candidatura, participanții la adunarea cetățenească l-au prezentat ca fiind unul dintre pionierii construcției de nave maritime românești. Din anul 1960 a luat parte la construcția a peste 40 de nave care cutreieră, sub pavilionul patriei, mările și oceanele lumii. În efervescența creatoare de la Șantierul Naval, maistrul Lupea și-a afirmat priceperea profesională, dinamismul și inițiativa. Să menționăm doar că este autorul unor inovații a căror eficiență e socotită la un milion de lei. Cea mai recentă inovație — îmbunătățirea tehnologiei izolației fonice — a fost întîmpinată cu interes de specialiști cu o înaltă calificare.*

...Doctorița Elisabeta Horváth *a fost propusă candidat în circumscripția orășenească nr. 15 din Reghin.*

Din relatările unor cetățeni — unii dintre ei pacienți ai doctoriței — am aflat că Elisabeta Horváth și-a înscris în biografie o bogată activitate pe tărîm profesional. La policlinica din Reghin, unde lucrează în calitate de șefă a laboratorului, a introdus o reacție serologică pentru depistarea focarelor streptococice sau a altor infecții cu streptococi, care a dat rezultate bune în profilaxia copiilor reumatici.

Calitățile morale ale doctoriței, dragostea față de oameni, străduința ei inepuizabilă de a le fi de ajutor se dezvăluie mai ales în grija față de copii, asupra sănătății și educației cărora veghează neobosit.

Un medic în nemijlocită legătură cu omul și colectivitatea — iată profilul candidatei propuse de cetățenii din Reghin.

...Constantin Șalaru este tînăr, și ca vîrstă (32 de ani) și ca președinte al cooperativei agricole de producție din Bivolari, județul Iași. Cooperatorii i-au acordat această încredere în ianuarie 1967. Pentru a-l cunoaște mai bine trebuie neapărat să cităm cifre și fapte : Cooperativa din Bivolari, care deține o suprafață de 4 300 hectare teren arabil, a realizat anul trecut venituri în valoare de 10 milioane lei. Pe dealurile sterpe și erodate din împrejurime au fost plantate 123 hectare de vie nobilă și 70 hectare cu pomi fructiferi. Locurile situate în preajma surselor de apă au fost transformate într-o bogată grădină de legume.

Realizările se datoresc, desigur, eforturilor cooperatorilor, dar și ale președintelui. Sub directa supraveghere a tînărului președinte, din ianuarie 1967 pînă în iulie 1968 s-au săpat 14 km de canale de irigație. O muncă grea care a cerut un efort general. Unii erau chiar de părere să se sisteze lucrările și să se renunțe la irigarea a 230 de ha cu porumb. Pînă la urmă, cu perseverența și hotărîrea care-l caracterizează, a reușit să determine participarea tuturor cooperatorilor la realizarea întregii lucrări. Rezultatul : s-au obținut 6 000 kg porumb știuleți la hectar — cu 2 000 kg în plus față de terenurile neirigate.

Sprijinul acordat de cooperatori pentru a candida în alegerile de deputați în Marea Adunare Națională a fost unanim.

R. APOSTOL
L. DEAKI
M. CORCACI

Autoritatea comisiilor permanente depinde de eficiența activității lor

Un aspect caracteristic al dezvoltării țării pe drumul democrației socialiste îl constituie și modul de desfășurare — în colectiv — a activității consiliilor populare în cadrul sesiunilor. În condițiile în care rolul și sarcinile unui anumit organism social cresc, în mod corespunzător se măresc și obligațiile celor ce îl compun, adică ale deputaților. Iar deputații, prin comisiile permanente, ce se aleg la prima sesiune și pe întreaga durată a mandatului, precum și prin comisii temporare, contribuie la îndeplinirea atribuțiilor consiliilor populare.

Indiscutabil, aceste comisii reprezintă organisme deosebit de utile, adevărate nuclee de creație, gîndire, inițiativă și acțiune, menite să sprijine în modul cel mai concret soluționarea la înalt nivel a problemelor locale, să sporească prestigiul și autoritatea consiliilor populare. „Experiența existentă în acest domeniu confirmă faptul că acolo unde comisiile au fost alcătuite cu seriozitate, cuprinzînd deputații cei mai pricepuți în problemele aflate în atribuțiile ce revin comisiei, specialiști în domeniile respective, oameni care știu să-și onoreze prin fapte și competență încrederea ce le-a fost acordată — subliniază tov. **C. Dumitrescu**, directorul administrației locale a Consiliului popular al municipiului București — consiliile populare au avut un sprijin deosebit în studierea unor probleme, în controlul activității unor organe locale de specialitate ale administrației de stat, organizații economice, întreprinderi și instituții. Au fost frecvente cazurile cînd din proprie inițiativă ele au studiat unele probleme și, pe baza concluziilor desprinse, au făcut propuneri de mare utilitate, cu multiple implicații pozitive pentru activitatea consiliului popular, a comitetului său executiv".

Printre oamenii cu o deosebită și meritorie activitate în cadrul comisiilor permanente se numără specialiști de înaltă calificare, profesori universitari, ingineri șefi și directori de întreprinderi, oameni de artă și cultură, maiștri, muncitori fruntași în producție care, neprecupețindu-și timpul liber, organizează sau participă, în calitatea lor de deputați, la diferite acțiuni de larg interes obștesc, inițiază sau sprijină adoptarea unor măsuri de către consiliile populare „Îndeplinirea cît mai eficace a îndatoririlor — apreciază prof. **Ion Manoliu** de la facultatea de hidrotehnică a Institutului de construcții din București, președintele comisiei permanente pentru arhitectură și constructii a Consiliului popular al municipiului București — este asigurată acum și prin prevederile noii Legi de funcționare a consiliilor populare, potrivit cărora, juridic, deputații care alcătuiesc aceste comisii au același statut ca și persoanele care dețin funcții ce implică exercițiul autorității de stat. Colective de specialiști din partea comisiei noastre și-au adus contribuția la soluționarea a numeroase probleme, făcînd deplasări pe șantiere de construcție din Capitală, la Proiect-București, la Oficiul de construcții de locuințe proprietate personală și în alte unități și subunități legate de specificul comisiei. Unele probleme reveneau însă în fiecare an — în iulie-august verificam stadiul reparațiilor capitale și al construcțiilor de școli ; în toamnă ne preocupa stadiul pregătirilor de iarnă pe șantiere, asigurarea proiectelor și amplasamentelor pentru anul următor. Printre problemele studiate se numără asigurarea unor cartiere cu spații comerciale suficiente și corespunzătoare ca dotare, amenajarea marilor piețe publice, înfrumusețarea Capitalei prin lucrări decorative cu caracter monumental (în colaborare cu alte comisii), organizarea științifică a productiei la Direcția generală de construcții montaj etc. Cele mai multe din studiile și controalele noastre s-au finalizat prin luarea unor măsuri, la altele am primit răspunsuri de obicei mulțumitoare, dar unele rămîn cam mult timp în suspensie, cum ar fi problema afișajului public în București, a amenajării spațiilor de agrement etc.".

Este de înțeles că unele propuneri pot deveni mai ușor realități, altele nu. Uneori, însă, cauzele sînt mai mult de natură subiectivă, ceea ce ne îndreptățește să propunem realizarea unei **mai strînse legături între factorii de răspundere ai consiliului și aceste comisii. Trebuie să subliniem aici că este o îndatorire de mare răspundere a consiliilor populare să creeze deputaților condițiile unei activități rodnice, încît aceștia să-și poată realiza cu adevărat rolul de exponent viu, real al voinței și intereselor alegătorilor.**

Pornindu-se de la experiența acumulată, de la eficiența muncii, în noua lege a consiliilor populare s-a circumscris și cadrul de acțiune al acestora, care prevede, printre altele, și preluarea unei bune părți a responsabilității pentru măsurile ce se iau pe scară locală. Astfel, **comisiile permanente avizează proiectele de hotărîri elaborate de comitetul executiv și care urmează a fi supuse spre adoptare consiliului popular.** Pentru ca aceste proiecte de hotărîri să poarte girul maximei competențe, să fie cît mai folositoare, comisiile permanente atrag la activitatea lor cetățeni care, prin pregătirea de specialitate și experiență, pot contribui la îndeplinirea sarcinilor acestor comisii. „Activitatea obștească a comisiei permanente de gospodărie locativă a Consiliului popular al municipiului București, ne spunea deputatul **Nicolae Mihail**, colaborator la Lexiconul tehnic, președintele comisiei, este într-o bună măsură sprijinită de un activ de aproape patruzeci de tehnicieni, ingineri, profesori, care împărtiți pe diferite grupe de probleme — reparații, întreținerea instalațiilor din blocuri, carențe de ordin administrativ, pază contra incendiilor etc. — contribuie la fundamentarea studiilor, la buna documentare a comisiei. Activul ne-a fost de mare ajutor la elaborarea unui studiu pentru perfecționarea și simplificarea formelor de administrare a blocurilor și la elaborarea unor propuneri privind simplificarea organizării serviciilor de administrare și de întreținere a fondului locativ, cuprinzînd și prevederi de mecanizare a evidențelor și calculului chiriei și întreținerii".

Nu există sector de activitate în care comisiile permanente să nu-și poată aduce contribuția. Este ilustrativ, bunăoară, faptul că organele locale ale puterii de stat gospodăresc anual un buget de aproximativ 20 miliarde de lei, realizînd prin unitățile de industrie locală, de construcții-montaj, un plan de producție și de servicii către populație care însumează aproximativ 29 miliarde lei. La gospodărirea eficientă a acestor importante sume își dau aportul bineînțeles și comisiile permanente. Deseori acest aport ia forme foarte concrete, evaluabile material. La Tîrgu Mureș, de pildă, comisia permanentă de gospodărie comunală și sistematizare, președinte ing. **Ladislau Kopecz**, sprijinită de un larg activ, care aici, la scară locală, a și primit numele de „comandament", a elaborat studii pentru repararea străzilor, amenajări de trotuare, canalizări și alte lucrări edilitar-gospodărești. Au fost atrași mii de cetățeni, printre care foarte mulți tineri, la extinderea bazei nautice, unde au executat săpături, îndiguiri, taluzări de maluri, la plantații de zone verzi, la amenajări în cadrul grădinii zoologice. În mare parte, cele aproape 21 milioane lei — dublu în raport cu anul precedent — reprezentînd valoarea muncii patriotice executate de cetățenii municipiului trebuie puse pe seama capacității organizatorice și a inițiativelor acestei comisii. O contribuție importantă la rezolvarea unor importante probleme pe plan local a depus și comisia permanentă de comerț-cooperație din județul Prahova, condusă de deputatul **Toma Măner**, director adjunct la I.V.L.F., care, pe baza unui studiu efectuat cu temeinicie, a făcut propuneri judicioase pentru mai buna folosire a spațiilor și utilajelor comerciale, pentru asigurarea unor stocuri corespunzătoare de mărfuri, pentru promovarea cadrelor în sistemul de deservire publică etc. Concluziile studiului au și determinat unele măsuri operative.

După cum se știe, comisiile permanente se alcătuiesc, potrivit specificului și nevoilor locale, pe principalele ramuri și domenii de activitate. Noua lege a consiliilor populare prevede că și în afara comisiilor permanente, consiliile populare pot alege din rîndul deputaților comisii temporare pentru examinarea unor probleme, stabilind sarcinile și modul de activitate pentru fiecare dintre aceste comisii. Tov. **Aurel Diaconu**, secretarul Consiliului popular județean Gorj, ne relata că, la recenta sesiune a consiliului popular, la propunerea deputatului Nicolae Chivu s-a constituit o comisie temporară alcătuită din patru deputați care, cu sprijinul unui grup de specialiști, vor studia modul cum sînt gospodărite pădurile comunale pentru a se putea obține foloase mai mari de pe urma acestora, urmînd să facă propuneri concrete în sesiunea următoare.

Exemplele oferite, în cursul investigației noastre, de către cîtiva dintre participanții la munca diversă desfășurată de comisii, utilitatea existenței acestora, demonstrată prin adoptarea unor măsuri cu implicații economice și sociale pozitive, argumentează în favoarea vastelor posibilități de acțiune ale diferitelor comisii permanente sau temporare. Rezultatele dobîndite, interesul cu care este înconjurată activitatea de către cetățeni constituie cel mai viu îndemn pentru extinderea activității, pentru perfecționarea sistemului de conlucrare dintre comitetele executive și aceste comisii. Actuala campanie electorală, desfășurată în întreaga țară într-o atmosferă de puternic entuziasm, întîlnirile care au loc sînt un bun prilej de prospectare a problemelor majore privind dezvoltarea multilaterală a fiecărei localități. Propunerile făcute de cetățeni, izvorîte dintr-o cunoaștere adîncă a realităților și cerințelor de dezvoltare a fiecărei localități în parte, urmează să fie înscrise în planurile de activitate ale comisiilor permanente sau temporare, în proiectele lor de muncă. În același timp, din părerile ce vor fi exprimate se pot trage concluzii rodnice pentru activitatea însăși a comisiilor care activează pe lîngă consiliile populare, ele constituindu-se pretutindeni în colective menite să canalizeze capacitatea și energia oamenilor, să contribuie la valorificarea superioară a tuturor rezervelor și posibilităților existente.

Al. PLAIEȘU

Spre cabană

Potențialul rețelei comerciale din Vrancea este insuficient valorificat

Convorbire cu tovarășul Ion DECIU,
vicepreședinte al Comitetului executiv
al Consiliului popular județean provizoriu Vrancea

— Este știut că nivelul comerțului din oricare zonă, regiune geografică este condiționat de cîțiva factori esențiali : adaptarea la cerințele locale ale populației, simplificarea formelor de aprovizionare, continua îmbunătățire și perfecționare a bazei tehnico-materiale. Privit prin această prismă, pe ce treaptă se situează comerțul din județul Vrancea ?

— Deși județ nou creat, cu greutățile inerente oricărui început am reușit, în condițiile specifice de desfășurare a activității comerciale și a bazei tehnico-materiale existente, să obținem unele rezultate pozitive. În 11 luni ale anului 1968 — comparativ cu aceeași perioadă a anului 1967 — au fost puse la dispoziția populației mărfuri de peste 65 milioane lei mai mult, satisfăcîndu-se într-o măsură sporită, ca volum și structură, cererea de consum. Există o preocupare mai intensă pentru obținerea fondului de marfă contractat, dirijarea mai judicioasă a acestuia pe rețea, precum și pentru îmbunătățirea modului de prezentare, a organizării procesului de desfacere în magazine.

Modernizarea bazei tehnico-materiale a comerțului, diversificarea rețelei și extinderea formelor noi de vînzare a mărfurilor au constituit preocupări importante ale organelor locale. Numai în municipiul Focșani au fost modernizate prin introducerea de utilaje și forme noi de prezentare și vînzare, un număr de 23 unități care au contribuit la mărirea volumului de desfacere cu circa 7,5 la sută pe mp sală de vînzare. Aș dori să menționez, de asemenea, că preocuparea pentru valorificarea tradițiilor locale a determinat apariția unor unități comerciale noi, cu un profil specific. Între altele, întrucît județul Vrancea beneficiază de existența unui puternic bazin viticol, de condiții naturale deosebite, s-au înființat o seamă de măsuri menite să le pună cît mai bine în valoare. Astfel, au fost organizate și amplasate direct în podgorii, unități speciale, inițiativa întrunind aprecieri favorabile din partea localnicilor și a turiștilor. Printre unitățile create aș aminti restaurantul turistic cu camping „Bachus", aparținînd cooperației de consum, amplasat pe traseul turistic al șoselei internaționale E. 20, în apropierea renumitei podgorii Cotești. Asemenea unități au fost deschise și în localitățile Focșani și Odobești. Cu toate acestea n-am putea spune că s-au valorificat din plin condițiile existente, tradițiile populației vrîncene. De pildă, în orașele Mărășești și Panciu, în multe alte localități rurale din județ, rețeaua comercială și gama de sortimente puse la dispoziția consumatorilor nu răspund cerințelor crescînde ale populației, posibilităților locale.

— Care ar fi, după opinia dumneavoastră, cauzele principale ale receptivității nu întotdeauna operative față de modernizarea activităților destinate deservirii ?

— În primul rînd nivelul nesatisfăcător al activității organizatorice a comerțului. Față de cererile îndreptățite ale populației, sistemul de aprovizionare și desfacere nu e „în pas" cu exigențele, noul își face loc uneori cu dificultate, datorită desprinderii anevoioase de tipare consacrate, adesea ineficiente, minate de rutină. Dar o cauză a cauzelor o constituie lipsa de cadre cu pregătire corespunzătoare, neajunsurile existente în munca de creștere și promovare a lucrătorilor din comerț.

Dacă am primit — din partea Ministerului Comerțului Interior — un sprijin substanțial pentru îmbunătățirea activității unităților comerțului local de stat — în direcția asigurării unui fond de marfă mai corespunzător, a dotării bazei tehnico-materiale cu utilajele necesare, nu același sprijin concret l-am avut în ceea ce privește repartizarea unor cadre calificate. În județul nostru, cooperația de consum deține o pondere importantă în aprovizionarea cu produse a populației. Inerent, într-un județ nou înființat, activitatea comercială în mediul rural implică unele greutăți, în special în zonele de deal și munte (ținînd seama și de numărul mare de muncitori forestieri existenți). Sînt și unele cerințe care depășesc posibilitățile de rezolvare pe plan local. În acest sens, e de menționat că nu întotdeauna am primit sprijinul Centrocoopului, necesarul de mărfuri nefiind acoperit în întregime ca volum și structură. N-am primit sprijinul de care era nevoie nici din partea Ministerului Economiei Forestiere, pentru modernizarea întreprinderilor de combustibil, a căror dotare și mod de organizare a activității sînt mult rămase în urmă, precum și în privința creării unor condiții îmbunătățite de depozitare și desfacere în unitățile comerciale forestiere.

— Așa cum aminteați, prin așezarea sa geografică județul Vrancea dispune de un important potențial turistic, datorat cadrului natural de o deosebită frumusețe, bogăției cinegetice și existenței unui număr mare de monumente istorice. Intenționați să puneți în valoare într-o măsură și mai mare acest potențial ?

— Punerea în valoare a acestui potențial va aduce o contribuție esențială la dezvoltarea economică a județului. Acțiunea va fi favorizată, în special, de crearea unei șosele de legătură spre Transilvania, pe linia Focșani—Vidra—Tulnici — Tîrgul Secuiesc — Brașov, deschizîndu-se o nouă arteră turistică și economică. Comitetul executiv al Consiliului popular județean Vrancea a întreprins un studiu de perspectivă privind posibilitățile de dezvoltare a turismului în această parte a țării, obținîndu-se și unele rezultate. Astfel, a fost dată în folosință stațiunea climaterică Soveja ; s-au amenajat trei trasee turistice în munții Vrancei ; au fost puse la dispoziția turiștilor cabane de vînătoare și au fost amenajate și puse în valoare o serie de monumente istorice ca : Mausoleul de la Mărășești, Casa memorială Al. Vlahuță, Muzeul Unirii din Focșani și altele. În viitor se vor reda în circuitul turistic și alte obiective ca : vulcanii noroioși și focul veșnic de la Andreiașu, cascada Putnei, monumentul lui Ștefan cel Mare și al Babei Vrîncioaia, beciul Domnesc de la Odobești etc. Eforturilor locale pentru valorificarea acestor bogății turistice le-am dori alăturat în mai mare măsură sprijinul unor organe centrale. Sperăm că Oficiul Național de Turism va răspunde solicitărilor noastre de a acorda ajutorul său în construirea unui hotel în municipiul Focșani, ca punct de plecare al turiștilor pe traseele munților Vrancei (mai ales că în principiu și-a exprimat acordul cu construirea unui asemenea hotel).

Ca și în alte zone din țară, Vrancea prezintă o bogată tradiție a portului popular, pentru a cărei dezvoltare și valorificare există mari posibilități. Este necesar însă sprijinul UCECOM, prin acordarea unei asistențe de specialitate în organizarea producerii obiectivelor de artă populară, precum și în repartizarea unor materiale speciale, care nu se găsesc în comerț și care condiționează dezvoltarea acestei industrii casnice.

— Din cele înfățișate înțelegem că, deși în condiții de organizare specifice activității unui județ nou înființat, s-au întreprins măsuri însemnate pentru valorificarea posibilităților locale în dezvoltarea rețelei comerciale, a unei bune deserviri a populației. Există, desigur, și o seamă de neajunsuri, o parte dintre ele enumerate în convorbirea noastră. Probabil că fiind bine cunoscute se va micșora simțitor și timpul afectat înlăturării lor.

— Cu siguranță.

Convorbire consemnată
de **Dumitru MINCULESCU**

FAPTUL DIVERS

Pasiuni

În urmă cu 5—6 ani, învățătorul Ion Dutulescu devenise cunoscut pentru muzeul istoric alcătuit cu propriile forțe în comuna Titești. Iată că acum — doar la cîteva luni de la transferarea sa în satul Bucșănești (Argeș) — neobositul învățător a purces la alcătuirea unui nou muzeu în incinta școlii. Cele aproape 3 000 de exponate — de la epoca de piatră pînă în zilele noastre — constituie nu numai un bogat documentar, dar și un frumos exemplu. Pe care l-am dori multiplicat.

De-am avea lună plină !...

La începutul lui ianuarie, 66 de familii bucureștene s-au mutat într-un bloc nou (Z 20) de pe Aleea Compozitorilor — Drumul Taberei. Și toate ar fi fost bune și la locul lor dacă... dumnealui, care le încurcă pe toate, nu și-ar fi virit coada. Nici acum, după trei săptămîni de la mutare, noii locatari n-au lumină electrică. Branșamentele, legăturile sînt făcute, dar nu s-a dat... dispoziția de racord. Locatarii sînt trimiși de la conducerea șantierului la întreprinderea de resort — și invers. S-ar părea că cineva o caută cu luminarea. Cine ? Asta și vrem : să se facă o dată lumină.

Iarna car...

În urma unui control financiar efectuat la cooperativa „Încălțămintea" din Oradea s-au găsit stocuri de mărfuri greu vandabile în valoare de aproape 300 000 de lei. Majoritatea provin din fabricarea unor tipuri de încălțăminte necerute pe piață. E vorba, în speță, de mai multe mii de perechi de sandale de plajă produse în... septembrie. Ce și-or fi spus meșterii de la sus-numita cooperativă ? Dacă gospodarul bun își face iarna car și vara sanie, noi de ce n-am face-o ? Și (și)-au făcut-o.

O noapte grea

Noapte. Salvarea s-a oprit în fața Spitalului de urgență. În comă, cu pulsul imperceptibil, bolnava, Aglaia Luchian din strada Radu Popescu nr. 13 (București), a fost transportată la serviciul de reanimare. Ce se întîmplase ? Adormise, uitînd rufele puse la fiert pe aragaz. În urma carbonizării acestora, oxidul de carbon emanat a provocat pacientei o gravă intoxicație. A urmat o noapte de calvar. Timp de multe ore, echipa de reanimare, condusă de medicul Zorel Filipescu, a dus o încordată luptă pentru salvarea femeii. O dată cu zorii, cînd culoarea vieții a revenit în obrajii bolnavei, toți au răsuflat ușurați. Își făcuseră datoria.

Reparații capitale

Încă din mai, anul trecut, în urma unui acord între Inspectoratul școlar al municipiului și Întreprinderea de reparații și construcții 9, liceul „Emil Racoviță" din București a intrat în reparații capitale. După aproape 9 luni de „muncă asiduă", situația se prezintă astfel : instalațiile sanitare sînt la pămînt (la propriu și la figurat), țevile de calorifer își „deplîng" în unanimitate (și-n mari bălțoace) soarta ; tabla nouă, așezată pe acoperiș, a devenit un filtru pentru zăpada topită ; în sfîrșit, instalația electrică constituie un permanent pericol de electrocutare. În urma unor repetate apeluri, I.RC.-ul amintit a trimis o echipă care a luat măsuri grabnice (...a îndepărtat zăpada de pe acoperiș). Continuînd în ritmul acesta, n-ar fi de mirare ca în locul unor reparații să se ajungă la o nouă construcție.

„Din Pitești la București"...

Este vorba de șase bilete de călătorie expediate (încă din 16 decembrie anul trecut) de către Grupul școlar chimic Craiova, Combinatului de celuloză și hîrtie din Brăila. Biletele trebuiau să asigure plecarea în vacanță a elevilor care efectuau aici practica de producție. Și așa s-ar fi întîmplat, dacă scrisoarea cu biletele în cauză n-ar fi ajuns la Brăila la... 14 ianuarie, o dată cu reînceperea școlilor. Și cînd te gîndești că pe plic este aplicat un sigiliu : „trimitere-trimitere, dar unde e... „asigurarea" ? Să fi fost, dar s-a isprăvit ?

Rubrică redactată de
Ștefan ZIDĂRITĂ
Gheorghe DAVID
cu sprijinul corespondenților „Scînteii"

pagina economică

FLUXUL ȘI REFLUXUL STOCURILOR SUPRANORMATIVE

ancheta economică

Îndeplinirea sarcinilor ce revin întreprinderilor în 1969 — an hotărîtor al cincinalului — presupune **exercitarea unui control riguros în constituirea stocurilor de materii prime și materiale necesare desfășurării normale a procesului de producție și evitarea imobilizării lor în afara circuitului economic.** Concomitent, întreprinderile au îndatorirea să consume cît mai mult din aceste stocuri — fără a mai face alte aprovizionări — să renunțe la practica „mai bine să prisosească".

— Sînt conducători de unități economice — ne relata directorul filialei sectorului 4 din București a Băncii Naționale, tov. **Ion Ilie** — care pentru anul ce a început au calculat riguros stocurile, în conformitate cu cerințele reale ale producției și dovedesc exigență în angajarea fondurilor materiale ale statului. Alții, însă, consideră că între a avea siguranța îndeplinirii planului de producție și a se situa cu stocurile în limita fondurilor aprobate ar exista o incompatibilitate ireductibilă și, ca urmare, preferă să exagereze, să se aprovizioneze cu mult peste cerințele normale ale procesului tehnologic. Motivele invocate nu rezistă decît în mică măsură analizei critice a practicii suprastocărilor.

Am aflat în acest mod că **fabrica de tricotaje „Crinul" din Capitală a acumulat o bună experiență în combaterea stocurilor supranormative.** La fața locului cercetăm scriptele întreprinderii pe anul care a trecut. Stocurile existente au avut permanent o acoperire financiară normală. Imprumuturile restante — reduse ca volum — exprimă și ele tendința pozitivă de a lichida orice anomalie în evoluția stocurilor de materii prime și materiale sau de produse finite. Cînd și cînd am semnalat redistribuiri între elementele fondului de rulment, inerente însă procesului de producție. În acest fel, prin întreaga sa activitate în domeniul aprovizionării, întreprinderea bucureșteană a înfirmat „teoria" după care specificul producției unei fabrici de industrie ușoară nu oferă un cadru propice prevenirii stocurilor supranormative, întrucît — chipurile — adaptabilitatea producției la cerințele pieței interne și exportului presupune existența unor... fatale dereglări în structura și volumul stocurilor și, implicit, în situația financiară.

Desigur un atare rezultat nu s-a obținut de la sine. Mai întîi, s-a instaurat un înalt spirit de responsabilitate în munca serviciului de aprovizionare tehnico-materială. Șeful acestui compartiment a fost schimbat, și pe bună dreptate, deoarece singura lui preocupare era de a procura la întîmplare, fără discernămînt, materiile prime și materialele la simplul apel al tehnicienilor din secții. Totodată, nu numai că s-a promovat o strînsă conlucrare între compartimentul de aprovizionare și celelalte din întreprindere, dar s-a organizat și un sistem de urmărire zilnică a stocurilor, a necesităților și a consumului. În acest mod se pot ști și comunica în timp util furnizorilor, partidele de materiale ce urmează a fi achiziționate — și aceasta pe baza unei atente analize a cererilor secțiilor fabricii, cercetării — chenzinale și nu trimestriale, ca în trecut — a evoluției stocurilor interfazice.

Contabilul-șef al fabricii, tov. **Dumitru Marian,** ne-a relatat un fapt care dovedește legătura funcțională organică, operativă statornicită între aprovizionare și producție, receptivitatea față de schimbările intervenite în procesul tehnologic. În urma aplicării unei inovații care perfecționa sistemul automat de oprire a mașinilor de tricotat s-a ajuns, încă din primele zile, la o reducere importantă a consumului de fire. Fără tergiversări s-a trecut imediat la diminuarea stocului normat și s-au făcut cunoscute furnizorului necesitățile ajustate — evident mai mici — de materii prime.

Desigur, eforturile singulare ale întreprinderii nu ar fi adus efectul scontat, dacă ele nu ar fi găsit înțelegere la forul tutelar, la furnizorii săi direcți.

— Considerăm important să precizăm — ne-a spus tov. ing. **Magdalena Filipaș,** directorul fabricii — că și în noul an vom continua activitatea de gospodărire judicioasă a valorilor materiale date spre administrare.

Pînă în prezent s-a nominalizat producția trimestrului I 1969 în proporție de 96 la sută, ceea ce ne permite să programăm corespunzător procesul de fabricație și, implicit, să planificăm rațional și stocurile.

Sînt însă și întreprinderi în care suprastocarea valorilor materiale a devenit un însoțitor al activității lor economice-financiare. De pildă, I.C.M.A. București. O succintă trecere în revistă a dărilor de seamă contabile din anul precedent evidențiază oscilația stocurilor supranormative — în valori cuprinse între 1,5 și 6,3 milioane lei — din care cea mai mare parte nu au putut fi acoperite financiar cu credite bancare. Întreprinderea se află de mai multă vreme într-o situație dificilă din acest punct de vedere. Sarcinile ei de producție sînt aproape în întregime nenominalizate la începutul fiecărei perioade, iar întocmirea planului financiar, deci normarea stocurilor, are loc pe baze exclusiv statistice. În mod cu totul aproximativ se stabilesc și materialele considerate ca „necesare" și deci care se contractează. Numai că socoteala de acasă... Efectul negativ este amplificat și de deficiențe organizatorice interne, care conduc la aprovizionări neuniforme, necorelate cu situația financiară curentă a întreprinderii. Consecința: pentru a face față nevoilor stringente de fonduri, întreprinderea a vîndut masiv din stocurile de materii prime și materiale chiar dacă ele îi erau necesare, uneori în cursul aceluiași trimestru. Cum a tolerat oare forul tutelar ca o întreprindere productivă să devină o veritabilă bază de aprovizionare și desfacere?

Cît de dăunătoare sînt aceste fenomene se desprinde și din faptul că viteza de rotație a mijloacelor circulante, ca efect al imobilizărilor, s-a încetinit permanent. De pildă, în trimestrul II 1968, ea s-a redus cu 47 de zile. La întreprindere ni s-a spus:

— Încetinirea vitezei de rotație în trimestrele II și III s-a datorat și depășirii substanțiale în trimestrul I a producției marfă vîndută și încasată, ceea ce a permis un ritm de realizare mai lent a prevederilor acestui indicator în perioadele următoare.

Plecînd de la o evoluție oarecum asemănătoare a vitezei de rotație a mijloacelor circulante am investigat cauzele imobilizărilor de fonduri la o altă întreprindere bucureșteană: Uzina de mașini grele. Și de această dată am constatat un complex de factori care au determinat o activitate financiară nesatisfăcătoare, deși acțiunea lor putea fi totuși frînată. Ca urmare a unei gestionări defectuoase a banilor statului, o serie de materiale cu pondere în prețul de cost, aduse din import — electrozi de grafit și cărămizi refractare — au fost lăsate la discreția secțiilor, care s-au... autoservit din grămadă, fără a da nimănui socoteală, raportîndu-se în schimb un consum egal cu cel normat. „Greul" a căzut pe umerii contabilității, care a făcut o adevărată echilibristică în scripte pentru a pune la punct cel puțin evidența, întrucît în magazia uzinei și în realitate, nimeni nu mai știa ce se află...

Ce a generat această stare de lucruri? În afară de risipa propriu-zisă a materialelor, s-a creat o imagine falsă asupra stocului existent și a necesarului de aprovizionat. Ca urmare, la ora actuală, materialele în cauză se află în cantități sub stocul normat. Implicațiile sînt clare: nu numai că se pune sub semnul întrebării însăși realizarea producției de bază, dar se poate provoca și neutilizarea altor materiale care se transformă în stoc supranormativ. Deci nu întîmplător în uzină, la sfîrșitul lunii noiembrie 1968, se găsea în stoc fontă albă de peste două ori mai multă decît ar fi fost necesară. La acestea se adaugă și stocurile fără mișcare și de prisos. Implicațiile au apărut și pe plan financiar. De pildă, anul trecut s-au plătit peste un milion lei dobînzi la credite restante care au dus la înregistrarea unor costuri ridicate ale producției. Există garanția că anul acesta neajunsurile nu se vor repeta? Dorind să consemnăm un exemplu al preocupărilor conducerii uzinei pentru activitatea financiară, ne-am adresat directorului general, tov. ing. **Tiberiu Grecu,** cu întrebarea:

— Cunoașteți situația relațiilor cu banca din ziua precedentă?

— Da. La noi se întocmește o situație zilnică a indicatorilor. Dar astăzi am fost extrem de ocupat și n-am văzut-o. Un moment, să cer contabilului șef să o aducă.

Și, într-adevăr, ni s-a arătat o situație, chipurile operativă și zilnică în care, însă, de circa două săptămîni nu mai era înscris nici un indicator financiar. Cert este că, **dată fiind importanța producției uzinei pentru planul de stat pe anul în curs, nu mai este permisă nici o slăbire a atenției conducătorilor săi în urmărirea redresării activității financiare și bunei gospodăriri a fondurilor materiale și bănești date spre administrare.**

Nu justificările pot preveni aceste fenomene, ci intervenția energică pentru a dimensiona cît mai realist necesitățile producției, de a respecta prevederile contractuale și disciplina de plan. Au capacitatea întreprinderile criticate și forurile lor de resort să preia experiența „Crinului", să pună capăt în acest an actelor de risipă în gospodărirea economico-financiară a banilor statului și practicii stocurilor supranormative?

Corneliu CÂRLAN

Cooperativa agricolă a transformat viața satului

ÎNSEMNĂRI DESPRE C.A.P. DIN TOPRAISAR

● O avere obștească de peste 10 milioane lei ● 12 515 000 lei producție globală agricolă. În 1968 livrări la fondul de stat pe bază de contract: 1 516 tone grîu, 362 tone porumb, 451 tone floarea-soarelui, 4 000 hectolitri lapte de vacă, 196 hectolitri lapte de oaie, 7 039 kg lînă ● Valoarea unei zile-muncă — 31,50 lei, din care 24 lei în numerar ● 250 locuințe noi și renovate. Aproape fiecare casă are radio și una din cinci familii — televizor.

Am ajuns la sediul cooperativei agricole Topraisar, județul Constanța, la începutul unei ședințe a consiliului de conducere. Tema discuțiilor — stabilirea cifrelor din planul de producție și financiar pe anul 1969. Erau dezbateri deschise, în care cifrele de plan, cîntărite cu mult simț de răspundere de către membrii consiliului de conducere și cei cîțiva invitați din rîndurile cooperatorilor fruntași, prefigurează imaginea viitoare a cooperativei. Era subliniat caracterul stimulator al indicatorilor de plan, se arătau greșelile care au existat în anii trecuți în dezvoltarea unor ramuri de producție și, în funcție de aceasta, erau propuse măsuri noi. Se putea reține, printre altele, că membrii cooperativei agricole din Topraisar, pun mai multă bază pe dezvoltarea cu prioritate a acelor ramuri de producție pentru care există suficiente resurse și care, prin rentabilitatea lor, vor asigura creșterea veniturilor bănești. S-a propus sporirea efectivului de păsări la 20 000 de capete, dezvoltarea sectorului legumicol, aplicarea unor măsuri agrotehnice în vederea obținerii unor recolte mai mari la hectar. Părerea unanimă este că, pînă la sfîrșitul anului, prevederile planului vor putea fi îndeplinite și chiar depășite dacă fiecare membru al cooperativei va munci bine, punîndu-se în valoare priceperea și hărnicia oamenilor. Toate acestea pe temelia experienței bogate cîștigate în cei 18 ani care au trecut de la înființarea cooperativei agricole din Topraisar, experiență care, credem, are o semnificație deosebită. Aproape tot ce se vede acum la Topraisar nu exista în trecut. Casele erau mici, strîmbe, multe acoperite cu pămînt amestecat cu cenușă. Lampa cu petrol era singura licărire de lumină în sat. Acum, totul este schimbat. Peste 250 de locuințe sînt noi sau renovate. Comuna a fost electrificată, iar o dată cu lumina electrică au pătruns și alte elemente ale vieții moderne: aproape în fiecare casă există un aparat de radio, iar o familie din cinci are televizor. S-au construit un cămin cultural, în care se desfășoară o interesantă activitate artistică, o sală de cinematograf cu peste 500 de locuri. Cooperatorii au la dispoziție brutărie, magazin universal, ateliere de coafură, croitorie etc. La liceu învață peste 700 de elevi, dintre care mulți vor forma viitorul nucleu de intelectuali ai comunei. Dispensarul uman și cel veterinar își au locul lor bine definit în viața comunei. Acum, toate par simple și parcă se găsesc aici de cînd lumea. Satul, cu noua lui arhitectură, și-a însușit numeroase atribute ale orașului.

Pentru oricine este clar cui se datoresc aceste prefaceri: cooperativa agricolă, care, beneficiind de sprijinul multilateral acordat de stat, a dezlănțuit energia celor aproape 1 000 de țărani care gospodăresc împreună cu tot mai mult spor, o imensă avuție. În ultimii patru ani, averea obștească a cooperativei agricole a crescut aproape de două ori, depășind în prezent suma de 10 000 000 de lei. Fondurile pentru investiții au fost astfel folosite încît fiecare leu cheltuit să aducă maximum de venituri. Au fost procurate numeroase animale de producție, au fost construite 9 grajduri pentru taurine, două saivane, o hală pentru păsări, cu capacitatea de 5 000 de capete, 12 puiernițe, au fost cumpărate 5 autocamioane, un tractor, o stație de incubație și încă multe altele. A avut loc un amplu proces de modernizare a producției — cele 12 puiernițe au încălzire centrală, în grajdurile pentru taurine s-a introdus alimentarea cu apă.

Producția vegetală a fost astfel orientată, încît, ținîndu-se seama de tradiție, de condițiile naturale existente, grîul, porumbul și floarea-soarelui ocupă 70 la sută din suprafața arabilă a cooperativei. Însă factorul determinant în sporirea recoltelor l-a constituit mecanizarea lucrărilor agricole, rol al sprijinului puternic acordat de stat. După cum ne informa ing. agronom George Ionescu, cooperativa este servită de o secție a întreprinderii pentru mecanizarea agriculturii, dotată cu 22 de tractoare și mașinile agricole necesare. Inginerul agronom apreciază că lucrările agricole se fac la termenul optim, într-un timp scurt și la un nivel calitativ superior. La toate acestea se adaugă folosirea unor cantități din ce în ce mai mari de îngrășăminte chimice, semințe din soiuri productive, ca și generalizarea metodelor avansate de lucrare a pămîntului, ceea ce explică recoltele tot mai mari obținute în cursul anilor. În 1967, s-au realizat, în medie la hectar, 3 606 kg de grîu, 3 760 kg de porumb, 2 259 kg de floarea-soarelui. Anul trecut condițiile naturale deosebit de grele au influențat, desigur, nivelul producției. Totuși s-au obținut cîte 3 107 kg de grîu, 2 623 kg de porumb, recolte de 2—3 ori mai mari decît cele din anii cu precipitații normale dinainte de cooperativizare.

Cooperatorii din Topraisar au înțeles mai ales din experiența anului trecut că realizarea în fiecare an, indiferent de starea vremii, a unor recolte tot mai bune nu poate fi asigurată fără irigații. De aceea, ei au început să acționeze în această direcție încă din anul trecut, cînd au executat primele lucrări de amenajare, urmînd ca pînă în anul 1972 întreaga suprafață arabilă a cooperativei agricole să fie irigată utilizîndu-se resursele de apă din cadrul sistemului hidrotehnic construit din fondurile statului în Valea Carasu.

Au fost dezvoltate și alte ramuri de producție, din care zootehnia ocupă un loc principal. Cooperativa agricolă are, în prezent, 1 040 de taurine, dintre care 600 de vaci, 1 500 de oi și 14 400 de păsări. Interesant de reținut este faptul că sporirea efectivului de animale a avut loc, în cea mai mare parte, nu prin cumpărări, ci din producție proprie. Activitatea ing. zootehnist Ion Opriș se desfășoară pe linia aplicării celor mai moderne metode zoo-veterinare. Printr-o muncă de selecție atentă, perseverență, prin asigurarea unei hrăniri raționale, producția medie de lapte pe cap de vacă furajată a depășit 2 000 de litri, iar de la fiecare oaie se obțin 5,9 kg de lînă.

Nu ne propunem să analizăm acum procedeele concrete de lucru prin care cooperatorii, cu ajutorul specialiștilor și cu sprijinul material acordat de stat, au asigurat creșterea producției. Trebuie evidențiat faptul că aplicarea metodelor recomandate de știința agricolă a fost condiționată de cadrul organizatoric, de climatul și stilul de muncă al consiliului de conducere, de participarea activă a tuturor cooperatorilor la conducerea treburilor obștești.

Aci, la Topraisar, adunările generale și adunările pe brigăzi au un pronunțat caracter de lucru și constituie adevărate tribune de dezbatere prin care cooperatorii își aduc o importantă contribuție la stabilirea direcțiilor de dezvoltare a sectoarelor de producție. „Fiecare membru al consiliului de conducere are de îndeplinit sarcini concrete, ne spune tov. Sava Ion, președintele cooperativei. În ședințele de consiliu se prezintă periodic informări asupra felului cum se desfășoară activitatea în fiecare sector, sarcinile de producție fiind urmărite pînă la realizarea lor. În felul acesta, oamenii au căpătat încredere în cei puși să conducă activitatea cooperativei agricole între adunările generale. Creșterea averii obștești a cooperativei a răspuns întru totul intereselor membrilor ei. Valoarea unei zile-muncă în 1968 a fost de peste 31 de lei, dintre care 24 de lei au fost acordați în numerar. Pentru comparație, în 1952 valoarea totală a unei zile-muncă era de 16,20 de lei, adică mai puțin decît au primit cooperatorii în numerar în 1968".

Prezentarea aceasta succintă a rezultatelor obținute la cooperativa agricolă Topraisar, în cei 18 ani de la înființarea ei, evidențiază elocvent progresul general al satului, creșterea nivelului de trai al cooperatorilor, superioritatea agriculturii cooperatiste. Oamenii au înțeles acest lucru și pentru viitor au făurit noi proiecte de perfecționare a producției și organizării muncii.

Principala acțiune, asupra căreia se concentrează și în prezent o mare atenție, este continuarea amenajării unor noi suprafețe irigate. Pentru aceasta s-a întocmit un program bine studiat, care să asigure executarea la timp a lucrărilor necesare. Una dintre ramurile de mare rentabilitate, care va fi mult dezvoltată în anii următori, este creșterea păsărilor. Ca o primă etapă, în anul 1969 se vor mai construi două hale pentru păsări cu o capacitate de 5 000 de capete fiecare. S-a hotărît construirea unei stații de preamestec al furajelor pentru păsări la care sînt afiliate 19 cooperative agricole, o sursă suplimentară de creștere a veniturilor bănești. Tot în acest an s-a prevăzut să se construiască o seră de un hectar pentru legume și un grajd pentru taurine. Valoarea tuturor acestor investiții se ridică la peste 1 900 000 de lei. Bilanțul făcut la sfîrșitul anului 1968 ne prezintă garanția realizării acestor proiecte de viitor, care desigur nu se vor opri aici.

Teodor ION

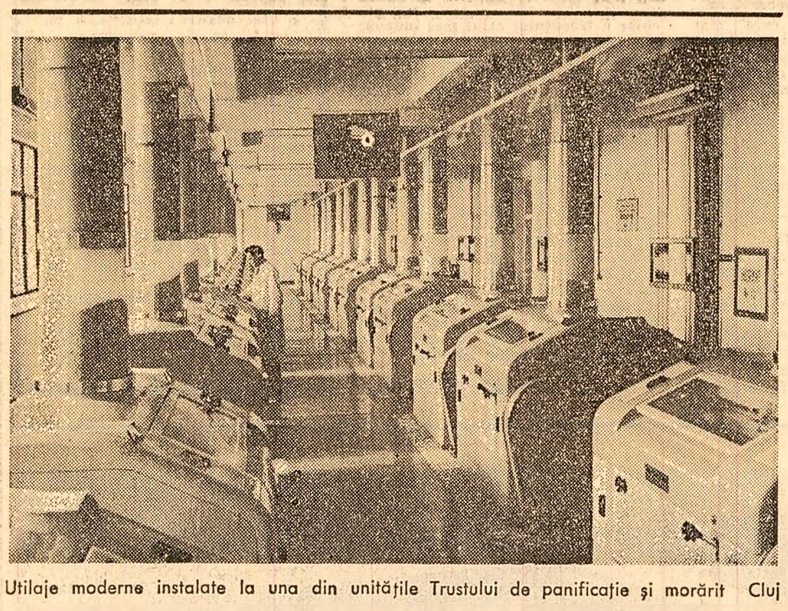

Utilaje moderne instalate la una din unitățile Trustului de panificație și morărit Cluj

Sporirea parcului de utilaje de construcții

În anul care a trecut, din fondurile Ministerului Industriei Construcțiilor, peste 320 milioane lei au fost alocate pentru sporirea parcului de utilaje destinate activității de construcții-montaj. Astfel, zestrea acestui sector a sporit cu circa 800 utilaje — excavatoare, buldozere, tractoare pe șenile, autobasculante, cilindri compactori, automacarale.

Dotarea tehnică a contribuit la accelerarea ritmului de execuție a lucrărilor pe șantiere, mecanizarea operațiilor cu volum mare de muncă, sporirea eficienței economice a șantierelor, creșterea productivității muncii.

Numărul utilajelor va crește în continuare și în acest an. Ca urmare, indicii de mecanizare în activitatea de construcții-montaj vor atinge la sfîrșitul anului 83,5 la sută la lucrările de betoane, 78,5 la sută la săpături, 75 la sută la încărcări și descărcări.

(Agerpres)

LA C.E.T. IAȘI:

Două noi obiective au intrat în funcțiune

La Centrala electrică de termoficare din Iași au intrat în funcțiune înainte de termen două noi obiective. Unul dintre ele este linia de demineralizare a apei, care asigură apa necesară pentru obținerea aburului tehnologic solicitat de noii consumatori industriali din oraș: Uzina de fibre sintetice, Țesătoria de mătase, Întreprinderea de produse ceramice. Cel de-al doilea obiectiv este un cazan de apă fierbinte, de 100 gigacalorii, care permite extinderea încălzirii blocurilor de locuințe construite în ultimii doi ani.

(Agerpres)

(Urmare din pag. 1)

Industria alimentară în cincinal

revin industriei alimentare în actualul cincinal. Astfel, volumul producției globale urmează să crească cu peste 11 la sută; în aceeași proporție sporește și volumul de investiții. Avem obligații mult crescute la livrările pentru fondul pieței și la export, nu numai sub raport cantitativ, ci și în ceea ce privește sortimentația și calitatea produselor.

Realizarea acestor sarcini sporite cere o muncă stăruitoare, plină de răspundere, din partea fiecărui colectiv de întreprindere și a specialiștilor din minister pentru înlăturarea unor lipsuri existente, pentru găsirea soluțiilor celor mai adecvate, care să ducă la îmbunătățirea activității acestei ramuri, îndeosebi în domeniul organizării contractării, aprovizionării și prelucrării superioare a resurselor de materii prime alimentare. Cu alte cuvinte, **va trebui să creăm condițiile tehnice și organizatorice necesare îndeplinirii riguroase a planului, la un nivel superior de eficiență.**

Ne gîndim, în primul rînd, la orientarea viitoare a dezvoltării industriei alimentare, care să fie axată pe specificul acesteia — și anume: acoperirea consumului zilnic de alimente al unei mari mase de consumatori. Pentru realizarea acestui deziderat, cu unele excepții, cele mai multe subramuri industriale alimentare (panificație, produse lactate, produse de carne, băuturi ș.a.) trebuie să se dezvolte cu precădere în unități industriale mici, localizate în toate orașele țării. Aceasta va permite o mai bună aprovizionare a populației cu produse alimentare proaspete, de bună calitate, în funcție de cerințele tradiționale locale. În același timp, aceste investiții vor putea fi realizate prin soluții mai simple, în construcții ieftine, eliberate de unele servituți costisitoare, specifice unităților mari. Mai mult chiar, aceste capacități de producție vor putea fi realizate în fiecare oraș, sub forma unor mici combinate de producție industrială alimentară, care să reunească fabricația mai multor produse: lactate, mezeluri, specialități de panificație, patiserie, băuturi răcoritoare, gheață ș.a. Aceste unități vor putea fi mai ușor dotate cu spații de frig, care să le deservească în comun și, bineînțeles, tot în comun, deci mai ieftin și mai rațional — să folosească și utilitățile necesare (apă, energie, căldură, drumuri ș.a.).

Valorificarea cît mai rațională și mai eficientă a materiilor prime — sarcină subliniată la plenara C.C. al P.C.R. din decembrie 1968 — **va constitui anul acesta unul dintre obiectivele de prim ordin ale activității din toate subramurile industriei alimentare și în mod deosebit cele în care avem rămîneri în urmă în acest domeniu — cum sînt industria cărnii, laptelui, conservelor.** Bunăoară, în întreprinderile de industrializare a cărnii se va extinde larg procedeul de tranșare a cărnii la lărgirea sortimentației de semipreparate și preparate culinare în toate orașele. În industria laptelui se va trece la fabricarea unui sortiment mai larg de brînzeturi fermentate, la mărirea substanțială a gamei de produse proaspete. În industria conservelor se vor produce noi sortimente; se va extinde producția de supe concentrate, preparate culinare, mîncăruri gătite. În industria panificației vom insista asupra realizării unei largi game de specialități, precum și pe extinderea producției de patiserie și plăcintărie.

Toate aceste acțiuni vin în întîmpinarea indicațiilor date de conducerea partidului de a se îmbunătăți substanțial structura producției industriei alimentare și a o corela mai bine cu tendințele actuale ale consumului populației. Se cuvine să subliniem cu toată claritatea că diversificarea producției alimentare și îmbunătățirea structurii ei în nici un caz nu trebuie să fie înțelese de întreprinderi ca niște mijloace de a-și realiza mai ușor sarcinile de plan, optînd pentru introducerea în fabricație doar a produselor cu o valoare mai mare. Diversificarea producției presupune — pe lîngă fabricarea unui sortiment numeros de produse care să corespundă celor mai diverse gusturi și preferințe — și producerea unei game largi de produse ieftine, solicitate de consumatori. Trebuie limpede înțeles că eforturile pentru creșterea rentabilității în fiecare întreprindere alimentară vor trebui să fie ferm canalizate **pe linia reducerii prețului de cost al produselor** și nicidecum pe introducerea prioritară în fabricație a unor sortimente mai scumpe.

Pe un prim plan rămîne și preocuparea pentru îmbunătățirea permanentă a calității produselor alimentare în toate municipiile și orașele țării, cu sprijinul organelor locale. În această direcție considerăm că este necesar să lichidăm lipsurile existente în întreprinderi în organizarea supravegherii tehnice a execuției producției. Aceste lipsuri continuă să se mențină mai ales datorită faptului că cele mai multe conduceri de întreprinderi, subapreciind importanța maiștrilor, n-au reușit să-și creeze un corp de maiștri format din oameni cu înaltă calificare și spirit de organizare. În mod frecvent, maiștri cu experiență și legați nemijlocit de producție, sînt înlăturați de la rolul lor de conducători tehnici ai producției prin folosirea inginerilor care, oricum, prin formația și pregătirea lor nu pot suplini activitatea maistrului. O atare situație nu se localizează doar în cîteva întreprinderi, ci are un pronunțat caracter general în întreaga industrie alimentară. Cu toată stăruința va trebui ca conducerile întreprinderilor, pe baza unui program minuțios elaborat, să crească și să promoveze mai mulți maiștri, pentru a asigura o dezvoltare continuă a industriei alimentare și obținerea unei producții de calitate.

O problemă care continuă să ne intereseze în cel mai înalt grad anul acesta este organizarea rațională a întreprinderilor și a industriei alimentare în ansamblul ei. Trebuie să recunoaștem că, în multe întreprinderi alimentare, preocuparea pentru o mai bună organizare, pentru o perfecționare a acesteia este încă nesatisfăcătoare. Aceasta este una dintre principalele cauze care fac ca în multe întreprinderi sarcinile de plan să nu poată fi îndeplinite sau, dacă se îndeplinesc, acestea se realizează cu multe greutăți și în condiții economice necorespunzătoare. De aceea, **o problemă de importanță deosebită, care va trebui să stea anul acesta în atenția tuturor cadrelor, atît din întreprinderi, cît și din minister, este aceea de a perfecționa acțiunea de organizare a producției și a muncii. Important este ca în acțiunea de organizare a producției, a muncii și a conducerii întreprinderilor, accentul să fie pus pe valorificarea eficienței a studiilor și lucrărilor efectuate pînă în prezent.** Prin concentrarea gîndirii inginerești și economice, să imprimăm, în toate compartimentele și la toate nivelurile, concepția organizării unei producții moderne, de înaltă productivitate și rentabilitate.

În cel de-al patrulea an al cincinalului avem deci de îndeplinit o seamă de sarcini sporite față de anii anteriori și de rezolvat probleme hotărîtoare pentru dezvoltarea și modernizarea și pe mai departe a industriei alimentare. Colectivele de salariați din întreprinderile industriei alimentare sînt ferm hotărîte să depună toate eforturile pentru a realiza în întregime și la timp obiectivele înscrise în planul acestui an, contribuind astfel la satisfacerea în condiții tot mai bune a cerințelor crescînde ale oamenilor muncii, la ridicarea continuă a nivelului de trai al poporului nostru.

SENSUL ISTORIEI ÎN DRAMATURGIA ACTUALĂ

Există în literatura actuală destinată scenei o orientare pronunțată către piesa istorică. Unele studii de sinteză au explicat motivele și climatul spiritual care determină revitalizarea și reînnoirea acestei specii dramatice cu o foarte veche tradiție în teatrul românesc. Neîndoielnic, una din constantele acestui climat e puternica afirmare a națiunii în contextul internațional. Scrutarea peisajului dramaturgic mondial relevă că recursul la istorie, în modalități extrem de diferite, uneori derutante, e propriu unei bune părți a literaturii universale contemporane, fiind dictat probabil de nevoia adîncă a contemporaneității în a-și lămuri sieși, prin paralelisme, ceea ce rațiunea nu izbutește totdeauna a desluși în prea apropiate și tulburătoare evenimente, în a descoperi și mobilurile particulare, nu numai cele generale, ale faptelor istorice. În același timp, omului de azi din țara noastră, a cărui gîndire e mobilată de o concepție științifică asupra lumii, marxism-leninismul, literatura inspirată de istorie îi poate revela sensuri ale actualității într-o înțelegere majoră a comandamentelor epocii.

N-a devenit cumva, la noi, prea abundentă producția de drame istorice? Întrebarea aceasta și-au pus-o, într-un fel, la sfîrșitul secolului trecut, criticii teatrali Mihai Eminescu și I. L. Caragiale, iar mai încoace, în alt fel, criticul teatral Liviu Rebreanu ajungînd pînă la constatarea că puzderia de drame istorice se transformase „într-o pacoste a actorilor și a publicului". Dar acele împunătoare personalități fulgerau împotriva lucrărilor „mediocre, submediocre și proaste", nu contra inspirației din istorie, condamnau nu uzul, ci abuzul. Și astăzi există un epifenomen — compunerile ce imită manierizant exemplarele viabile — alcătuind roiul anonim ce înconjoară fiecare planetă și pe care în limbaj terestru îl numim moda din jurul modelelor. Dar dacă se face abstracție de acest epifenomen, se poate observa că intersecțiile cu istoria patriei au îmbogățit dramaturgia noastră actuală cu cîteva opere definitorii, iar că sub raport estetic, interferențele cu literatura și teatrul modern fac ca azi să nu se mai poată vorbi global de o categorie difuză, „piesa istorică", ci de orientări și modalități care merg de la autenticitatea documentară cea mai strictă pînă la construcția metaistorică, de la personajul real pînă la arhetip și mit, de la conflictul de tip clasic, organizat riguros într-un subiect, pînă la narațiia liberă. Unii autori nu s-au desprins de conceptul romantic, care mai stăruie în mintea noastră și ca etalon: Ion Luca își subintitulează al său „Cuza-Vodă" „dramă istorică", iar Octav Dessila notează în dreptul fiecărei lucrări din trilogia nu lipsită de merit „Mihai Viteazul", „piesă istorică", ambii fiind încă interesați mai ales de pura reconstituire a faptelor; dar în cadrul altui concept, afirmat programatic ca lucid, realist, Horia Lovinescu nu mai pune nici un subtitlu lui „Petru Rareș". Paul Anghel zice despre „Săptămîna patimilor" că e „o ipoteză dramatică de veac eroic moldav", Alexandru Popescu își denumește „Croitorii cei mari din Valahia" „istorie apocrifă" — toate acestea probabil în sens delimitativ, dar și pentru a atrage atenția asupra deplinei libertăți asumate față de istoria scrisă. Faptul istoric devine, treptat, fundal, fiindcă se caută sensul nu al unei perioade istorice, ci — prin extensie în planul alegoriei poetice ori al parabolei filozofice — al întregii istorii naționale. Prim-planul este astfel rezervat reflecției și refracției peripețiilor în viața interioară a protagoniștilor. Chiar în cazul unor personaje ilustre, a căror efigie părea definitivă, se examinează nu faldul mantiei învolburate, ci cuta adîncă din cuget, cu revelații grăitoare și, uneori, ca în cazul piesei lui Paul Anghel sau al dramei lui Horia Lovinescu, cu efecte artistice penetrante. Perspectiva e a sublimării realității cunoscute pînă la un simplu pivot localizator și a amplificării considerabile a examenului analitic cu interesante transcrieri în limba literară de azi, esențială fiind considerată nu atmosfera de ancestralitate și vorbirea arhaizantă, ci **esențializarea în sensul comunicării directe cu contemporanii.**

Din această perspectivă, piesa istorică actuală își și impune, **prin cele mai reprezentative creații, rolul formativ în ce privește conștiința națională și ideea de continuitate, sentimentul de responsabilitate și angajare, respectul integral față de cel mai mare bun pe care îl avem fiecare și toți împreună, patria.** Spectatorul ori cititorul descoperă cu sustinut interes în „Petru Rareș" problematica actuală a integrării mostenirii lăsate de înaintași în ideea de independență și suveranitate națională; sesizează cu claritate în „Săptămîna patimilor" fermitatea dusă pînă la capăt a conducătorului al cărui destin îi impune decizii grave, uneori dincolo de înțelegerea imediată, și ratificabile abia în cursul ulterior al evenimentelor; descoperă cu satisfacție în „Croitorii cei mari din Valahia" de Alexandru Popescu liantul subtil dintre inspirata povestire și preocupările actuale de a astupa „gropi" seculare, săpate de vremuri, în mijlocul drumului ce trece prin grădina noastră. Cele mai bune lucrări ale genului confirmă nu numai valoarea pe care o numim îndeobște educativă a piesei istorice, valoarea cognitivă și formativă în sfera spiritualității, ci și forța emoțională bizuită pe șiruri întregi de asociații și reprezentări, pe o expresivitate caracteristică evocării.

Noua dramaturgie de inspirație istorică se află în consens cu încercările de a defini trăsăturile spiritului românesc. Aproape fiecare din piesele istorice contemporane propune spre reflecție cel puțin o constantă de spiritualitate, fie că o face în tonalitate tragică („Iancu la Hălmagiu" de Paul Everac — deși cu o oarecare liniaritate) sau în registrul comediei amare (frumoasa alegorie „Croitorii cei mari din Valahia"), fie că o expune într-o dezbatere, nuanțată, de idei, expurgată de sentimentalism („Scrisorile" de Ilie Păunescu) sau într-o epică de frescă („Io, Mircea Voevod" de Dan Tărchilă). Polarizarea aceasta în jurul unor constante e chiar unul din motivele diversității stilistice. Contrar unei păreri exprimate, piesa istorică se dovedește viabilă nu numai dacă e cantonată în circumscripție tragică; întrucît însă problema ei principală e de atitudine patriotică și cetățenească, evident că nu se poate lipsi niciodată de gravitate interioară, indiferent de tonalitățile expresiei.

Un teatrolog străin, Eric Bentley, observa cu pătrundere, într-o culegere despre „Viața dramei", că marile opere istorice ale Renașterii, oricît de felurite ar fi, au totdeauna un principiu integrator ce le structurează; la Shakespeare acest principiu ar fi înălțarea (sau situarea într-un punct înalt) unui individ și declinul său (Hamlet, Lear, Othello, Richard II, Richard III, Regele Ioan etc.). În noua dramaturgie istorică românească acest principiu ar putea fi salvgardarea ființei naționale, nu numai ca imperativ istoric ci și ca unul de conștiință individuală.

puncte de vedere

O cercetare mai specializată ar descoperi desigur descendențe și filiații ale lucrărilor noi. Horia Lovinescu continuă, după cît se pare, drama analitică a lui Camil Petrescu și e interesat de formula brechtiană a cronicii. Radu Stanca se situează în continuarea teatrului poematic al lui Blaga („Ostatecul", subnumit „tragedie baladescă"). Ion Omescu amintește evident de Mihail Sorbul, Dan Tărchilă descinde într-un fel din Delavrancea și Iorga, Paul Everac e atins de aripa lui Rebreanu. Pregnantul element de originalitate mi se pare însă a-și avea sursa într-o viziune dialectică asupra relațiilor personalității cu istoria și a omului, român, cu mediul său natural — cum spunea Tudor Vianu. O viziune dialectică superioară, adică nu ilustrînd scheme și legi, ci cuprinzînd cu supleță, în arcul duratei, interferențele între trecut și prezent, descifrînd în trecut elemente de contemporaneitate și încifrînd în prezent elemente ale trecutului istoric; relevînd rolul întîmplării pe scena necesității și ponderea cazului, a reacției individuale; urmărind mutațiile fine ale eticului pînă în patetic, care sînt permanențele umane ce se conservă în pustiitoarele furtuni istorice și cum e modelat tipul uman de acestea; ce valori specifice, deci perene, transmite poporul român în universalitate azi. Prin această viziune dialectică și printr-o axiologie proprie, prin fertila plurivalență a sensurilor și multitudinea planurilor de gîndire, noile piese istorice rămîn deschise interpretărilor nu sub semnul echivocului, ci al raportărilor exprese la contemporaneitate.

Ce-i drept, în unele lucrări aceste raportări sînt îngustate de trimiteri simpliste la momentul politic și neprelucrare a tezelor prestabilite. E exprimată, citeodată, mai degrabă o stare de spirit într-o ambianță literară dominată de discursivitate, decît o interpretare coerentă a faptelor, ceea ce și duce la repetări monotone ale unor motive inițial de rezonanță.

Un paradox din cîmpul insuficiențelor ar fi oprirea piesei istorice novatoare tocmai în pragul secolului nostru, istoria modernă nefiind încă abordată direct (cu o excepție, încă șovăielnică, anume „Cafeneaua cameleonilor" de Dorin Moga). **Se știe însă ce material interesant oferă literaturii acest veac care încă în zorii săi a cunoscut lupta triumfătoare pentru întregirea statului român, înființarea partidului comunist, devenit factor determinant în ce privește cursul istoriei patriei, organizator și conducător al acelui moment radical al destinului românesc pe care il constituie marea insurecție armată de la 23 August. Investigarea istoriei contemporane e un teren larg și fertil pentru dramaturgia noastră.**

Un aspect grav din cîmpul carențelor e îndesirea unor lucrări de producție minoră, care mimează doar istoria sau o reproduc, cu platitudini factologice. „Iancu Jianu" de Octav Măgureanu, ca și un scenariu radiofonic pe aceeași temă, romanțează la dimensiuni de cantilenă și obscurizează personajul. „Țepeș Vodă" de Mircea Lerian nu înseamnă decît o reluare a unor motive banalizate, fără încordare dramatică, „Luceafărul dinspre ziuă" de Rodica Niculescu nu descoperă nimic nou în fapte știute, constituind un fel de adaptare pauperă a paginilor de carte. Portretizări lirice, adramatice (ultimele două părți ale trilogiei „Basarabii" de Dan Tărchilă) conturează pericolul emfazei, al desubstanțializării.

Evocarea istoriei nu are nevoie de trimbițe, pompă și figurație hăulitoare, fiindcă atunci ne întoarcem la dramele cu „foc bengal" pe care cu atîta mînie le zeflemiseau marii noștri oameni de cultură încă în veacul trecut. Încercările pseudoliterare care asediază secretariatele teatrelor și care practică un fel de speculă negustorească cu sentimentul istoriei trebuie repudiate. Tot astfel, cu și mai mare îndoială, se cuvin privite tendințele de desacralizare și demitizare pînă la despuierea totală a eroilor știuți și aureolați, într-o străduire inutilă a unor autori de a-i scufunda în apa stătută a mizeriilor cotidiene. Efectul e el însuși cam mizer. **Fără o viziune nouă asupra istoriei nutrită de ideologia noastră marxist-leninistă e greu de aflat o corespondență cu optica cititorului și spectatorului actual. El dispune de felurite instrumente de reconsiderare a evenimentelor trecute și nu se mai poate acomoda cu lucrări ce ne propun doar muzeistică fadă. Condiția generală a literaturii și teatrului nostru actual pretinde modalități moderne, mijloace noi în conspectarea chiar a trecutului celui mai îndepărtat, justificarea în act a recursului la istorie printr-un evident sentiment al contemporaneității — în atitudine, racordare la sensibilitatea actuală — în expresie.**

În ansamblu însă, dramaturgia istorică originală trece acum — prin profunzimea inspirației, tonicitatea atitudinii și cutezanța formelor — de la stadiul rapsodic la cel simfonic, ca să folosesc fericita expresie a unui critic muzical. Și fie că se adresează evenimentului real în text sau în context, fie că îl socoate drept pretext ori subtext, teatrul acesta atît de actual nu-și mai propune să *dramatizeze* istoria, ci s-o *problematizeze*, s-o *politizeze*, ceea ce îi și ajută să-i dezvăluie, în consecință ultimă, dramatismul esențial.

Valentin SILVESTRU

cinema

- **Feldmareșala:** PATRIA — 9; 11,30; 14; 16,30; 19; 21,15, BUCUREȘTI — 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 21, SALA PALATULUI — 17,15 (seria de bilete — 2 712); 20,15 (seria de bilete — 2 714).
- **Pantofui Cenușăresei:** REPUBLICA — 10; 12; 14,30; 17; 19; 21.
- **Expresul colonelului von Ryan:** LUCEAFĂRUL — 8,30; 11; 13.30; 16; 18,30; 21, FESTIVAL — 8,30; 11; 13,30; 16; 18,30; 21.
- **Drumul spre Saturn; Sfîrșitul Saturnului:** MODERN — 9,30; 13; 16,30; 20.
- **Strigătul:** CENTRAL — 8,30; 21.
- **Aventura:** CENTRAL — 11; 13,30.
- **Noaptea:** CENTRAL — 16; 18,30.
- **Anna Karenina:** LUMINA — 9—17 în continuare; 20.
- **Împușcături sub spînzurătoare:** CAPITOL — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.
- **Plecat fără adresă:** CINEMATECA (bilete la casă) — 10; 12,30; 14,30.
- **Aventurile lui Tom Sawyer; Moartea lui Joe Indianul:** DOINA — 9; 12,15; 16; 19,30, GIULEȘTI — 15,30; 19, ARTA — 9—15,45 în continuare; 19,15.
- **Fragii sălbatici:** UNION — 15,30; 18; 20,30.
- **Alo, Japonia!:** TIMPURI NOI — 9—21 în continuare.
- **Acuzatul:** FLOREASCA — 16,15; 20,30.
- **Fredy, lovește tu întîi!:** FLOREASCA — 9; 11,15; 13,45; 16.
- **Becket:** VICTORIA — 9,30; 13; 16,15; 20, FEROVIAR — 9,30; 13; 16,30; 20.
- **Hombre:** RAHOVA — 15,30; 18.
- **Magazinul de pe Strada Mare:** RAHOVA — 20,30.
- **Un delict aproape perfect:** EXCELSIOR — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18; 20,30, MELODIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,30; 20,45, GLORIA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30, FLAMURA — 9; 11,15; 13,30; 16; 18,15; 20,30.
- **Profesionistii:** GRIVIȚA — 9,30; 12; 15,30; 18; 20,30, AURORA — 8,45; 11; 13,15; 15,30; 18; 20,30.
- **Lustragiul:** ÎNFRĂȚIREA ÎNTRE POPOARE — 15,15; 17,45; 20.
- **Columna** (ambele serii): BUZEȘTI — 15,30; 19, DRUMUL SĂRII — 16; 19, COTROCENI — 15,30; 19.
- **Vera Cruz:** DACIA — 8,30; 16,30 în continuare; 18,30; 20,45.
- **Urletul lupilor:** BUCEGI — 9—13,30 în continuare; 15,45; 18,15; 20,45.
- **O lume nebună, nebună, nebună:** UNIREA — 18.
- **Marianna, agentul 0555:** UNIREA — 15,30.
- **Heidi:** LIRA — 15,30; 18; 20,15.
- **Judoka, agent secret:** VOLGA — 15,30; 17,45; 20,15.
- **Ziua în care vin peștii:** VIITORUL — 15,30; 18.
- **Giselle:** VIITORUL — 20,30.
- **Astă seară mă distrez:** MIORIȚA — 9; 11,15; 13,30; 15,45; 18,15; 20,45, TOMIS — 9—15,45 în continuare; 18,15; 20,30.
- **Căderea imperiului roman:** MOȘILOR — 18.
- **Tandrețe:** MOȘILOR — 15,30.
- **Topkapi:** POPULAR — 18; 20,30.
- **Întoarcerea vrăjitorului:** POPULAR — 15,30.
- **Trei copii „minune":** MUNCA — 16; 18.
- **Casa noastră:** MUNCA — 20.
- **Viva Maria:** FLACĂRA — 15,30; 18.
- **Superautomatul:** FLACĂRA — 20,30.
- **Heroina:** FERENTARI — 15,30; 18; 20,30.
- **Planeta maimuțelor:** PACEA — 15,45; 18; 20,15.
- **Vești nic întîrziat:** CRINGAȘI — 15,30; 18; 20,15.
- **Orașul magic:** COSMOS — 16; 18; 20.
- **Tarzan, omul-maimuță; Fiul lui Tarzan:** VITAN — 18.
- **Maica Ioana a îngerilor:** VITAN — 15,30.
- **Valea albinelor:** PROGRESUL — 20,30.
- **Taffy și vînătorul:** PROGRESUL — 15,30; 18.

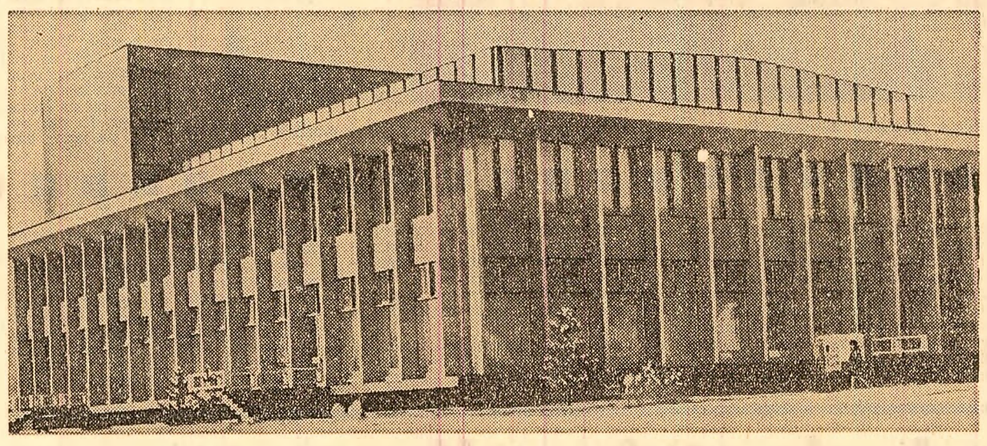

Casa de cultură a sindicatelor din Petroșeni — Foto: S. Cristian

teatre

- Opera Română: **Lucia di Lammermoor** — 19,30.
- Teatrul de Operetă: **My fair lady** — 19,30.
- Teatrul Național „I. L. Caragiale" (sala Comedia): **Enigma Otiliei** — 19,30; **Troienele** — 19,30.
- Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" (sala din bd. Schitu Măgureanu): **Nepotul lui Rameau** — 20; (sala din str. Alex. Sahia): **Photo Finish** — 20; (sala Teatrului de Comedie): **Meteorul** — 20.
- Teatrul „C. I. Nottara" (sala Magheru): **Echilibru fragil** — 19,30; (sala Studio): **Cînd luna e albastră** — 20.
- Teatrul Mic: **Vrei să fii nevasta mea?** (spectacol O.S.T.A.) — 20.
- Teatrul Giulești: **Visul unei nopți de iarnă** — 19,30.
- Teatrul „Ion Creangă": **Regele Cerb** — 16.
- Teatrul „Țăndărică" (sala din Calea Victoriei): **Ileana Sînziana** — 17; (sala din str. Academiei): **Vrăjitorul din Oz** — 17.
- Teatrul satiric-muzical „C. Tănase" (sala (Savoy): **Ca la Tănase** — 19,30; (sala din Calea Victoriei nr. 174): **Mexico-Melody** — 19,30.
- Ansamblul artistic al Uniunii Generale a Sindicatelor: **Cu picioarele pe pămînt** — 20.
- Circul de stat: **Rapsodia acrobatică** — 19,30.

tv

11,00 — Limba franceză. Lecția 43 (reluare).
11,30 — Limba engleză. Lecția 43 (reluare).
12,00 — TV pentru specialiștii din industrie. Cibernetica (reluare).
12,30 — Închiderea emisiunii de dimineață.
17,30 — Telex TV.
17,35 — TV pentru specialiști. Medicină. Stomacul operat. Prezintă dr. Th. Spirchez.
18,05 — Limba germană. Lecția 39.
18,30 — Prestigii artistice — emisiune pentru tineret. Participă tineri premiați la festivalurile internaționale 1968.
19,00 — Telejurnalul de seară. Buletin meteorologic.
19,30 — Aspecte de la meciul de hochei pe gheață Iugoslavia — România (transmisie în direct de la Ljubljana).
20,30 — Avanpremieră.
20,40 — Ecouri prin timp: Unirea Principatelor. Emisiune de A. Buholu.
20,50 — „Steaua fără nume" — emisiune-concurs de muzică ușoară.
21,20 — Telecinemateca. „S-a întîmplat într-o noapte" — Un film cu Clark Gable și Claudette Colbert.
23,05 — Telejurnalul de noapte.
23,15 — Închiderea emisiunii.

(Urmare din pag. I)

organic racordat cu aspirațiile acestui popor, ideile și operele aparținînd acestor creatori și teoreticieni. În contrast cu asemenea tendințe ce au asigurat progresul continuu al culturii românești, mai ales între cele două războaie, au apărut și la noi manifeste de șoc, unele cu un pronunțat caracter nihilist, ce urmăreau ruperea oricăror contingențe cu viața, cu problematica morală, filozofică a timpului, ce afirmau cu ostentație gratuitatea, arbitrariul, obsesiile maladive într-o țară a cărei structură spirituală a fost și este definită prin echilibrul moral. Se făcea apel la opera unor pensionari ai caselor de alienați mintali, se recurgea la nonsens, la aberație și absurditate, cînd se știa doar că idealul poporului nostru a fost și este înțelepciunea, rigoarea expresiei artistice, respingerea a **tot ceea ce** este diform, urît, decrepit.

Fără îndoială sursele suprarealismului sînt multiple: de la revolta, sinceră la început, a unor artiști bine intenționați, împotriva societății burgheze osificate și retrograde, pînă la dorința afirmării prin provocare și prin șoc — toate gamele posibile sînt prezente aici. Ca orice mișcare artistică, și suprarealismul își are explicațiile ideologice și estetice în atmosfera intelectuală de după cel dintîi război mondial. Nu-i un curent peste care istoria literară și artistică poate trece deoarece el a existat.

Dar indiferent de ceea ce a reprezentat suprarealismul în mișcarea literară sau plastică din alte țări, la noi — în nici un domeniu suprarealismul nu s-a impus prin opere viabile. Să fie oare o simplă întîmplare faptul că între cele două războaie mondiale, adică într-o perioadă cînd acest curent făcea vogă aiurea, în România nu a putut produce nimic demn de înregistrat? Nu e oare aceasta cea mai elocventă dovadă că alci suprarealismul, în diferitele sale ipostaze, nu găsea un mediu spiritual și estetic favorabil, că toți acei factori care determină constituirea climatului spiritual respingeau, ca sterile, căutările suprarealiste? De altfel, exegezele publicate chiar în acel timp, cum este aceea atît de cunoscută datorată lui George Călinescu, spirit deschis înnoirilor și refractar închistării, a supus unui examen critic nuanțat fazele afirmării curentului. La capătul acestei analize minuțioase concluzia marelui critic era tocmai afirmarea **directiei greșite** pe care o reprezintă suprarealismul în cultura noastră: „în practică însă nici un poet mare n-a ieșit din această școală și în fond nici o poezie valabilă. Și, ca în cazul dadaiștilor, toți mai devreme sau mai tîrziu s-au lăsat de suprarealism..." Orice curent literar și artistic deci, așa cum arăta și George Călinescu, nu poate fi judecat în abstract, ci în funcție de ponderea reală pe care a avut-o în epocă, de influența asupra marilor și adevăraților creatori, de direcțiile noi pe care le-a imprimat în dezvoltarea culturii. De aceea, cînd criticul Radu Negru afirmă într-un recent articol publicat de revista „Cronica" pe un ton sentențios: „Considerăm experiența suprarealistă, cea care a exaltat tematica onirică în artă, o direcție de creație valorică cel puțin tot atît de importantă ca pagina tonitziană, impresionistă și postimpresionistă, din istoria culturii noastre" sîntem îndreptățiți să așteptăm argumentele sau mai precis operele pe care se bazează o atare asertiune. În locul acestei demonstrații criticul preferă o suită de ironii la adresa eventualilor preopinenți, pentru dezarmarea lor preventivă. Procedeul nu ne miră. În articolele din urmă care încearcă reabilitarea suprarealismului, argumentele sînt înlocuite cu ironii, cu apostrofe. Din fericire însă, această ofensivă verbală, oricît de dură ar fi, nu poate zdruncina adevăratele convingeri ale oamenilor de artă mai ales atunci cînd acestea sînt bazate pe o cunoaștere istorică a fenomenului.

Se știe că pictura noastră dintre cele două războaie a fost ilustrată de nume de un mare prestigiu, precum: Petrașcu, Pallady, Ressu, Steriadi, Ștefan Dimitrescu, Iser, Șirato, Ghiață, Catargi, Tonitza, Ciucurencu, Lucian Grigorescu și mulți alții. Toată această strălucită pleiadă s-a dezvoltat în afara suprarealismului, creînd o artă cu adevărat înnoitoare, profund legată de realitățile sociale și naționale românești, o artă originală, de o mare vibrație umanistă. Și în literatură, ca și în muzică și, de altfel, în toate domeniile culturii, suprarealismul românesc a rămas exterior culturii noastre, nu a izbutit să o îmbogățească cu valori perene și să determine o schimbare de structură. De aceea nici artiștii plastici amintiți mai sus și nici alți mari creatori precum Enescu, Arghezi, Călinescu, Sadoveanu, Rebreanu, Blaga, Hortensia Papadat-Bengescu, Camil Petrescu, Al. Philippide, Mihail Jora, Paul Constantinescu, Ion Pillat etc. — unii dintre ei avînd pur și simplu rolul de a fi **revoluționat** domeniul lor de manifestare — n-au fost influențați de suprarealism și l-au respins în repetate rînduri. De altfel, e semnificativ faptul că nici Radu Negru nu aduce o probă concludentă în dovedirea afirmației sale. Care sînt aserțiunile domniei sale? „Suprarealismul a cărui rezonanță neîntemeiată îi descumpănește teoretic pe unii superficiali, imagistic pe unii insensibili, are avantajul de a fi o artă declarat «activistă» în slujba unui ideal încă neîmplinit, de a fi o pagină de istorie consacrată dar încă neînchisă și, de ce să n-o spunem, încă nedeschisă de mulți dintre artiștii și «iubitorii de frumos» de la noi". Așa să fie oare? Călinescu să fi fost un superficial, Pallady un insensibil? Și exemplele s-ar putea înmulți. Ceea ce a adus nou literatura și arta noastră imediat după primul război mondial a fost tocmai efortul de racordare cu marile cuceriri estetice ale timpului, efortul de a depăși pro-

O artă a vieții, a celor mai nobile idealuri!

vincialismul semănătorist, de a crea o artă care să se poată ridica la nivel mondial.

Dar în fața manufacturii neaoșiste a producției de serie, lipsite de har artistic ca și în fața ortodoxismului de extremă dreapta cu un caracter net retrograd, criticii și scriitorii, artiștii noștri de seamă au ales calea umanismului, a unei arte implîntată în problematica socială și sufletească a României contemporane lor, păstrînd nealterată legătura cu ceea ce era permanent și adevărat reprezentativ, cu fondul nostru milenar de gîndire și simțire. În acest fel s-a putut realiza sinteza dintre ceea ce era realmente modern și nou în arta și tradiția noastră națională. Cum spunea Francisc Șirato în 1930: „Prin integrare în simțirea comunității naționale întîi, a omenirii în urmă, opera artistului devine înțeleasă și deci purtătoare de sentiment al timpului sau peste timpuri, al unui moment din evoluția societății".

De altfel despre anacronismul suprarealismului, cu mulți ani înainte unul din eminenții reprezentanți ai criticii românești, continuator al tradițiilor umaniste, și mă refer aici la Vladimir Streinu, a scris articolul intitulat „Suprarealismul, școala neliterară", în care afirma: „Cînd însă un grup de poeți adoptă în comun atitudinea inovatoare, cultivînd însă nu modele ci mode la care s-a renunțat de-a binelea în țara de origine, poeții aceștia sînt fără nici-o îndoială voluntari ai servilismului literar. La noi, poeți de vază, ca Ion Barbu și I. Vinea (v. interviurile **Vieții Literare** din 1926—1927) respingeau ca desuet suprarealismul încă de acum douăzeci de ani" și încheia cu acest adevăr ce trebuie mereu repetat: **„Un volum de poezie suprarealistă este tot ce poate fi mai contrazicător cu sine. Tinerii noștri candidați la notorietate au așadar de ales între a fi poeți și a fi suprarealiști".** Încă din 1932, într-un interviu acordat lui Alexandru Philippide, George Enescu afirma cu înțelepciunea și clarviziunea sa: **„Arta modernă trăiește sub obsesia avangardei. Termenul acesta de avangardă a devenit obsesia tuturor criticilor literari, muzicali și artistici. Publicul e terorizat și bombardat zilnic, săptămînal sau lunar... cu formule a-**

„Cronicii" făuresc: „mijloace de expresie noi, care în mod firesc nu pot ocoli suprarealismul, dar nici nu se pot opri la el". Recomandarea criticului ieșean echivalează cu un elogiu adus epigonismului și nu adevăratei înovații, cu o reîntoarcere la procedee perimate care în loc să asigure artei românești un permanent mers înainte o aduc cu zeci de ani înapoi. Și este surprinzător că această opinie este înserată în aceeași pagină a revistei „Cronica", cu un editorial care afirmă caducitatea onirismului.

De altfel, impasul falsului novatorism de alci începe: din lipsa lui de acoperire artistică, din imposibilitatea de a determina crearea unor opere viabile, din faptul că în loc de creații autentice ne oferă — parafrazîndu-l pe Enescu — „formule abracadabrante și teorii interminabile". Or, evoluția din ultimele decenii a artei și literaturii universale ne demonstrează cît de șubrede sînt recomandările colegului nostru ieșean. Dimpotrivă, artiști de valoare universală au creat în acest răstimp opere intrate în patrimoniul culturii, pornind tocmai de la „accidentele observației directe" și experiența artei universale nu pledează unilateral numai în favoarea „abstracției", ci dimpotrivă! Cred că este necesar să mai discutăm încă un aspect al problemei. Se spune uneori că avangarda nu trebuie să rămînă la nivelul cerințelor de astăzi ale societății, ci să le întrevadă pe cele de mîine. Dar oare societatea noastră ca factor dinamic, profund revoluționar, care poartă ea însăși chezășia existenței sale în lupta împotriva anchilozei și a rutinei nu este interesată de o artă de adevărată avangardă? Fără îndoială, da! De acea artă care, implîntată în realitățile sociale românești și nefăcînd abstracție de ele, atentă la ritmurile și prefacerile survenite pe toate planurile în istoria contemporană a țării subliniază în opere durabile tot ceea ce este înaintat, tot ceea ce este expresia efortului pentru demnitate și împlinire. Și acesta a fost sensul dezvoltării literaturii noastre din ultimii douăzeci și cinci de ani în care se înscriu atîtea creații valoroase. Flecare dintre ele a adus ceva nou, nespus înainte, un univers inedit sau insuficient prospectat, iar în unele cazuri defectuos și eronat privit pînă la ei. „Curajul" fiecăruia din acești scriitori nu a fost acela de a evada din realitate, ci explorînd procesele ei adînci, ample și contradictorii, au dus mai departe literatura. Noutatea operei lor a fost o noutate de substanță și a îmbogățit literatura română cu tipuri, situații, lumi noi, sporind astfel universul prozei și dramaturgiei noastre. Și de data aceasta operele create de scriitorii și artiștii reprezentativi ai țării dovedesc clar lipsa de ecou a suprarealismului, faptul că el nu poate lăsa nici o urmă în evoluția literaturii române.

Caracteristic e faptul că poeziile, pînzele, scurtele proze suprarealiste ce au apărut în ultima vreme te duc mereu cu gîndul la modele vetuste, nu te fac să mergi înainte și să descoperi ceva nou, ci te-ntorc necontenit între paginile prăfuite ale vechilor colecții de reviste. Citești o artă de arhivă care te obligă să-i cauți modelul, să o clasezi printre filele moarte.

Uneori în articole sau note se caută a se incrimina publicul ca fiind nereceptiv la aceste fenomene. Adevărul este altul. Poporul nostru a fost și este creator de frumos și prețuitor al frumosului, dovada faptului că în momentul cînd el a ajuns într-adevăr beneficiar al culturii nici o valoare autentică a acestei țări nu a ieșit din raza percepției sale. Anii socialismului au fost anii integrării în circuitul valorilor de masă a unor creații din trecut care pînă atunci păreau extrem de „elevate" și „impopulare". Dar acest popor n-a asimilat niciodată și mai ales acum **orice** și **oricum.** De aici și izolarea în care se află cei ce promovează aceste idei. Iar faptul că ele nu au ecou în rîndurile creatorilor a fost cît se poate de clar confirmat de prozatorul Dumitru Țepeneag, care după cîteva foiletoane dedicate literaturii onirice și-a încheiat seria propusă cu această constatare:

„Am sperat că această serie de articole (acest foileton teoretic!) să suscite discuții cît mai la obiect, în care să se renunțe la ideile preconcepute, la premisele false ori imaginare, deasupra cărora se construiește o întreagă argumentație strălucitoare dar inutilă; aș fi vrut măcar să se citească atent aceste însăilări teoretice, uneori destul de aride, din pricina incursiunilor în istoria literară pe care le-am crezut necesare, iar alteori poate nu tocmai clare; aș fi vrut oricum să se poată face distinctia între termenii folosiți nu chiar la întîmplare, să se înțeleagă barem deosebirea între **sursă** izvor de inspirație, pe de o parte, și **criteriu** (sublinierile autorului), termen de comparație pe de alta. Dar e „căldură mare" și e firesc să nu existe destulă bunăvoință și răbdare și **în definitiv poate nici interes** (sublinierea noastră). De aceea, deși inițial îmi propusesem o mai largă desfășurare în timp a acestor căutări teoretice, tocmai pentru a primi și folosi pe parcurs diferitele sugestii și obiecții, voi încheia cu acest articol".

Ecoul practic nul în public, inexistența unor opere remarcabile se încearcă a se compensa printr-o adevărată ofensivă verbală; se teoretizează în gol, se aduc elogii fără exemple și, mai ales, se etichetează jignitor unii presupuși preopinenți.

Dar mai presus de spaima de a nu fi la modă există convingerea formată dintr-un contact nemijlocit cu viața spirituală a omenirii și a poporului tău, credința în idealurile sale, înțelegerea misiunii de critic nu ca un dans conjunctural ci ca un mandat din partea cititorului, ca o răspundere în fața destinului cultural al țării tale. Ceea ce exclude cochetăria cu formule desuete, cu o artă ce nu are nimic comun cu noblețea spirituală a unei colectivități ce a văzut în creația literar-artistică floarea cea mai de preț a gîndului și a sentimentului. Scriitorii și artiștii noștri, care în modalități artistice personale creează o artă de pe platforma ideologiei marxist-leniniste, a conceptiei partidului comunist, privesc spre viitor și nu spre ceea ce este clasat definitiv la arhiva artei.

Manifestări consacrate împlinirii a 110 ani de la Unirea Principatelor

Holurile Muzeului de istorie a municipiului București găzduiesc cu începere de marți o interesantă expoziție documentară consacrată sărbătoririi Unirii Principatelor Române. Fotografiile, documentele originale și facsimilele, reproducerile după tablourile epocii ilustrează sugestiv etapele premergătoare memorabilului act al Unirii, frămîntările politice ale anului 1858 la București, adunarea electivă convocată în clădirea din Dealul Mitropoliei și alegerea lui Alexandru Ioan Cuza, din 24 ianuarie 1859, ca domnitor al Țării Românești și Moldovei.

Marți seara, în sala de conferințe a muzeului bucureștean a avut loc o altă manifestare închinată memorabilului act istoric: simpozionul „110 ani de la Unirea Principatelor", la care au luat cuvîntul prof. univ. V. Maciu, membru corespondent al Academiei, și cercetătorul V. Popovici.

Simpozionul a fost prezidat de acad. Petre Constantinescu-Iași, președintele Societății de științe istorice.

★

Tot marți, în aula Academiei Militare Generale, a avut loc un simpozion cu tema „110 ani de la Unirea Principatelor Române".

Au vorbit acad. Mihai Beniuc, despre „Unirea Principatelor Române oglindită în literatură", și Dumitru Almaș, directorul revistei „Magazin istoric", despre „Unirea Principatelor, moment important în istoria poporului român".

★

La Reghin, în cadrul acestor manifestări, s-a deschis marți o expoziție organizată sub auspiciile serviciului Arhivelor statului din Tg. Mureș și filialei sale din Reghin. Ea cuprinde peste 60 de documente originale, fotocopii, fotografii, stampe, materiale din presa vremii, precum și alte materiale legate de acest important eveniment.

OMUL FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU EL ÎNSUȘI...

O creangă de liliac în ianuarie

Am în fața ochilor, acum cînd scriu, într-o seară de la mijlocul geros al lui ianuarie, o creangă de liliac. Are flori albe, sub tija subțire seva se pregătește de liniște : crenguța a populat cu miresme indicibile camera și un straniu mai s-a născut în mijlocul iernii. E frumoasă această podoabă vegetală și e de preț...

...Mi-a dăruit-o, la despărțire, moș **Gheorghe Vanghele**, *septuagenarul îndrăgostit de „fructe, flori, frunze și ramuri" — cum a scris odată Verlaine. Liliacul a înflorit în decembrie și meșterul grădinar a trecut în ziua Anului Nou pragurile caselor unor oameni pe care-i iubește lăsîndu-le, în chip de urare, un ram înstelat. Liliacul de ianuarie este, în felul său, simbolul trudei și al goanei după frumusețe în care a stăruit toată viața. Căci aceasta a fost și este viața lui moș Vanghele : o neobosită lucrare în slujba plantelor.*

Cine este el ? Am văzut în casa sa plicuri venind „de la fel de fel de academii" (interlocutorul spune cuvîntul cu accent pe e, ca într-un vers eminescian) pe care scria că adresantul este „Prof. dr. Gheorghe V. Vanghele". Și profesor, și doctor... cam mult pentru un om ale cărui studii sînt — mari și late — patru clase primare. Dar, în felul lor, plicurile nu mint : cunoștințele și realizările bătrînului îi îndreptățesc pe corespondenți să se adreseze, în România, unui profesor doctor. Lî se pare mai mult decît firesc ca un astfel de om să poarte titluri academice. Lucrările sale sînt pe măsura lor.

Gheorghe Vanghele este un autodidact de geniu. Cu puținătatea și precaritatea cunoștințelor sale teoretice (la început, pentru că astăzi „știe carte multă"), el a creat un veritabil muzeu, o adevărată grădină botanică în curtea casei sale de pe strada Sălișteni din Galați. Pe numai cîteva sute de metri pătrați se înfrățesc toate meridianele și paralelele globului. Iată, enumerativ, doar puține dintre plantele pe care le-am văzut în grădina sa : smochini, bambus, arbori de cafea, de cacao, batate, lămîi chinezesc, rodii, trestie de Italia... și cîte altele, pe care nu le mai înșir. În fața fiecărei tufe, o tăbliță pe care moș Vanghele a caligrafiat numele plantei, numele ei latinesc și cîteva caracteristici. Sub stratul gros de zăpadă nu se văd decît tulpinele și frunzele ; ici, colo un fruct uscat sau o păstaie doldora de semințe. Dar vara, „vara e raiul pe pămînt" — mă asigură autorul acestor minuni.

De la începutul primăverii și pînă toamna tîrziu, în grădina de pe strada Sălișteni țin lecții de botanică elevii mai tuturor școlilor din oraș. În mai multe rînduri au venit și studenții Institutului pedagogic ; grădina lui moș Vanghele e un veritabil laborator de științele naturii.

Este în corespondență cu peste patruzeci de grădini botanice și academii din peste treizeci de țări. Primește și trimite semințe, primește instrucțiuni pentru cultivarea lor și, la rîndul său, comunică propriile rezultate și observații. Un flux de informații științifice pleacă și vine permanent de aici. Reputați oameni de știință din Canada, China, Bulgaria, Argentina, Australia, Cehoslovacia, Uniunea Sovietică, Ceylon, Statele Unite — am numit, la întîmplare, cîteva dintre țările unde horticultorul gălățean are corespondenți și prieteni — îi scriu, mulțumindu-i pentru sfaturile primite.

La cei șaptezeci de ani ai săi, moș Vanghele e departe de a avea astîmpăr.

— Aud eu, prin septembrie '67, la radio, că în Nigeria ar crește o plantă cu niște fructe de 1 500 de ori mai dulci decît zahărul. Măi să fie !... O descoperiseră, spunea la radio, niște cercetători de la Institutul de chimie din Chicago. Stau eu și mă socotesc : măi, în Nigeria-i război, nu le arde lor de plante ! Mai chibzuiesc, fie ce-o fi, zic, și trimit o scrisoare la Ministerul Agriculturii din Nigeria. Să vezi comédie: cînd îmi vine răspunsul, îmi dau seama că nici ei nu știau de planta lor. Îmi mulțumeau pentru știre și-mi promiteau că o s-o caute. La 8 august anul trecut, Departamentul Federal al Agriculturii îmi comunică : planta a fost identificată : se numește Dioscoreaphyllum comminisii *și au fost găsiți cîțiva lăstari la o fermă din Ibadaan. Pe urmă mi-au comunicat că la 14 octombrie au semănat 50 de fire și le țin sub observație ; mi-au trimis și mie 100 de semințe pe care am să le semăn.*

— Și o să-i țineți la curent cu rezultatele ?

— Sigur, așa se cuvine. Uite, acum scriu Ministerului Agriculturii din Japonia despre evoluția culturii experimentale de jenșen.

— Ați aclimatizat jenșenul ?

— Da. Am patru feluri de semințe : din Uniunea Sovietică, din Japonia, din China și din Bulgaria. Am reușit, merge bine.

...Acum cinci ani, cînd a primit actualul lot experimental, moș Vanghele l-a găsit plin de resturile unor case dărîmate și de gunoaie. L-a curățat și a adus trei feluri de pămînt pe care l-a distribuit cu știință. Apoi, visul său de o viață a prins să se înfiripe. Astăzi are rezultate care îl onorează. Munca, frumusețea ei fac din Gheorghe Vanghele o pildă vie. Pasiunea, care arde în el ca o flacără, a făcut dintr-un țăran cu patru clase primare un adevărat savant. Pasiunea unită cu perseverența, cu voința de a învinge și cu munca. Asemenea plantelor sale care luptă uneori din greu pînă își afirmă voința de a trăi, moș Vanghele a luptat cu neștiința, cu neajunsurile vîrstei, cu puținătatea mijloacelor materiale și a izbîndit.

Creanga de liliac alb este mai mult decît o floare, este un mesaj care vorbește în grai de mireasmă despre victoria pasiunii și a stăruinței.

George-Radu CHIROVICI

ARGHIROFILUL ȘI PÎRÎTA

anchetă socială

Femeia tăcea. Nu vrea să divulge cauzele suferinței ei. Devenea vorbăreață numai cînd era întrebată de ce a vrut să se sinucidă. Nega. Nega cu înverșunare. Recunoștea că în 1963 a încercat. Dar acum, în toamna lui '68, nu. Ar fi avut două pastile și s-a trezit la reanimare. Acum era transferată la spitalul nr. 9 (boli nervoase).

Abia după mai multe zile, doctorii și surorile au aflat — nu fără surprindere — că soțul care nu se arătase la față e salariat al aceluiași spital, directorul unității subalterne din Poroschia.

Șeful lui mi l-a descris — la început — în mod pozitiv. Descurcăreț, muncitor. Suflet : scrie poezii, pictează. Soția ar fi o incurabilă care vrea să-l compromită.

— Vreau să precizez — a adăugat corect directorul — că în conflictul acesta cunosc numai versiunea lui. Dacă verificați, vă rog să-mi spuneți ce ați aflat.

★

Există împrejurări exterioare care acuză prea grav : cînd cercetezi mai îndeaproape, vezi că vinovații au suflet, sensibilitate, că nu poartă ei toate vinile.

În examinarea litigiului declanșat de doctorul Florea Tuță-Popescu împotriva pîrîtei — soția lui — am căutat circumstanțele care puteau să-l scuze. Împrejurările exterioare îi erau prea vrăjmașe ; nu puteai să crezi că există om atît de negru.

A cunoscut-o pe actuala lui soție în aprilie 1953. El era funcționar ; 22 de ani. Ea era simțitor mai mare în vîrstă, dar și în leafă. Era căsătorită, nu dorea să se mărite cu un bărbat mai tînăr cu 12 ani.

În mai, a venit cu mama lui, să insiste pentru încheierea căsătoriei. Pîrîta lucra la Caracal, ca funcționară ; l-a luat la ea pe fratele lui de la țară, ca să-și facă liceul. În toamnă, Florea Tuță devine student în medicină la Timișoara. Maria, obținînd hotărîrea de divorț, s-a căsătorit cu el. Din diferite motive, tînărul medicinist insistă ca la căsătorie să capete el numele soției : din Florea Tuță devine în acte Florea Tuță Popescu.

Vreme de șapte ani (un an repetat) Florea Tuță Popescu este ajutat de soție să se consacre studiilor. Cînd pîrîta se mută la București, vine să locuiască la ei și fratele care își terminase liceul. La eliberarea din închisoare (furt din avutul obștesc) sosește în gazdă și fratele mai mic.

Maria Popescu lucrează ca funcționară la Țesătoriile Reunite. Face numeroase împrumuturi, traduceri, munci suplimentare, remaiază ciorapi. Are — pe lîngă copilul rezultat din prima căsătorie — încă doi băieți. Îi duce la căminul întreprinderii, îi poartă după ea la cumpărături, ca tăticu să aibă timp să studieze.

Cînd soția lui Tuță a intrat în comă, au dispărut din casă diferite scrisori și însemnări (mergînd pînă la carnețelele de gospodină în care Maria — de meserie calculatoare — însirase meticulos banii de cosnită, precum și sumele — rare și anemice — primite de la soțul el). Au mai rămas însă cîteva hîrtii.

E extrem de penibil să te amesteci în existența intimă a oamenilor, dar aici e vorba de a apăra **viața** unei femei rămasă azi singură cu doi copii, stoarsă de bani și puteri și dată în judecată. Iată-l pe Tuță Florea devenit doctor la Poroschia. Le scrie la ai lui, în 13 decembrie 1961, cu sufletul său gingaș de poet :

„Dragă Păpușă și tinci,

Aș vrea ca puștii mei, (e poet, dar pune virgulă între subiect și predicat, ortografia lui e uneori ciudată pentru speța medicilor, care sînt oameni instruiți) **să fie muncitori, cinstiți, să știe să picteze, să facă poezii, să știe cînta la pian, vioară, acordeon.**" (Acordeonul l-a luat de curînd de acasă ; mi-a declarat că-i supărat pe nevastă, că nu l-a lăsat să-l vîndă. A vîndut și bicicleta copilului, primită cadou de la sora soției sale. Dar ce are a face : omul, în forul lui intim, se simte poet.)

„Zilele pînă la venirea acasă mi se par ani. În fiecare zi, din calendar mai piere cîte o zi... Mary, nu te supăra că am aminat venirea, dar înțelege-mă, am 12 gărzi cu plată pe luna aceasta, ceea ce înseamnă că în Ianuarie la 26 — încasez 360 lei. Te anunț că mi-am găsit gata cele 2 perechi de pantofi cu talpă dublă, din piele maron și neagră... Și pantofii tăi sînt gata, aștept să încasez ceva bani... o serie de alți bani ce trebuie să-i încasez de mai mult timp să-i pot scoate și pe ai tăi de la cismar".

După ce a anunțat-o suav că lui și-a scos două perechi, dar n-a avut bani pentru perechea ei, trece la alt pasaj artistic :

„...Cele 7 zile pe care le voi sta de gardă la Cervenia, vreau să le folosesc din plin pictînd.

Mie dor de tine, de javrele melc... Meriți mult mai mult decît pot face eu pentru tine. Rămîi aceeași femeie nobilă... Nu pot uita primele impresii ce mi-au cutremurat ființa, nu pot uita nimic din bunătatea ta pe care ai manifestat-o față de mine. Mie dor de tine, mie dor de javre. Aș putea venii (sic !) acasă dar cu cei 100 lei mai bine mai pun 50 și plătesc cismele".

Vă rog să recitiți ultimele trei rînduri ; iar acum, încheierea :

„Cum arată copiii acum ? Au mai crescut ? Sau făcut mai mari ?... Ai grije de javre, ai grije de tine".

Ai grijă să vezi dacă au crescut, că grija mea e la cizme și la pictarea decorului. „Omul acesta — mi-a spus la început un superior — e incapabil de pape meschine și de combinații cu femei mărunte ; e prea ocupat să picteze."

Spațiul ne obligă să rezumăm. În 1962 Marin Florea își afișează public legătura cu o farmacistă care devine angajată în sectorul lui. (**Tinc, păpușă** și restul imaginilor poetice e transferat economicos din familie în corespondența cu ea.) Își bate nevasta, și în fața copiilor. După o „discuție", se plînge că soția se frămîntă în pat. Aceasta, pentru a-și dovedi buna credință, ia în fața lui luminal, dar nu poate adormi. O blestemă.

— O să înghit toată cutia ! zice ea exasperată.

— Înghite-o și dormi o dată !

A doua zi pîrîta e în comă. (Aceasta e tentativa din 1963). Pîrîta nu e lipsită de vini. Dar nu vina pe care i-o reproșează el, că n-ar fi în toate mințile. Dimpotrivă — diagnosticul aparține unor medici situați în afara conflictului — ea e anormal de normală, față de cît a suferit cu acest om ; alții, în locul ei, ar fi înnebunit de-a binelea.

Vina ei adevărată este un sacrificiu de sine exagerat, o vocație de a suferi, de a jertfi totul pentru păstrarea unui om care nu merita a fi păstrat. O sumă inițială de 22 000 lei, mărită ulterior la peste treizeci de mii lei, e împrumutată de Tuță Florea de la sora pîrîtei, astfel ca tăticu să-și ia mașină, să vină mai des acasă. Soții M. I. aminâ cumpărarea mașinii lor, numai ca să aibă cumnatul cauciucuri suplimentare, acumulator etc. Tăticu se vede cu mașină, o folosește intensiv pentru a duce la diferite persoane alimente de la țară — spitalul Poroschia e în mediul rural — precum și pentru transportul unor ființe care îi înflăcărează inspirația.

Nu mai avem spațiu să ne ocupăm de alte legături și fapte ale lui Tuță Florea. Situația prezentă este următoarea : cei doi frați pe care îi avea la țară au devenit bucureșteni, împreună cu mama și bunica ; cu o vitează demnă de admirat, și-au făcut casă. În plus, Tuță e coproprietarul locuinței moștenite cu soția lui de la o bătrînă la care locuiseră. Cei doi băieți ai săi lipsesc de la școală. Mama are rolul ingrat de a-i chema la ordine, a-i hrăni, a le cumpăra uniformele, pe cînd tăticu își rezervă părțile populare : le dă mărunțiș pentru cinema, îi mai plimbă cu mașina, îi cheamă la căldură, în casa fraților. Căci locuința conjugală, lăsată fără bani, e friguroasă : cît am stat de vorbă cu Maria Popescu și copiii, roșoul pitic rămăsese în priză, să mai dea puțină căldură.

Acestea sînt condițiile în care Tuță Florea intentează proces de divorț, plîngîndu-se că pîrîta îl lipsește „de cerințele impuse de codul familiei, adică afecțiunea, încrederea, sprijinul material și moral reciproc" și cere să-i fie dați ambii copii, neuitînd să pretindă și partajarea casei.

Nu poți învinovăți un om, fără să-i dai putința de a se apăra. Iată-l pe Tuță în fața noastră : vorbește persuasiv, rapid, are multe încrețituri în jurul ochilor pe care îi micșorează privindu-ne : „Păi nu ?!" Dorim să-l ascultăm cu toată obiectivitatea, să uităm că gura care rostește cuvinte de oribilă acuzare la adresa soției poartă coroane de aur cu metalul primei ei verighete, de la soțul dintîi (bon de la Banca Națională) și i-a prilejuit două împrumuturi de mii de lei de la sora ei, căci prima oară și-a cheltuit banii.

— De ce doriți să divorțați ?

— Soția mea e paranoică. Mă jignește mereu în /amorul meu propriu de om, în demnitatea mea. Vrea să mă compromită, a încercat și să se sinucidă.

— Nu credeți că acțiunea dv., de divorț, dacă pîrîta e într-adevăr bolnavă, e un soi de atentat care o îndeamnă să-și ia viața ?

— Acțiunea mea e datată cu cîteva zile înaintea tentativei ei.

— Dacă așa stau lucrurile, n-ați dori, măcar ca psihiatru, să aminați acțiunea pînă cînd soția se restabilește ?

— Am așteptat peste zece ani. E paranoică incurabilă.

— Dacă e paranoică, cum se explică faptul că la Țesătoriile Reunite n-a avut conflicte, a avut excelente raporturi în muncă ? Toate colegele o iubesc, aproape douăzeci de persoane au vizitat-o la spital sau acasă, comitetul sindical a scris „Scînteii". Vecinii n-o socotesc anormală. Directoarea școlii 154, tovarășa Nestorov, a apreciat că copiii îi merită ea, deși i-ați șubrezit autoritatea de mamă lovind-o în fața copiilor. Deci, dacă toate conflictele ei cu lumea exterioară se rezumă la conflictul cu dumneavoastră — în care nu ea e partea ofensivă, ci dv., prin procesul intentat — o fi oare acesta portretul unei paranoice ?

— Există paranoici parțial ancorabili în realitate. Ea mi-a vorbit de rău mulți oameni, în special familia mea. Colegele au scris „Scînteii" la instigarea soției, ca să mă compromită Eu sînt medic și știu ce vorbesc. Diagnosticul meu s-a precizat de-a lungul anilor, pe măsură ce creștea calificarea mea profesională. Se lovește și se sugrumă singură, ca să ies eu vinovat.

E medic, dar și tovarășa Emilia Tigoianu e medic. În iulie 68, făcînd deplasări în circa respectivă, a găsit-o pe Maria cu grave contuzii, între care un traumatism frontal. Doctorița mi-a afirmat categoric că nu crede ca pacienta să fi reușit să-și aplice singură asemenea lovituri. Cît despre tendința pîrîtei de a-și compromite soțul, lucrurile stau invers : ea a mințit, i-a spus doctoriței că ar fi căzut pe scări. La fel, colegelor și vecinilor a încercat să le dea alte explicații pentru contuzii. O vecină, fostă deputată raională, licențiată în litere și filozofie, confirmînd toate acestea, declară că o dată Tuță a încercat în fața ei să-și lovească soția. Copilul mai mare, sub influența tatălui, încearcă oarecare mîndrie pentru asemenea fapte : „Nici unul dintre părinții mei n-are dreptate. Eram în mașină, la spate. **Mama l-a bătut cu gura și atunci tata a bătut-o cu pumnii.**"

— Susțineți că ar fi o paranoică incurabilă, dar medicul psihiatru de la spitalul nr. 9 a scris în fișă că pacienta are o **„stare depresivă reactivă"**, ca reacție la o **„puternică situație conflictuală familială."**

— Afirm că dr. E. B. a scris acest diagnostic sub influența soției mele.

— Dr. E. B. are o vechime de peste 20 de ani la acest spital. Nu vi se pare cel puțin neelegant să contestați obiectivitatea unui coleg situat în afara conflictului și să-i opuneți „obiectivitatea" dv. care sînteți parte ?

— Eu știu ce știu.

— Sînteți de acord să apelăm la o comisie de psihiatri ?

— E o idee foarte bună ! De acord !

— O comisie de psihiatri care nu vă cunosc, nici pe ea, nici pe dv...

Tuță se schimbă la față :

— Știți, în acest domeniu diagnosticurile sînt foarte laxe.

— Bine, nu mai insist. Să zicem că e bolnavă. Dar de ce nu-i dați bani ? Paranoicii n-au nevoie de căldură și hrană ?

— Știam că mă veți întreba ! I-am trimis în fiecare lună o mie de lei ! Și, pentru că știam că vrea să mă compromită, i-am trimis prin mandat ! Am păstrat toate mandatele. Pot să vi le arăt !

— E un argument în favoarea dumneavoastră. Foarte bine, arătați-mi-le

Doctorul Tuță îmi aruncă o privire de reproș, menită să mă rușineze pînă în fundul sufletului.

— Nu știam că într-o căsnicie trebuie să păstrez dovezi !

— Iertați-mă ! A fost propunerea dumneavoastră...

— I-am trimis doar pe două luni. Mi se pare că am mandat doar pe una. Dar i-am adus ouă ! Carne ! Păsări !

Să mai întreb ce bucăți lua el și ce lăsa copiilor, cum e îmbrăcat el și cum sînt îmbrăcați copiii, etc ?

— Recunoașteți că datorați mai multe zeci de mii lei sorei ei, împrumutați de dvs. pentru mașină și altele ?

— Da, categoric. Însă am fost îndatorat artificial...

De fapt, banii datorați i-a cerut el și i-a luat el direct.

— Dacă sînteți atît de galant, de ce revendicați în acțiunea de divorț partajarea casei ?

— Nu pentru bani. Numai ca să am buletin de București.

— Nu credeți însă că atunci — știind că soția e suferindă — ar fi fost cazul să precizați că sînteți dispus să-i plătiți o pensie alimentară ?

— Pensia alimentară rămîne la aprecierea mea. Nu justiția trebuie să se pronunțe : eu hotărăsc ! Degeaba discutați : hotărîrea mea de a divorța e irevocabilă !...

— Aici nu ne amestecăm : poate că pîrîta, dacă s-ar fi despărțit de dvs. de mai multă vreme, și-ar fi refăcut mai repede viața.

— Atunci, în fond, ce doriți dumneavoastră, ca ziar, de la mine ?

— Nimic. Am vrut numai să verificăm cîteva fapte și felul cum le apreciați. Justiția va da verdictul pe care îl va socoti potrivit. Numai că sînt cazuri cînd un simplu verdict legal nu poate fi încărcat cu afectivitatea pe care o solicită anumite fapte de viață. Noi nu vrem decît să semnalăm faptele, pentru acest verdict suplimentar pe care și-l formează opinia publică, inclusiv opinia colegilor dvs., care cîntărește greu.

— Eu nu cu opinia publică m-am căsătorit. Faceți ce vreți. Mă aștept la tot ce e mai rău. Nu-mi pasă. Sînt gata pînă și... pînă și să plătesc zece taxe de divorț !

Informat, șeful lui Tuță Florea a clătinat mîhnit din cap :

— Vasăzică e un arghirofil.

Arghirofil înseamnă un om lacom de bani. Toate celelalte nu mai intră la socoteală. Numai banii. Lacom de bani. Diagnosticul e destul de exact. E și asta o boală. Există însă boli care nu scutesc de răspundere.

Factorii competenți vor aprecia ce măsuri sînt necesare. Noi am vrut să ne concentrăm asupra aspectului moral. Nimeni nu e perfect. Dar există culpe care depășesc limitele obișnuite ale abaterilor omenești și care cer ca făptașul să poarte o anumită pecete. Cititorul să judece singur dacă Tuță Florea o merită sau nu.

Sergiu FARCAȘAN

CAPRICIOSUL

Portret satiric de Teodor MAZILU

El confundă autoritatea cu isteria. De aceea tipă de cîte ori are prilejul. Și cum îi place să tipe inventează asemenea ocazii ; o zi în care n-a țipat i se pare o zi searbădă. De cele mai multe ori țipă și pe stomacul gol ; nici nu se mai obosește să facă rost de pretexte. Dar — în afară de isteria — omul nostru mai are și capacitatea de a fi capricios și susceptibil ca o fată mare.

Are un suflet imprevizibil ca un roman polițist ; niciodată n-o să izbutești să-i cunoști gîndurile. Își schimbă opiniile mai repede decît batistele ; dimineața își iubește soția cu patimă de moarte și cam pe la ora prînzului plănuiește să divorțeze. Dimineața te face cu ou și cu oțet și pe la amiază te îmbrățișează plin de duioșie. De ce te-a făcut cu ou și cu oțet — nu se știe ; de ce te-a îmbrățișat cu duioșie, iară nu se știe.

Pentru el a fi capricios înseamnă a fi șef ; n-ai capricii — nu ești șef... Numai faptul că poate să-și permită tot felul de capricii îi dă iluzia autorității. Se poartă ca o femeie frumoasă și răsfățată, convinsă că de dragul frumuseții i se iartă totul. El nu se simte dator să respecte nici o lege, nici un principiu, el își permite să spună tot ce-i trece prin cap, sau, mai exact, tot ce-i zace prin cap.

Are zile întregi cînd nu munceșe deloc. Și fiindcă el n-are chef să muncească, ziua aceea se transformă în repaus duminical. Cînd nu muncește e foarte bun cu subalternii. Să te ferească dumnezeu de ziua cînd are chef de „muncă".

Se crede „autoritar", dar de fapt cei care au ajuns să-i cunoască slăbiciunea îl duc — respectuos — de nas. Cînd își dă seama că a fost păcălit, țipă. La asta se pricepe de minune. Urlă ca un tigru, dar pînă la urmă se potolește. De la o vreme urletul lui de autoritate nu mai îngrozește pe nimeni ; nu-i mai merge, așa încît tigrul din el e pe cale să se transforme într-o mîță. Și, dintr-un capriciu, care e de fapt frică, chiar se preschimbă într-o mîță...

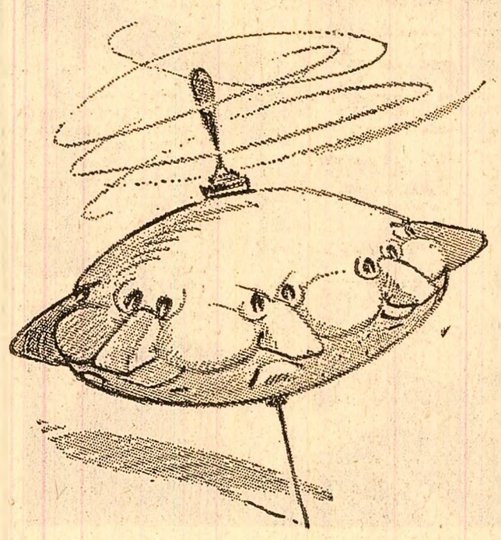

Desen de EUGEN TARU

Bumerangul infractorului

Am parcurs cu toții zilele sărbătorești de sfîrșit de an și început de an nou. Veselia — îndreptățită atunci cînd faci bilanțul unei perioade fertile — a intrat în casele noastre. Dar într-o casă bucureșteană, pe o stradă din cartierul Rahova, bucuria a rămas la poarta cu nr. 19.

— Da, bărbatul meu lipsește de-acasă de aproape patru ani — îmi spune îndurerată Ștefania A., „mamaia".

— Și cînd o să se întoarcă ?

Stă puțin pe gînduri și socotește greu, pe degete :

— În 1980 !

Femeia aceasta a crescut patru băieți, toți fiind, la ora actuală, muncitori calificați (electricieni, ca și tatăl lor). Iar acum, la vîrsta ei înaintată, în loc să vadă, în continuare, de nepoți, căci are destui, a fost nevoită să-și caute ceva de lucru. A cui e vina ?

— Unul face și altul trage — murmură Ștefania A. Eu îi tot ziceam : „Lasă-te, Ioane, de-astea, vezi-ți de treaba ta, ai meserie frumoasă, de ce te înhăitezi cu toți ăia ? Toată ziua lipsea, iar seara, adică noaptea, pica băut : mergeau pe la chefuri, petreceau, mai știu eu ce făceau ? Bani prea mulți acasă nu aducea...

— Se învățase să cîștige banul ușor.

— La vîrsta lui putea să fie mai înțelept, să-și vadă de meseria lui, și-am fi avut o bătrînețe curată și mulțumită.

Dintr-o încăpere alăturată se aude glasul unui copilaș.

— E Tănțica — se înseninează, doar pentru o clipă, chipul femeii. Fetița mezinului nostru. Are cinci luni. Cînd s-o întoarce „tataia" acasă, nici n-o să știe cine e, că n-a văzut-o niciodată.

Purtată în brațe de taică-său, apare în cadrul ușii, zîmbitoare. Tănțica. Dialogul cu fiul celui care a lăsat în urma lui tristețe și rușine e acum mai stingheritor, probabil din cauza prezenței copilului ; nu-i vorba, nu înțelege nimic, dar parcă te și rușinezi tu, adult, să discuți despre un asemenea „bunic". Și nu-i greu să-ți închipui ce se petrece în sufletul și mintea celor mai mari, elevi de școală, ca și a fiilor lui A. Ion, cînd vine vorba despre bunicul ori despre tatăl lor.

— Dar dv., cei patru fii, n-ați simțit, n-ați bănuit nimic din ce face tatăl dv ?

— Noi aveam munca noastră cinstită, pe care-o facem și astăzi, aveam familiile noastre, și nici prin gînd nu ne trecea cu ce se ocupă „bătrînul". Nu l-am văzut vreodată aducînd acasă lucruri mai scumpe, ori bunătăți. Pînă și „Fram"-ul pe care l-a cumpărat, l-a achitat tot unul din noi, băieții, în rate.

Înțeleg de ce tînărul meu interlocutor, jucîndu-și pe genunchi fetița, ezită să rostească cuvîntul exact : **e g o i s m.** Egoismul, nepăsarea crasă de care a dat dovadă A. Ion față de ai săi — ca și față de cellalți, societatea întreagă — au fost „impulsul inițial" atunci cînd a început lungul șir al ilegalităților ce i-au adus o condamnare de 15 ani închisoare.

Deficitul cauzat de lotul de delapidatori din care a făcut parte A. Ion se ridică la suma de lei 421 714. Defalcîndu-se suma, în raport cu vinile fiecăruia, lui A. Ion și I. Dude le-a revenit, împreună, **aproape o sută de mii de lei,** însușiți pe parcursul a mai puțin de doi ani. Cum s-a constituit „tandemul" A. I. și I. D. ? Simplu :

— M-am dus la el, să ridic marfă, **legal prima dată** — ține să precizeze A. Ion. Era gestionar la depozitul de materiale electrice (Baza de aprovizionare a M.I.U.) și eu eram la o unitate „Tehno-metalica" din calea Rahovei. De cum m-a văzut, m-a întrebat unde lucrez și mi-a zis c-o să treacă pe la mine. Mai tîrziu, la o bere, m-a întrebat dacă nu cumva am nevoie de ceva materiale electrice, el avînd plusuri pe care ar vrea să le vîndă „avantajos". Am acceptat.

Dar despre ce fel de „plusuri" putea fi vorba într-un depozit de materiale electrice ? Se înmulțesc salterele și prizele prin... diviziune directă ? Sau tubul bergman se lungește de la sine ? Puțin probabil, și totuși, mergînd așa din „plus" în „plus", din depozitul respectiv au fost sustrase mărfuri în valoare de aproape o jumătate de milion de lei.

În ce fel de lume se învîrtea „eroul" nostru reiese suficient de limpede din însești relatările sale :

— Un anume P. Georgescu, dintr-un centru „Tehno-metalica", a fost găsit lipsă, prin primăvara anului 1965, cu vreo 1 000 metri liniari de tub bergman. Le-a zis revizorilor că le are pe undeva, pe teren, după care m-a căutat pe mine, eu i-am telefonat lui Dude, ne-am întîlnit iarăși la „Strugurelul", toți trei, și-am încheiat afacerea. A doua zi i-am dus eu lui P. Georgescu mia de metri liniari de tub și el a ieșit basma curată la verificarea gestiunii... Sau, altă dată, eram cu altul din grupul acesta (a se citi : **banda**) și comeseanul meu — I. Șerbu — mi-a fluturat pe la nas un teanc de bani și mi-a zis că-i destept, că el nu se omoară cu munca...

— Vasăzică, era clar ca lumina zilei că făceați fapte necinstite, de vreme ce manipulați acte falsificate și trebuia să găsiți portite de salvare pentru momentul în care veți fi prinși. Nu te-ai gîndit la urmările pe care acțiunile grave, antisociale, comise de dumneata (împreună cu ceilalți) le vor avea, **neapărat,** în primul rînd asupra dumitale, vinovatul real, **dar și asupra celor rămași acasă** și care suportă acum, și ei, fără vină directă, efectele păcatelor dumitale ?

— Nu m-am gîndit. Știți cum e... credeam că n-o să fiu prins...

— Tot un fel de joc de noroc... Ai patru băieți, toți majori, salariați. Dacă noi am publica numele dumitale întreg, pe semne că primii care s-ar simți prost, la locul lor de muncă (fiindcă nu-i plăcut să ai un tată în pușcărie, condamnat pentru hoție), ar fi chiar ei, băieții dumitale. Noi — pentru că ei sînt nevinovați, ca și soția dumitale, ca și nepoții aflați la școală — vom publica doar prenumele dumitale. Dar mă întreb : de ce sîntem noi mai îngrijorați de onoarea copiilor dumitale, a soției, decît ai fost dumneata, cînd ai intrat în toată combinația asta necurată ?

— Să vă spun drept, acum, după ce-am stat vreo patru ani alci în penitenciar, cu „droidia" societății, mi-am cam dat seama și eu de cele ce-am făcut. Cînd trăiești printre oameni cinstiți, și tu unul ești necinstit, ți se pare că nu se cunoaște, că ești doar o picătură de apă pierdută într-un ocean. Dar cînd trăiești ziua întreagă printre ei, în „balta" lor, vă jur că lucrurile îți par altfel, că ți-e rușine de ce-ai făcut.

— Ăs vrea să te cred, însă un amănunt din biografia dumitale mă împiedică : nu ești la prima condamnare ! În anul 1959 ai mai făcut șase luni de închisoare corecțională pentru furt din avutul obștesc. Înseamnă că prea confunzi buzunarul nostru, al tuturor, cu propriul buzunar... Aveai atunci, la prima condamnare, 50 de ani. Erai la cumpăna vîrstelor. Puteai prea bine să-ți dai seama, o dată pentru totdeauna, că cinstea nu se cumpără și nu se plătește cu nimic. Dacă măcar atunci alegeai bine cărarea, astăzi umblai pe drum drept, iar toți ai dumitale, de-acasă, ar fi umblat și ei cu capul pe sus, nu rușinați și îndurerați, cum sînt acum.

Omul din fața mea, tuns scurt, slab, cu o privire vie, schimbă subit vorba, se plînge că băieții nu-i prea scriu... Îl privesc îndelung, în tăcere, înainte de a părăsi încăperea zăbrelită, și înțeleg, o dată în plus, cît de înspăimîntător e să îmbătrînești în necinste, înțeleg durerea rănilor provocate celor din jurul său de către cel necinstit.

Dar el o fi înțelegînd ? Dar alții asemenea lui ?

Mihai STOIAN

A devenit LABORATORUL UZINAL un centru de creație tehnico-științifică?

ancheta „Scînteii"

Actuala etapă de dezvoltare a economiei noastre impune ca pe un element indispensabil participarea sporită și susținută a științei proprii la rezolvarea importantelor obiective de producție și modernizare tehnică, afirmarea grabnică a laboratoarelor din întreprinderi ca centre active ale rețelei științifice naționale. Pe această linie, Congresul al IX-lea al Partidului Comunist Român a preconizat mai buna organizare, dotare și coordonare a laboratoarelor uzinale existente, crearea altora noi, antrenarea lor pe făgașul unei activități eficiente de cercetare, strîns legată de cerințele economice actuale și în concordanță cu nivelul științei mondiale. Practic, este vorba de depășirea poziției de simple „anexe ale producției, pe care se situau unele colective de cercetare uzinală, ridicarea lor la nivelul unei activități de cercetare științifică propriu-zisă, astfel încît acestea să devină rapid principali promotori ai noului în uzinele și ramurile de producție din care fac parte.

În răstimpul care a trecut de la Congres multe din aceste colective s-au afirmat prin rezultate științifice importante. Decurge însă în ritmul rapid scontat procesul de angajare a laboratoarelor uzinale într-o activitate eficientă, de soluționare a nevoilor practice generate de producție? Ce realizări au înregistrat ele și ce greutăți trebuie depășite, astfel încît fiecare să se manifeste ca un focar activ al progresului tehnic și științific?

De la „dispensar de urgență" la rolul de avanpost al secțiilor de fabricație

— Extinderea ariei de preocupări științifice a nucleului de cercetare uzinal este condiționată în mare măsură și de succesul cooperării lui cu secțiile de producție, ne spune **Octavian Pintea — inginer principal în serviciul laboratoare din uzina „Grivița Roșie"**. Cercetătorii de la acest nivel au posibilitatea de a conlucra direct, zilnic aș spune, cu inginerii din uzină, de a efectua un control sistematic, riguros și permanent al cerințelor formulate de producție. Aceasta nu înseamnă transformarea laboratorului într-un „dispensar de urgență", pentru rezolvarea tuturor problemelor mărunte apărute în secții; în realitate, el trebuie să fie un „avanpost" al progresului în activitatea acestora. De altfel, **cunoașterea în detaliu a solicitărilor producției constituie punctul de plecare al unora dintre realizările noastre importante din ultima vreme.** Sînt semnificative, în acest sens, lucrările privind noile materiale de vopsire a vagoanelor de călători și cisterne (calitatea necorespunzătoare a vopselurilor cu amestec de pigmenți, semnalată de producție și exploatare, a stimulat obținerea unor materiale de vopsire superioare, bazate pe monopigment). Pe aceeași linie se înscrie și stabilirea metodologiei de curățire (decapare) chimică a vagoanelor de călători, în vederea recondiționării acestora, ceea ce a permis reducerea procesului de curățire de la 48 de ore la cîteva ore și crearea unor condiții de muncă superioare

Reciprocitatea influențelor laborator-secții de producție a condus, în cadrul uzinei noastre, și la **autoutilarea uzinei cu unele aparaturi de măsură și control.** Astfel, s-au extins metodele de defectoscopie nedistructivă prin colorare, cu ultrasunete și raze x, iar la inițiativa laboratorului s-a perfecționat o instalație ce permite controlul sudurii pe un ecran, asigurîndu-se un control total al acesteia. Angrenarea mai profundă în preocupările producției ne-a sugerat și o tematică de perspectivă, în care se impun probleme de mare importanță și acuitate privind turnarea de precizie, obținerea de amestecuri de formare cu dezbatere ușoară etc.

— Consider utilă, ne spune **ing. Dumitru Manolache, locțiitorul ing. șef de concepție,** intervenția laboratorului în asimilarea de noi produse. Producerea în țară a coloanelor de condensare, de mare presiune, pentru înlocuirea unui utilaj ce se importa, a necesitat măsurători tensometrice la aplicarea metodei „multilayer" de obținere a instalațiilor. În prezent, ne numărăm printre întreprinderile cu un rol important în ceea ce privește reducerea importurilor la o serie de utilaje complexe, în special din domeniul industriei chimice. În acest sens, este evident că, în viitor, rolul laboratorului uzinal va crește considerabil — fapt care ne-a determinat recent să preconizăm ca acesta să fie coordonat de inginerul șef de concepție, asigurîndu-se o legătură mai robustă între cercetarea de laborator și planul tehnic. Acest lucru se impune deoarece actualul sistem de îndrumare de către conducerea întreprinderii a activității laboratorului, prin directorul adjunct care coordonează și un număr mare de alte servicii face imposibilă urmărirea și coordonarea permanentă a activității de cercetare.

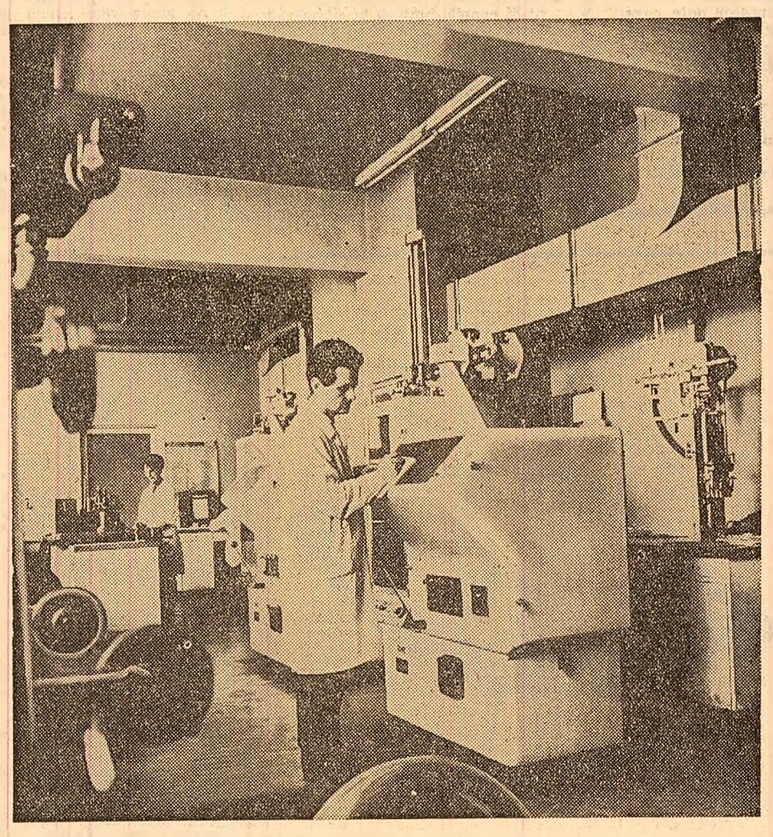

Important nucleu științific în ramura industriei chimice, laboratorul central de cercetare pentru anvelope de pe lîngă uzina „Danubiana" este utilat în prezent cu aparaturi și instalații de investigație variate și perfecționate

Rezerve de creștere a operativității în asimilarea noilor produse

— Dezvoltarea vertiginoasă a industriei noastre — constată, pe bună dreptate, **ing. șef de concepție Victor Bîzu, de la Uzina de mecanică fină-București** — sporește considerabil cerința operativității în introducerea tehnologiilor și procedeelor tehnologice perfecționate, a soluțiilor constructive noi. Din acest punct de vedere, **cercetarea uzinală** are un cuvînt greu de spus, de ea depinzînd în primul rînd **ritmul de modernizare a produselor curente, asimilarea de noi produse, cu caracteristici tehnice superioare, înlocuirea treptată a celor procurate din import.** Aceste considerente sînt întru totul valabile pentru întreprinderea noastră, ale cărei probleme constructive și tehnologice specifice (legate de producția de aparate de măsurat presiuni și temperaturi, instrumente de măsurat lungimi, scule și dispozitive pe bază de elemente tipizate) nu își pot găsi rezolvarea în alte unități industriale sau institute din țară, ci solicită o activitate proprie de concepție și cercetare.

Dar, încercînd să răspundă la cît mai multe din solicitările producției, laboratorul uzinal trebuie să acționeze diferențiat, acordînd întreaga atenție activității întreprinderii respective. Orientată în acest fel, activitatea noastră de anul trecut a permis ridicarea calității celor mai multe dintre produsele uzinei la un nivel care să răspundă exigențelor competitivității pe piața mondială. În 1969, laboratorul nostru va fi însă și mai mult solicitat, întrucît uzina planifică asimilarea a 16 noi tipuri de produse de înaltă tehnicitate — manometrele antivibratoare (care vor înlocui instrumente de import în valoare de peste un milion de lei), aparate de control activ pentru mașini de rectificat rotund (acoperind atît nevoile interne, cît și unele cerințe de export), cuțite roată de mortezat, a căror producție actuală, fiind divizată în mai multe unități, nu se ridică încă la niveluri de rentabilitate și calitate corespunzătoare cerințelor. Se răspunde în acest fel uneia dintre sarcinile de seamă ale industriei noastre constructoare de mașini în etapa actuală: afirmarea mai deplină a inteligenței tehnice proprii prin creșterea gradului de participare și la realizarea elementelor de finețe ale instalațiilor și utilajelor pe care le producem. Or, în primul rînd laboratoarele uzinale trebuie să participe mai susținut la scurtarea ciclului de asimilare în producție a utilajelor de înaltă tehnicitate, la care se mai importă uneori tocmai partea cea mai costisitoare — aparatura, mecanica fină.

Asigură însă actuala formă de organizare a cercetării în uzina noastră rezolvarea corespunzătoare a multiplelor probleme ridicate de programul de fabricație? În prezent, întregul ciclu al activităților legate de asimilarea noilor produse este realizat de specialiștii din serviciile constructor șef și tehnolog șef, pe grupe de produse cu specific tehnologic și constructiv asemănător. În condițiile inițiale ale uzinei, caracterizate printr-o activitate de producție restrînsă, o asemenea formă de organizare a cercetării era justificată. Acum însă, cînd creșterea în ritm rapid a producției se realizează nu numai cantitativ, ci și calitativ, sub aspectul diversificării produselor, al sporirii complexității și nivelului lor de tehnicitate, ea nu mai corespunde, constituind chiar o frînă pentru dezvoltarea în perspectivă a uzinei. Am în vedere, de pildă, întîrzierile ce apar din cauza divizării cercetării în două compartimente, dintre care nici unul nu răspunde de rezolvarea integrală a lucrărilor succesive impuse de asimilarea în producție a noilor soluții științifice.

Mi se pare concludentă, din punctul de vedere al rezervelor de operativitate sporită ce au apărut, crearea, în 1967, a serviciului tehnic integrat pentru sectorul de scule și dispozitive, prin care au fost lichidați așa-zișii „timpi morți" și s-au simplificat formalitățile de predare a soluțiilor elaborate. Sugerez o asemenea eventuală rezolvare a situației care a permis, de pildă, reducerea la jumătate a timpului necesar asimilării unor noi produse (prototipul trusei de scule cu reglaj micrometric pentru mașini de precizie a fost asimilat în numai 4 luni, în loc de 8—10 luni cît ar fi durat prin vechea filieră).

Integrarea întregii activități de cercetare uzinală va permite în același timp și adîncirea specializării cercetătorilor, pe care actualul cadru organizatoric n-o favorizează, domeniul de investigație al specialistului schimbîndu-se prea des. S-ar putea influența în bine chiar și termenele de realizare a cercetărilor, care în prezent sînt foarte lungi. De asemenea, în acest fel s-ar putea intensifica și preocupările privind rezolvarea problemelor puse de perspectiva dezvoltării întreprinderii, insuficient urmărite în prezent și datorită volumului mare de cerințe privind activitatea curentă de producție. Sînt tot atîtea **argumente în favoarea înființării, în uzină, a unui serviciu de cercetare unic, distinct, dispunînd, pe lîngă laboratoarele actuale, și de un laborator-atelier, în care să se efectueze lucrările pe baza unui program pe o perioadă de 2—3 ani.** Cît privește personalul necesar, pentru început el ar putea proveni din actualele servicii de concepție ale uzinei, precum și din grupul de cercetare pentru aparate de măsură, existent la Institutul de cercetări pentru tehnologia construcțiilor de mașini, uzina noastră dispunînd de baza materială necesară acestui gen de investigații. Serviciul de cercetare ar putea folosi deci mijloacele existente în uzină, fiind nevoie doar de un minimum de standuri de probă și aparatură pentru completarea dotării actualelor laboratoare.

Convergența eforturilor pentru realizarea programului de cercetări

Participarea cu succes a laboratorului uzinal la îndeplinirea obiectivelor importante ale uzinei și ramurii economice respective este condiționată și de relațiile pe care acesta le întreține cu celelalte colective de specialiști din cadrul uzinei și, în primul rînd, cu nucleul de proiectare. Elemente interesante sub acest aspect a ținut să releve **ing. Paula Teodorescu — șefa grupului de studii și cercetări de la uzinele „Timpuri noi" din Capitală:**

— Deși nu este o întreprindere dintre cele mai mari (circa 2000 de salariați), uzina noastră a ajuns astăzi să aibă un cuvînt greu de spus în domeniul fabricării de motoare și compresoare (electrocompresoare, motocompresoare). Exigențele actuale ale acestor produse, complexitatea și diversitatea lor au impus reorganizarea, cu doi ani în urmă, și a cercetării din uzina noastră. În răstimpul ce s-a scurs s-au conturat cîteva realizări importante. Avem în vedere cercetările ce au condus la extinderea utilizării unora dintre motoarele pe care le producem și la ambarcațiunile plutitoare — lucrări în cadrul cărora a apărut, ca un factor favorizant, delimitarea precisă a sarcinilor diverselor colective de specialiști din uzină și în primul rînd distribuirea rațională a operațiilor între cercetare și proiectare. De asemenea, ținîndu-se seama de specificul și aportul particular al cercetării și proiectării, s-au putut efectua studii și cercetări utile și în domeniul uleiurilor folosite la diversele tipuri de motoare, ajungîndu-se la îmbunătățirea rapidă a calității unora; totodată, altele au fost înlocuite cu sorturi de calitate superioară, mai eficace și mai ieftine. Fiind puși în situația de a ne folosi cît mai rațional posibilitățile, noi am putut realiza, în colaborare cu proiectanții, și unele elemente de autodotare, așa cum este sufleria modernă pe care o deținem și instalația electronică pentru înregistrarea pe spectroscop a diverselor probe.

Desigur, **faptul că avem un program independent de activitate** — planul de cercetare al grupului de studii și cercetări — **reprezintă un serios pas înainte pe linia impunerii nucleului științific uzinal ca un factor activ, cu o fizionomie și contribuție distincte în angrenajul întreprinderii, dar numai existența și respectarea lui de către cercetare nu sînt suficiente. Este necesară respectarea acestuia și de către ceilalți factori din uzină,** spre a se putea intensifica ritmul de închegare și maturizare a colectivului nostru, în care predomină încă cercetătorii tineri, stagiarii. Poate că tinerețea colectivului reprezintă chiar unul din motivele — după părerea mea, neîntemeiate — pentru care unii proiectanți, depășindu-și atribuțiile, își asumă și efectuarea unor lucrări care revin grupului de studii și cercetări. Să fie o consecință a acelui entuziasm pentru știință ce cuprinde astăzi pe specialiștii din cele mai diverse domenii, sau a faptului că **unii specialiști nu s-au obișnuit încă cu existența unui nucleu de cercetare în uzină?** Adevărul este că, oricît de dotat și pregătit ar fi azi un proiectant din domeniul motoarelor, el nu poate asigura efectuarea calitativă a diverselor încercări necesitate de noile tipuri de motoare, care presupun o adîncită specializare în motoare, electronică, lubrificație etc. — specialități prezente în grupul nostru de cercetători. Restrîngîndu-se astfel sfera de preocupări a cercetătorilor uzinali, aceștia sînt împinși spre activități lăturalnice cercetării, repartizîndu-li-se uneori sarcini ce țin de controlul tehnic de calitate sau chiar de producție. Astfel, cu toate că la noi numărul cercetătorilor este încă modest, unuia dintre ei i s-a încredințat sarcina de a urmări producția electrocompresorului pentru locomotiva electrică — EC2, deși aceasta ar fi putut-o face oricare alt cadru tehnic cu pregătire superioară din uzină. De asemenea, noi urmărim efectuarea probelor tip (probe de urmărire a constanței parametrilor inițiali la produse), deși aceasta este o atribuție specifică a controlului tehnic de calitate. În aceste condiții, **o mare parte din timp ne este ocupată cu preocupări auxiliare, în vreme ce abordarea unor teme de cercetare aplicativă și de dezvoltare ce interesează în cel mai înalt grad uzina** — ca modernizarea și diversificarea compresorului K 5645 (pentru excavatoare), sau problema topirii lagărelor la motorul D 110 (utilizat în construcții, morărit, construcția de nave) — **trebuie să fie aminată mereu.**

Sînt cîteva aspecte care necesită atenție în viitor și a căror soluționare operativă n-ar face decît să aducă beneficii importante uzinei și, implicit, condiții favorabile afirmării grupului nostru de cercetare, ca factor activ de promovare a noului.

Un sistem mai flexibil de stimulare a specialiștilor

Organizarea laboratorului uzinal ca un colectiv de cercetare complex, cuprinzînd, alături de specialiștii respectivului domeniu (în cazul nostru mase plastice) și pe alții, cu formații felurite — fizicieni, mecanicieni, electroniști — reprezintă o condiție favorabilă abordării cuprinzătoare, sub toate aspectele importante, a temelor de cercetare avute în vedere — ține să sublinieze la început **ing. șef Dan Corniliescu, conducătorul Laboratorului central de cercetări prelucrare mase plastice auxiliare.** (Acest nucleu de cercetare uzinal este, așa cum sună și denumirea lui, central, deservind nu numai întreprinderea în care își are sediul și de care depinde din punct de vedere administrativ, Uzina de prelucrare mase plastice — București, dar și alte două similare, de la Iași și Buzău). Fiind organizați de la bun început, din mai 1967, ca unitate științifică cu autofinanțare, ne-am orientat spre evidențierea acelor posibilități menite să asigure colectivului nostru o activitate eficientă sub aspect economic — inclusiv folosirea în cît mai mare măsură și cu randament superior a pregătirii și nivelului de calificare ale specialiștilor existenți.

A fost o cale bună, deoarece **și în anul care a trecut ne-am îndeplinit, în proporție de sută la sută, obligațiile contractuale pe care ni le asumasem** — și pot afirma că reușita s-a datorat într-o oarecare măsură și preocupării noastre de a repartiza temele ținînd seama de profilul, preocupările și uneori chiar de preferințele științifice ale specialiștilor. Astfel, în domeniul realizării în țară a unor produse provenind din import, am elaborat, într-un timp relativ scurt, tehnologia de obținere a unor noi sortimente de granule de policlorură de vinil, destinate fabricării unor izolatori pentru conductorii electrici. De asemenea, în colaborare cu Uzinele „9 Mai" din Capitală, am obținut noi tipuri de stabilizatori lichizi de plumb, care, aplicați în producție, duc la creșterea gradului de automatizare în industria prelucrătoare de mase plastice, îmbunătățind în același timp și condițiile de muncă în unele sectoare. Estimativ, se apreciază că **la cele circa 100 000 de lei, cît a costat cercetarea, se realizează o valoare anuală a producției de 4,5 milioane de lei și economii la nivelul actual de utilizare, de aproape 2,5 milioane de lei.**

Evident, pe măsură ce sînt folosiți, cercetătorii au posibilitatea nu numai să-și valorifice superior cunoștințele și măiestria de experimentatori pe care le-au dobîndit, dar și să-și sporească aceste calități. Aceasta, cu condiția să existe o continuitate în munca lor, pe cît posibil în cadrul aceluiași laborator. În ceea ce ne privește, apreciem că și **micile fluctuații de cadre se repercutează nefavorabil în activitatea unui laborator uzinal,** nu numai prin faptul că rămîn descoperite unele teme, dar și pentru că se reduce capacitatea de lucru efectivă a colectivului, limitîndu-se și posibilitățile de specializare mai adîncită a cercetătorilor. Se constată uneori o tendință centrifugă a specialiștilor din laborator, determinată și de imposibilitatea de a-i încadra pe posturi de cercetare propriu-zise. În realitate, **schema laboratorului este o schemă asemănătoare celei din uzină, oamenii folosiți în cercetare fiind încadrați tot pe posturi de producție.** De aici și unele inconveniente, de pildă neputința de a coopta în colectiv cadrele cu pregătire medie necesare, deoarece normativul spune că un tehnician trebuie să aibă în subordine atîți și atîți muncitori — cu toate că în cercetare situația e schimbată. De asemenea, **posibilitățile de consacrare a progreselor în gradul de specializare a cercetătorului din laboratorul uzinal și de promovare sînt limitate, ceea ce determină pe mulți să prefere alte locuri de muncă.**

Personal, consider că ar fi util să se analizeze posibilitatea de a se crea posturi de cercetare pentru laboratorul uzinal, ceea ce va stimula, cred, afirmarea în mai mare măsură a specialiștilor acestuia în viața întreprinderii și a ramurii pe care o deservesc.

Necesitatea informării „la zi"

Ritmul impetuos al progreselor înregistrate de știința și tehnica contemporane impune cercetătorilor o permanentă și susținută atenție față de informarea operativă și completă în domeniul de specialitate. Este știut doar că, pe plan mondial, o parte apreciabilă a eforturilor de investigație științifică se irosește tocmai datorită muncii de „redescoperire" a unor adevăruri științifice de acum cunoscute.

— Iată de ce, ne spune ing. **Constantin Popescu, șeful serviciului de cercetări de la Uzina de aluminiu din Slatina,** tocmai pentru că investigațiile noastre se desfășoară sub semnul legăturii directe cu necesitățile producției, **acordăm o deosebită atenție studiului de informare științifică, în vederea rezolvării eficiente a fiecărei teme încredințate laboratorului uzinal.** Este cazul să menționăm că, deși acest colectiv a fost înființat abia în mai 1965, el are la dispoziție o bibliotecă tehnică bine înzestrată cu cărți și reviste de specialitate. Funcționează de asemenea și un birou de documentare tehnică, prin intermediul căruia ne putem procura cărțile și revistele necesare, de la Institutul de documentare tehnică din București. Concomitent cu informarea „la zi" a cercetătorilor, în uzină desfășoară o activitate de studiu și tehnologii din secții, ceea ce contribuie la ridicarea nivelului profesional și la aprofundarea specializării lor, avînd drept rezultat facilitarea asimilării în producție a soluțiilor științifice elaborate de cercetători, optimizarea eficienței investigațiilor științifice. De altfel, pe lîngă echipamentul modern de cercetare de care dispune laboratorul, în secții experimentările se fac direct pe instalația industrială, cu concursul neprecupețit al cadrelor tehnice. În felul acesta, soluțiile și procedeele elaborate, după avizarea lor de către sfatul tehnic uzinal, pot fi imediat introduse în producție, ceea ce duce la o scurtare considerabilă a ciclului idee științifică — aplicație industrială.

Dintre realizările mai importante ale cercetării uzinale poate fi menționată, de pildă, utilizarea deșeurilor în fabricarea anozilor (prin noi rețete, conținînd 10—15 la sută deșeuri) care a adus importante economii. Una dintre preocupările noastre de seamă este reducerea pierderilor de fluor în procesul de electroliză a aluminiei. Prin aplicarea concluziilor unor studii amănunțite, întreprinse de colectivul nostru, consumul sărurilor de fluor a fost diminuat de la 50 la 35 kg de fluor, pe tona de aluminiu. De asemenea, prin recuperarea deșeurilor foarte bogate în fluor din spumele de la cuvele de electroliză, cercetarea a contribuit la valorificarea acestora, randamentul procesului de captare sporind de la 72,6 la 81,44 la sută.

Pentru soluționarea unor teme mai ample, cercetarea uzinală colaborează și cu institute de cercetare (ICEM, ICECHIM etc.), urmărind îmbunătățirea proceselor tehnologice curente, asimilarea de produse noi sau schimburi de experiență. Pe această cale s-a studiat, de pildă, obținerea unor aliaje ușoare pe bază de aluminiu, elaborîndu-se șarje experimentale în cuptorul de inducție, care ulterior au fost prelucrate în bare și tablă la uzinele METROM din Brașov. Noile produse, cu caracteristici superioare, la nivelul tehnicii actuale, vor fi necesare uzinei de prelucrare a aluminiului, a cărei construcție a și început la Slatina. În urma fructuoasei colaborări cu Institutul de cercetări metalurgice, a fost stabilită tehnologia de producere a aliajului RR-59, necesar confecționării de pistoane pentru locomotivele electrice, care a și fost introdus în producția curentă. O altă problemă de perspectivă a fost rezolvată în colaborare cu ICECHIM-București și anume brichetarea fluorurii de aluminiu, care va duce la o simțitoare diminuare a consumului sărurilor de fluor pe tona de aluminiu.

Avînd în vedere că în țara noastră industria aluminiului se află încă în faza primilor pași, pentru a ridica toate produsele uzinei la un înalt nivel competitiv, cred că se impune în continuare o deosebită atenție întăririi cercetării uzinale cu cadre specializate de calificare superioară, astfel încît nucleul de investigații științifice să poată acorda o pondere mai însemnată preocupărilor de perspectivă, bineînțeles fără a neglija soluționarea nevoilor majore ale producției curente.

Pagină realizată de **T. CAZACU, L. SACHELARIE, V. VULPE**

PRIMIRE LA C.C. AL P.C.R.

Marți la amiază, tovarășul Dumitru Popescu, membru supleant al Comitetului Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., a primit pe tovarășii Hary Ott și Werner Eberlein, adjuncți de șef de secție la C.C. al P.S.U.G., care, la invitația C.C. al P.C.R., au făcut o vizită în țara noastră.

La întrevedere, care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, tovărășească, au participat tovarășii V. Vlad, șef de secție, D. Lazăr, adjunct de șef de secție la C.C. al P.C.R.

A fost de față Ewald Moldt, ambasadorul R. D. Germane la București.

★

În timpul vizitei întreprinse în țara noastră, delegația de activiști ai C.C. al P.S.U.G. a avut convorbiri la secțiile relațiilor externe și organizatorică ale C.C. al P.C.R., la Comitetul județean Brașov al P.C.R., a vizitat obiective social-culturale din orașele București și Brașov.

Marți seara, delegația a plecat spre patrie.

Cronica zilei

Marți dimineața, Corneliu Mănescu, ministrul afacerilor externe, a primit în audiență pe ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Marii Britanii în Republica Socialistă România, Denis Seward Laskey, în legătură cu apropiata prezentare a scrisorilor sale de acreditare.

★

În sala de expoziții a Ateneului, din str. Franklin nr. 1—3, a fost inaugurată, marți la amiază, expoziția „Artele decorative moderne din Japonia", organizată în cadrul schimburilor culturale dintre România și Japonia.

Expoziția întrunește cîteva zeci de obiecte, realizate de artiști decorativi japonezi contemporani, în ceramică, textile, lac, bambus și metal, remarcabile prin originalitatea și finețea lor.

La festivitate au asistat acad. Ion Jalea, președinte de onoare al U.A.P., Alexandru Balaci, vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Mihnea Gheorghiu, prim-vicepreședinte al Institutului român pentru relațiile culturale cu străinătatea, funcționari superiori din Ministerul Afacerilor Externe, directori de muzee, artiști plastici și alți oameni de cultură și artă.

Erau prezenți Itaru Maruo, consilier al ambasadei japoneze la București, și alți membri ai corpului diplomatic.

Cu acest prilej, au rostit scurte cuvîntări Patriciu Mateescu, secretar al Uniunii Artiștilor Plastici, și Itaru Maruo.

O expoziție românească asemănătoare, cuprinzînd picturi pe sticlă, va fi deschisă în cursul acestui trimestru la Tokio.

★

Începînd de marți, sala Clubului finanțe-bănci din Capitală găzduiește o expoziție organizată de firma „Dalco" din Olanda.

Expoziția, care rămîne deschisă pînă în ziua de 25 ianuarie, prezintă aparate de foto-copiere și developare, filme și hîrtie specială pentru aceste aparate, precum și alte instalații necesare laboratoarelor foto.

(Agerpres)

SPORT

Întîlniri internaționale ale reprezentativelor de handbal ale României

Echipa de handbal a României va avea în următoarele cinci luni un calendar internațional deosebit de bogat. Între 4 și 9 martie ea va participa la un turneu în Franța, avînd drept partenere de întrecere puternicele reprezentative ale Cehoslovaciei și R. F. a Germaniei, precum și selecționatele Franței și Spaniei. După meciurile din Franța, echipa română va pleca în Belgia pentru a lua parte la un alt turneu internațional (12—17 martie). În a doua jumătate a lunii aprilie, handbaliștii români vor primi vizita echipei Japoniei. La 1 și 2 mai, reprezentativa noastră va juca în cadrul turneului de la Sarajevo — Iugoslavia. În luna următoare sînt programate : meciul internări cu handbaliștii maghiari, precum și participarea la partidele pentru tradiționalul trofeu „Tasmajdan" (Iugoslavia). Pînă la sfîrșitul anului, selecționata română va mai susține și alte meciuri în compania reprezentativelor Cehoslovaciei, Suediei, R. D. Germane, Poloniei, Elveției, Iugoslaviei, R. F. a Germaniei, Franței, Danemarcei și Ungariei.

Și echipa de handbal feminin a României are asigurat un calendar internațional consistent. La sfîrșitul lunii iunie, ea va juca la Zagreb în cadrul unui turneu avînd adversare redutabile. În august, reprezentativa noastră feminină va participa la două competiții de prestigiu: „Cupa Dunării" (R.P.U.) și „Cupa Slovaciei". Pentru următoarele luni, programul selecționatei române cuprinde întîlniri internări cu echipele Iugoslaviei, R. D. Germane, Ungariei, Cehoslovaciei și Poloniei.

În cîteva rînduri

ASEARĂ, LA LIUBLIANA s-a disputat întîlnirea internațională de hochei pe gheață dintre selecționatele iugoslaviei și României. Hocheiștii români au obținut victoria cu scorul de 5—2 (2—0, 2—0, 1—2). Astă-seară are loc o nouă partidă.

ÎN CADRUL TURNEULUI INTERNAȚIONAL DE FOTBAL DE LA MAR DEL PLATA, echipa argentineană Estudiantes a întrecut cu scorul de 4—0 (3—0) formația austriacă Rapid Viena.

LA BRISBANE a început un nou turneu internațional „open" de tenis, la care participă o serie de jucători de valoare din lume.

În primul tur al probei de simplu masculin, Leius (U.R.S.S.) l-a învins cu 9—7, 10—12, 6—4, 6—3 pe Brown (Australia), iar Taylor (Anglia) a cîștigat cu 4—6, 6—4, 6—3, 6—4 la Crotta (Italia). Alte rezultate : Moore (Republica Sud-Africană) — Fancutt (Australia) 6—4, 4—6, 6—3, 6—1 ; Brent (Australia) — Chanfreau (Franța) 6—3, 6—8, 4—6, 8—6, 6—4 ; Gonzales (S.U.A.) — Bolle (Belgia) 6—2, 6—2, 6—4 ; Barthes (Franța) — Giltinan (Australia) 6—0, 6—1, 6—4 ; Bowrey (Australia) — Watanabe (Japonia) 8—6, 6—4, 6—4.

În turneul feminin, Ann Haydon-Jones (Anglia) a învins-o cu 6—0, 6—2 pe Pam Edwards (Australia), iar Billie Jean King (S.U.A.) a dispus cu 6—1, 6—3 de Fay Luff (Australia).

Vizita ministrului afacerilor externe al Regatului Maroc, dr. Ahmed Laraki

În cursul dimineții de marți, ministrul afacerilor externe al Regatului Maroc, dr. Ahmed Laraki, a făcut o vizită protocolară ministrului afacerilor externe al Republicii Socialiste România, Corneliu Mănescu.

În aceeași dimineață, la Ministerul Afacerilor Externe au început convorbirile oficiale între cei doi miniștri.

La convorbiri participă, din partea română : Petru Burlacu, adjunct al ministrului afacerilor externe, Alexandru Albescu, adjunct al ministrului comerțului exterior, Ștefan Cleja, ambasador, director în M.A.E., Ion Anghel, director în M.A.E., și Vasile Ileană, director a.i. în M.A.E.

Din partea marocană participă Fathi Nejjari, directorul de cabinet al ministrului afacerilor externe, Mohamed Bennani Smires, directorul protocolului din Ministerul Afacerilor Externe, Abdelhamid Kriem, directorul afacerilor economice din Ministerul Afacerilor Externe, și Mohamed Jaidi, secretarul general al Biroului de cercetări și participații miniere.

Convorbirile s-au desfășurat într-o atmosferă de prietenie și înțelegere reciprocă.

★

Ministrul afacerilor externe al Regatului Maroc, dr. Ahmed Laraki, împreună cu persoanele oficiale care îl însoțesc în vizita în țara noastră, a depus marți dimineața o coroană de flori la Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism.

La solemnitate au fost de față Petru Burlacu, adjunct al ministrului afacerilor externe, Dumitru Necșoiu, vicepreședinte al Consiliului popular municipal București, funcționari superiori din M.A.E., generali și ofițeri superiori.

★

În cursul după-amiezii de marți, ministrul afacerilor externe al Regatului Maroc, dr. Ahmed Laraki, și persoanele care îl însoțesc, a vizitat Muzeul de Artă al Republicii Socialiste România.

(Agerpres)

Dejun oferit de Corneliu Mănescu

Ministrul afacerilor externe al României, Corneliu Mănescu, a oferit marți un dejun în onoarea ministrului afacerilor externe al Regatului Maroc, dr. Ahmed Laraki, care face o vizită oficială în țara noastră.

Au luat parte Bujor Almășan, ministrul minelor, Alexandru Boabă, ministrul petrolului, Adrian Dimitriu, ministrul justiției, Aurel Moga, ministrul sănătății, membri ai conducerii altor ministere și instituții centrale, funcționari superiori din M.A.E.

Au participat persoanele oficiale care îl însoțesc pe ministrul afacerilor externe al Regatului Maroc în vizita pe care o întreprinde în țara noastră.

În timpul dejunului, care s-a desfășurat într-o atmosferă prietenească, Corneliu Mănescu și dr. Ahmed Laraki au rostit toasturi.

Salutînd pe oaspeții marocani prezenți la dejun, ministrul Corneliu Mănescu a subliniat că vizita ministrului afacerilor externe marocan este o importantă expresie a raporturilor prietenești statornicite între cele două țări, un bun prilej de a dezvolta relațiile de colaborare existente. Convorbirile oficiale pe care le-am început azi — a arătat ministrul român — ne-au dat satisfacția să constatăm evoluția favorabilă a colaborării româno-marocane, spiritul de înțelegere și încredere mutuală în care aceasta se dezvoltă. Partea română este ferm hotărîtă să întreprindă tot ce este necesar pentru concretizarea și realizarea prevederilor acordurilor semnate.

Subliniind că România promovează cu consecvență o politică fermă de apărare a păcii și de promovare a colaborării internaționale, ministrul român a spus : Punînd în centrul politicii sale externe, după cum este și firesc, dezvoltarea relațiilor de prietenie cu țările socialiste, România promovează în același timp, activ și consecvent, legături de colaborare cu toate celelalte state, indiferent de particularitățile lor social-politice.

După ce a arătat că pe planeta noastră continuă să persiste focare de război, față de care țara noastră nu poate fi indiferentă, vorbitorul a subliniat că menținerea încordării și tensiunii în Orientul Apropiat reprezintă un mare pericol pentru securitatea și pacea mondială, pericol care nu poate fi lichidat decît pe calea pașnică în conformitate cu interesele vitale ale popoarelor din această regiune, pe baza principiilor Cartei Națiunilor Unite și a prevederilor rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967. Războiul din Vietnam — a adăugat ministrul român — constituie un obstacol serios în calea normalizării climatului politic internațional. Ne exprimăm speranța că se vor întreprinde noi pași pe drumul găsirii unei soluții acestui conflict, în conformitate cu interesele fundamentale ale poporului vietnamez, ale garantării păcii și securității internaționale. România și Marocul, promovînd o colaborare rodnică între ele — a spus în continuare Corneliu Mănescu — s-au întîlnit adesea și pe plan internațional în eforturi îndreptate spre dezvoltarea colaborării între state, spre asigurarea păcii mondiale. Vizita dumneavoastră în România, schimburile de vederi pe care le veți avea cu personalități române conducătoare vor constitui o nouă contribuție la dezvoltarea și consolidarea colaborării multilaterale dintre țările și popoarele noastre, la cauza nobilă a înțelegerii dintre state.

În încheiere, ministrul afacerilor externe al României a toastat în sănătatea Maiestății Sale regele Hassan II, a primului ministru Mohamed Benhima, în sănătatea ministrului Ahmed Laraki și a celorlalți oaspeți marocani, pentru prietenia româno-marocană, pentru prosperitatea și fericirea poporului marocan, pentru progresul țării sale.

Răspunzînd, ministrul de externe al Marocului, dr. Ahmed Laraki, și-a exprimat bucuria de a fi oaspete al țării noastre, de a avea posibilitatea să cunoască nemijlocit progresele realizate de poporul român în toate domeniile, ca și acțiunile întreprinse de guvernul său pentru a asigura bunăstarea și prosperitatea populației.

Țin să amintesc aici — a spus vorbitorul — că discuțiile pe care le-am avut astăzi ne-au permis să constatăm o anumită identitate de vederi asupra multor probleme ale actualității internaționale. Oaspetele a subliniat că guvernul marocan, angajat într-o operă de construcție și de îmbunătățire a condițiilor de viață ale populației, este conștient că nici un lucru nu va putea fi realizat fără pace, dreptate, înțelegere și cooperare între diferiții membri ai comunității internaționale. Ministrul de externe marocan a spus : La Națiunile Unite și în cadrul altor foruri internaționale am avut ocazia să fim martorii acțiunilor lăudabile întreprinse de țara dv. în acest domeniu, pentru ca principiile Cartei O.N.U., cărora noi le sîntem profund atașați, să fie riguros respectate de toate țările. Amintind poziția țării sale față de conflictul din Orientul Apropiat, oaspetele a subliniat că în condițiile actuale apare mai imperios decît oricînd necesitatea ca toate acțiunile de bunăvoință, toate țările iubitoare de pace să-și sporească eforturile, să dea dovadă de coeziune pentru rezolvarea grabnică a situației din această parte a lumii. Ministrul marocan și-a exprimat, de asemenea, satisfacția față de perspectivele promițătoare ale reglementării pașnice a unei alte probleme nu mai puțin grave decît criza din Orientul Apropiat, războiul din Vietnam.

Ministrul marocan și-a exprimat în continuare convingerea că diferitele contacte și convorbiri pe care le va întreprinde în timpul vizitei în țara noastră vor fi fructuoase și vor contribui la dezvoltarea în continuare a raporturilor prietenești dintre cele două țări.

În încheiere, ministrul Ahmed Laraki a toastat în sănătatea președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, a președintelui Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer, în sănătatea ministrului Corneliu Mănescu, pentru prietenia dintre cele două țări, pentru progresul și prosperitatea lor.

(Agerpres)

COMUNICAT COMUN ROMÂNO-FRANCEZ

La Paris, la 20 ianuarie 1969, s-a semnat Acordul privind înființarea Comisiei mixte guvernamentale româno-franceze de cooperare economică, științifică și tehnică. Acordul a fost semnat din partea guvernului Republicii Socialiste România de Manea Mănescu, președintele Consiliului economic, iar din partea guvernului Republicii Franceze de François Xavier Ortoli, ministrul economiei și finanțelor, asistat de Jean de Lipkowski, secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe.

Lucrările primei sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-franceze de cooperare economică, științifică și tehnică s-au desfășurat în ședințe plenare și în cadrul grupelor de lucru, constituite pe domenii de activitate.

Sesiunea a analizat ansamblul problemelor referitoare la cooperarea economică, științifică și tehnică, precum și evoluția relațiilor comerciale dintre România și Franța.

Examinînd realizarea acordurilor și a altor înțelegeri de cooperare româno-franceze în domeniile economic, științific și tehnic, părțile au subliniat rezultatele pozitive înregistrate în executarea acestor acorduri, spiritul de deplină înțelegere dintre reprezentanții celor două țări, faptul că se conlucrează în mod fructuos în domeniile economic, științific și tehnic, pe baza principiilor egalității, respectului mutual, avantajului reciproc și neamestecului în treburile interne.

Comisia mixtă guvernamentală a constatat că în ultimii ani s-au perfectat o serie de acțiuni de cooperare în domeniile industriei mecanice și electrice, chimiei, agriculturii. Aplicarea prevederilor aranjamentului de cooperare științifică și tehnică româno-francez a fost apreciată ca satisfăcătoare. Analizînd modul cum s-a realizat acordul comercial de lungă durată, ambele părți au reliefat, cu satisfacție, creșterea an de an a volumului schimburilor reciproce, care în 1968 a fost de aproape două ori mai mare decît în 1965.

Părțile au relevat existența unor largi posibilități pentru dezvoltarea cooperării în viitor. Ele au subliniat că progresul economiilor lor naționale creează posibilități sporite pentru intensificarea și diversificarea cooperării economice, științifice și tehnice și a schimburilor comerciale corespunzător relațiilor tradiționale de prietenie româno-franceză și hotărîrii celor două țări de a promova în lume bunaînțelegere și cooperarea pe baza independenței, suveranității și respectului reciproc. În această privință, examinîndu-se o serie de propuneri prezentate de ambele părți, Comisia mixtă guvernamentală a relevat necesitatea de a se întreprinde noi acțiuni pentru a extinde cooperarea în producția de echipamente industriale, utilaje, mașini și subansamble, atît pentru nevoile celor două țări, cît și pentru export pe terțe piețe. Se are în vedere, îndeosebi, lărgirea cooperării în chimie, industria mecanică și electrică, în siderurgie, în industria extractivă și petrolieră, precum și în agricultură.

Comisia mixtă guvernamentală româno-franceză a analizat și stabilit măsuri utile, care să permită găsirea celor mai adecvate soluții și forme pentru dezvoltarea, în continuare, a cooperării economice și industriale între cele două țări, recomandînd Comisiei mixte de cooperare economică și industrială, precum și comitetelor specializate pentru industria mecanică, electrică și pentru industria chimică să-și intensifice activitatea.

S-a stabilit ca aceste comitete să se întrunească în a doua jumătate a lunii martie 1969, în scopul de a examina și propune noi acțiuni în domeniul cooperării economice și industriale. Totodată, s-a convenit ca, în cursul lunilor ianuarie și februarie a.c., să se întîlnească grupe de experți din industria siderurgică și din agricultură, în vederea analizării unor propuneri de cooperare în aceste domenii.

Comisia mixtă guvernamentală româno-franceză de cooperare economică, științifică și tehnică apreciază că există posibilități de lărgire a cooperării științifice și tehnice pentru cercetarea în comun a unor teme de interes reciproc.

În acest scop s-a convenit să fie explorate, îndeosebi, domeniile chimiei, folosirii în scopuri pașnice a energiei nucleare, perfecționării tehnologiilor în diferite domenii ale industriei, precum și aerodinamicii și activității spațiale, transporturilor și agriculturii.

Părțile consideră că există condiții favorabile pentru sporirea și diversificarea schimburilor comerciale dintre România și Franța, precum și pentru adoptarea unor soluții reciproc avantajoase, în vederea dezvoltării echilibrate a acestor schimburi.

Un mijloc important de promovare a schimburilor comerciale îl constituie intensificarea prospectării reciproce a celor două piețe. Dornici să asigure continuitatea și stabilitatea relațiilor lor economice, cele două părți au convenit că, începînd din luna mai 1969, vor avea loc negocieri în vederea încheierii unui nou acord pe termen lung româno-francez, pentru următorii cinci ani (1970—1974), privind dezvoltarea schimburilor și a cooperării economice dintre cele două țări.

Cele două părți și-au exprimat încrederea că perspectivele identificate ale cooperării vor fi, în continuare, folosite în diferite domenii ale producției și cercetării științifice din cele două țări.

Considerînd că promovarea și intensificarea schimburilor turistice constituie un mijloc important pentru o mai bună cunoaștere reciprocă, Comisia a recomandat ca reprezentanții organelor competente să se întîlnească într-un termen apropiat pentru a examina problema încheierii eventuale a unui acord de cooperare turistică între Republica Socialistă România și Franța.

În cadrul lucrărilor s-a hotărît ca cea de-a doua sesiune a Comisiei mixte guvernamentale româno-franceze de cooperare economică, științifică și tehnică să aibă loc la București în cursul ultimului trimestru al anului 1969. În vederea pregătirii acestei sesiuni, s-a recomandat Comisiei mixte româno-franceze, constituită în baza acordurilor și înțelegerilor în vigoare, să examineze rezultatele obținute în domeniile respective de activitate și să elaboreze noi propuneri pentru lărgirea cooperării economice, științifice și tehnice.

În cursul șederii sale la Paris, președintele delegației guvernamentale române, Manea Mănescu, a fost primit de către președintele Republicii Franceze, generalul Charles de Gaulle. Convorbirea, care a avut loc cu acest prilej, s-a referit la dezvoltarea relațiilor dintre România și Franța, a cooperării economice, științifice și tehnice, precum și a schimburilor comerciale în spiritul celor stabilite în Declarația româno-franceză, adoptată de către cei doi șefi de state în 1968 la București.

Președintele delegației guvernamentale române a fost primit, de asemenea, de către primul ministru, Maurice Couve de Murville, cu care a avut o convorbire privind dezvoltarea relațiilor economice bilaterale.

Președintele delegației guvernamentale române a mai avut convorbiri cu André Bettencourt, ministrul industriei, cu Robert Galley, ministrul cercetării științifice, atomice și spațiale, cu Emile Roche, președintele Consiliului economic și social, și cu Robert Hirsch, administrator general, delegat guvernamental la Comisariatul pentru energie atomică.

În cadrul programului său, delegația guvernamentală română a vizitat Departamentul Alpilor maritimi, fiind însoțită de secretarul de stat de pe lîngă primul ministru însărcinat cu funcțiunea publică, Philippe Malaud.

Președintele delegației guvernamentale române a exprimat mulțumiri guvernului francez pentru primirea călduroasă și ospitalitatea de care s-a bucurat delegația română.

Lucrările Comisiei mixte guvernamentale româno-franceze de cooperare economică, științifică și tehnică s-au desfășurat într-o atmosferă de cordialitate, ambele părți manifestînd dorința de a se depune noi eforturi pentru intensificarea cooperării multilaterale dintre țările lor, în interesul celor două popoare, al cauzei generale, a colaborării internaționale, a progresului și păcii în lume.

ÎNTOARCEREA ÎN CAPITALĂ A DELEGAȚIEI GUVERNAMENTALE ROMÂNE

Marți după-amiază s-a înapoiat de la Paris delegația guvernamentală condusă de Manea Mănescu, președintele Consiliului economic, care a încheiat Acordul între guvernele român și francez privind înființarea Comisiei mixte guvernamentale româno-franceze de cooperare economică, științifică și tehnică și a participat la lucrările primei sesiuni a acestei comisii.

Din delegație au făcut parte Florea Dumitrescu, vicepreședinte al Consiliului economic, Ștefan Bîrlea, prim-vicepreședinte al Consiliului național al cercetării științifice, Grigore Bargăoanu, vicepreședinte al Comisiei guvernamentale de colaborare și cooperare economică și tehnică, Mauriciu Novac, vicepreședinte al Comitetului de Stat al Planificării, Ion Morega, adjunct al ministrului industriei construcțiilor de mașini, precum și reprezentanți ai altor instituții centrale.

Pe aeroportul Băneasa, delegația a fost salutată de Emil Drăgănescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, de conducători ai unor instituții centrale și de alte persoane oficiale.

Au fost prezenți Bernard Dejean de la Batie, însărcinatul cu afaceri ad-interim al Franței la București, și membri ai ambasadei.

(Agerpres)

★

PARIS 21. — Corespondentul Agerpres, Al. Gheorghiu, transmite : Marți dimineață a plecat cu avionul spre București delegația guvernamentală română, condusă de tovarășul Manea Mănescu, președintele Consiliului economic al Republicii Socialiste România, care a participat la lucrările primei sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-franceze de cooperare economică, științifică și tehnică desfășurate la Paris, între 17 și 21 ianuarie.

Pe aeroportul Bourget, delegația guvernamentală română a fost salutată la plecare de Jean de Lipkowski, membru al guvernului francez, secretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe, de Pierre Pelen, ambasadorul Franței la București, de membri ai delegației franceze la lucrările primei sesiuni a Comisiei mixte și de alte persoane oficiale. A fost, de asemenea, de față Constantin Flitan, ambasadorul României la Paris, și membri ai ambasadei.

Înainte de plecare, tovarășul Manea Mănescu a făcut o declarație reprezentanților presei prezenți pe aeroport în care a spus printre altele : Lucrările primei sesiuni a Comisiei mixte guvernamentale româno-franceze, activitatea desfășurată în cadrul ei constituie o nouă contribuție la dezvoltarea raporturilor de cooperare pe plan economic, tehnic și științific dintre țările noastre. În acest fel se continuă și se amplifică în mod firesc tradiționalele legături de prietenie și colaborare româno-franceze, pe care le evocăm întotdeauna cu plăcere. Ne bucurăm că acum, la sfîrșitul sesiunii noastre, avem plăcerea să afirmăm că am putut adăuga la prietenia româno-franceză încă un element util și revelator asupra largilor posibilități de extindere a cooperării existente între cele două țări. Părăsim Franța cu convingerea că dezvoltarea continuă a relațiilor dintre țările noastre corespunde intereselor popoarelor român și francez, slujind totodată cauzei păcii și cooperării internaționale.

Cu privire la circulația pe Dunăre

Datorită condițiilor atmosferice nefavorabile, trecerea cu bacul peste Dunăre, în sectorul Giurgeni-Vadul Oii, a fost temporar întreruptă. Astfel, cu începere de la 21 ianuarie, toate punctele de trecere ale fluviului, pe teritoriul românesc, și-au încetat activitatea.

Între Brăila și Sulina circulă, deocamdată, numai navele maritime. Cursele celorlalte vase, inclusiv cele destinate transportului de călători, sînt sistate. De asemenea, între Bazias și Brăila navigația pe Dunăre a fost oprită din cauza prezenței abundente a sloiurilor de gheață.

(Agerpres)

LOTO

REZULTATELE TRAGERII EXCEPȚIONALE DIN 21 IANUARIE 1969

FAZA I : (bilete de 20 și 10 lei)

Extragerea I : 53 8 57 87 39 56 30 32 54 73 18 22 ; Extragerea a II-a : 1 47 29 45 57 50 17 13 88 37 23 63 ; Extragerea a III-a : 53 86 70 46 74 33 4 41 34 71 15 55 ; Extragerea a IV-a : 36 65 12 33 17 76 68 3 89 83 35 19 ; Extragerea a V-a : 30 64 57 41 3 74 7 19 60 12 8 21.

FAZA a II-a : (bilete de 20 și 8 lei)

Extragerea a VI-a : 5 65 10 33 84 39 85 66 75 87 79 22 ; Extragerea a VII-a : 11 16 42 31 35 66 72 52 58 24 63 82 ; Extragerea a VIII-a : 63 13 59 84 75 28 33 12 57 55 16 73 . Extragerea a IX-a : 74 85 64 86 62 5 57 81 63 33 7 43.

FAZA a III-a : (bilete de 20 și 2 lei)

Extragerea a X-a : 25 84 55 18 52 60 40 86 56 69 79 64.

Fond de premii : 3 603 123 lei.

(Urmare din pag. I)

duse. În anul 1944, după finele războiului, Oradea producea : mașini de gătit, încălțăminte, perii, boia, potcoave, ulei comestibil, spirt, bere, făină și poate încă niște produse similare de uz personal sau casnic. Acum, o listă a produselor inedite ale economiei orădene, create în sfertul nostru de veac insumează : aluminiu, mașini de frezat, mașini de rabotat cu cuțit mobil, mașini de găurit și filetat, ciocane de forjă, perii rotative, electromotoare, piese de schimb auto, coloranți, mase plastice, rășini sintetice, produse farmaceutice — toate la un loc cu o producție globală crescută între 1950 și 1968 cu un procent de 1044,1.

Politica partidului nostru comunist, de industrializare a țării, urmărind cu consecvență diversificarea și specializarea, a creat aici cîteva unicate. La Oradea se află punctul mijlocitor al triunghiului aluminiului românesc — fabrica de aluminiu. Între minereul scos la Dobrești și metalul finit de la Slatina, această fabrică produce pulberea fină, albă ca de pudră planetară, în ediția princeps a aluminiului nostru.

Nouă este la Oradea și chimia (de care într-un fel ține și alumina, deși derivă din capitolul de metale neferoase), cu o gamă diversă. Coloranți, produse farmaceutice, materiale plastice și alte multe produse industriale au specialiștii lor, iscînd meșteri de vigoare și noua lor intelectualitate tehnică. S-a ctitorit aici mobila de stil, inclusiv pretențioasa mobilă Ludovic al XIV-lea, pe care, paradoxal, o exportăm în Franța. Nouă este și industria energetică, centrala termoelectrică fiind racordată la sistemul național. În prezent, față de cele 10 fabricate ale anului 1944, potențialul economic al orașului se tălmăcește în 35 de întreprinderi republicane, 3 întreprinderi de industrie locală, 10 întreprinderi de industrie cooperatistă și 6 întreprinderi comerciale. Esalonate pe parcursul a 25 de ani de construcție socialistă, aceste întreprinderi pot fi apreciate și în funcție de numărul oamenilor care muncesc aici. Dacă în 1944 numărul lor era sub 10 000, în 1960 de 29 213, la începutul acestui an sînt aproape 50 000. În ansamblu, numărul de salariați a crescut numai în 8 ani de la 40 000 la aproape 70 000.

Configurația economică a orașului cuprinde complex totul, de la darurile oferite de natură la cele confecționate de om — construcția socialismului fructificîndu-le pe toate la un nivel tot mai înalt și convertindu-le la fericirea omului muncitor, la bunul lui trai.

★

Să pătrundem însă în lumea industriei moderne a orașului, expresia cea mai deplină a saltului dintre două istorii.

Pînă la „Înfrățirea" e cale bună de mers, dar tabloul industrial care ți se oferă ochilor e de dimensiunea marilor creații. Toate liniile au aici amplitudine, de la clădire la mașinile-unelte create. Fabrica a avut în biografia ei și perioade de cumpănă, dar ea a ajuns azi la un echilibru ferm. Palmaresul : frezele, rabotezele și mașinile de găurit de aici ajung pe tot cuprinsul patriei și duc prestigiul ei în zeci de țări din Europa, Asia și Africa. În 1968 fabrica a extins cu o modernă hală de montaj, perspectivele ei fiind încă larg deschise. Iar dacă din procesul complicat de producție ochiul meu de neinițiat nu pricepe prea mult, numele fabricii, de înfrățire în muncă — aici lucrează înfrățiți în muncă muncitori, ingineri și specialiști români și maghiari — cum și ritualul sobru și baladesc al acestei munci, îmi dau coordonata noii poezii industriale.

„Întreprinderea de echipaj metalic pentru binale", construită tot în vest. Cu echipamentul metalic al acestei fabrici sînt înzestrate cea mai mare parte din vehiculele românești ; acest echipament este destinat locomotivelor Diesel, camioanelor, autoturismelor și vagoanelor.

A doua fabrică originală în felul ei se cheamă „Metalica" și produce resouri cu petrol, foarte căutate la export.

Nu mai puțin impresionantă este sala de expoziții a fabricii de blănuri „1 Mai", care produce pentru țară și export. Blănurile fine și lucioase, netede și suave nu sînt aici nici de lutru, nici de biber, nici de zibelină, ci sînt blănurile mioriței carpatine, prelucrate însă cu o artă care uimește. Ușoare, aceste blănuri stau pe trup ca o alintare. Ele sînt lucrate în nu mai puțin de 200 de modele, la care fantezia dă mîna cu bunul gust.

În fine, trinitatea de fabrici „Crișul", „Arta" și „Solidaritatea" produc anual 4 milioane și jumătate perechi încălțăminte, adică o zecime din producția țării. Încălțămintele de la „Arta" le veți găsi și în București, la „Romarta", iar cele de la „Crișul" le veți găsi și în vitrinele a opt țări.

Toate aceste bastimente industriale sînt simetrice, sînt direct proporționale cu construcțiile destinate omului constructor al socialismului. Grija partidului și statului față de om se tălmăcește în nivelul de trai mereu crescînd, în condițiile de viață create care duc la intimitatea între oraș și om : orașul își păstrează tiparele istorice nealterate, dar totodată el nu mai este nici pe departe ceea ce a fost. Să ne gîndim doar că în 1968 s-au construit 1137 noi apartamente, că în 1969 se vor construi 1160. Numai în cartierul de vest s-a creat un adevărat „oraș în oraș".

Edili pricepuți dau și așezămintelor social-culturale ponderea cuvenită. Noul spital de copii, impunător și aspectuos, este gata și intră în funcție acum, la începutul anului. Tot în acest an își va deschide porțile hotelul O.N.T., așezat într-un loc pitoresc pe malul Crișului global a crescut de 10 ori totalul mărfurilor desfăcute cu amănuntul a crescut și el de la 150 milioane lei la peste 1,2 miliarde lei, în 1967, ceea ce probează creșterea prestigioasă a bunei stări, întoarcerea către folosele omului a muncii sale.

★

Am „reconstituit" o imagine panoramică a orașului, insistînd asupra victoriilor lui economice și sociale, ceea ce nu înseamnă că aici doar se muncește și nimic mai mult. Sîntem într-un oraș cu veche tradiție culturală, orașul în care apărea revista ce l-a publicat pe debutantul Eminescu, orașul în care a trăit și a scris unul dintre animatorii societății și revistei cu nume vizionar „Holnap" (Mîine), cunoscutul poet Ady Endre.

Orașul trăiește în continuă înflorire cultural-artistică. Rețelei de școli i s-a adăugat un Institut pedagogic, orașul își are teatrul său și filarmonica sa, revista „Familia" a lui Iosif Vulcan este reeditată, cinematografele dau filme la zi, vasta activitate a artiștilor amatori a adus trofee de pretutindeni, printre care unul, recent, din Olanda. Muzee și expoziții stau la îndemîna publicului. Ecoul activității acestor instituții culturale ca rod al politicii Partidului Comunist Român se răsfrînge însă, ca pe întreg cuprinsul patriei, în conștiința cetățenilor, în sentimentul lor patriotic și civic. În demnitatea socialistă cu care își trăiesc viața, în dăruirea lor totală crezului socialismului.

Democrația socialistă, care îngăduie manifestarea egală a tuturor talentelor și aptitudinilor, dobîndește întruchipări concrete în viața de fiecare zi a orașului. Să ne gîndim, de pildă, că în afara școlilor ce au ca limbă de predare română, în patru școli limba de predare este maghiară, iar în alte 21 de școli programul este mixt, în clase paralele cu limbă de predare română sau maghiară. Acest lucru se întîmplă și la liceele nr. 2 și 3. În librării, în bibliotecile celor peste 40 de întreprinderi, în biblioteca municipală și în cele ale caselor de cultură, cărți literare și științifice pot fi studiate în toate limbile naționalităților conlocuitoare și firește, în limbile de circulație universală. Teatrul de stat și cel de păpuși au și ele cîte 2 secții — română și maghiară, actorii și regizorii care vorbesc cele două limbi activînd în ambele secții. Aici activează scriitori și de limbă română și maghiară din toate generațiile uniți sub același steag și în numele aceluiași ideal.

Sînt mîndru de orașul meu, de trecutul lui de luptă, de prezentul lui angajat, de viitorul lui luminos. Deși bucureștenizat sau, cum s-ar spune, într-un limbaj nedrept, desrădăcinat, trăiesc o bună parte din viață în acest oraș numit Oradea. Îi admir constelația armonioasă a economiei, pasionanta viață socială, odihna-i binemeritată și distracțiile-i reconfortante. Îi cutreier străzile și parcurile, îi aplaud spectacolele, îi citesc ziarele, văzîndu-i mereu tînăr, înfășurat în mantia-i, în sensul său comunist, fundamental, către care a năzuit din adîncurile veacurilor. Or, acest sfert de veac a tins tocmai spre împlinirea năzuinței de veacuri și a arcuit o punte către un viitor cert și strălucitor.

Panoramic orădean

Această nouă poezie bărbătească, tonică, sezisată de un Verhaeren sau Sandburg, mă întîmpină și atunci cînd, reintors la zona de vest, parcurg pleiada de citadele industriale care țin marginea soselei pe kilometri întregi.

Cîteva cifre arată dezvoltarea Uzinei de aluminiu. dezvoltare desfășurată într-un ritm rapid, sub ochii noștri. Ea s-a extins în 1968, se extinde și în 1969, așa încît capacitatea ei va atinge 200 000 tone aluminiu pe an, de la 60 000 tone cît avea la intrarea sa în producție. Și dacă ne gîndim că uzina e tînără și că ea a evoluat deci în timp record, ne gîndim că în acest proces și-au spus cuvîntul atît experiența beneficiarului cît și cea a constructorului în conlucrarea lor armonioasă și pasionată.

Să mai amintim două fabrici aparte prin profilul lor. Cea dintîi este

Vorbeam de varietatea armonioasă a economiei orădene și de constelația ei care dă geografiei orașului bărbăție și preț. Iată o nouă valență pe care aș numi-o a îmbrăcămintei și în care ar intra textilele, blănurile, încălțămintea și podoabele. Fabrica „Mioriței" s-a specializat în tricotaje pentru copii. Vitrinele cu exponatele fabricii au aerul de sărbătoare continuă și aduc basmele pentru noi. Fabrica și-a propus încă cu ani în urmă să treacă și la produse pentru export și, datorită realismului planificării, din 1968 exportă. Ei i se alătură fabrica „Textila" și, ca o completare, fabrica de dantele „Drum nou". Și dantelele erau pînă mai ieri importate, dar astăzi, în lumea lor de spumă, în geometria lor armonioasă visezi „les vieux temps", epoci galante aduse în clipa pe care o trăiești și-o admiri.

și oglindindu-i-se-n ape. La fel, anul acesta se va da în folosință Casa de cultură a sindicatelor și cea de mode a meșteșugarilor. Un ansamblu de construcții, printre care și un hotel modern, se va ridica tot în acest an la Băile Felix. E gata o școală în cartierul de vest — și alte așezăminte încă. Orădenii se mîndresc și cu renovările aduse vechiului palat baroc, al doilea ca lungime din Europa.

Către construcțiile destinate omului sosesc linii multiple de confort modern. Iglenica rețea de apă se lărgește numai între 1962—65 cu 15 km, rețeaua de canalizare se lungește cu 5 kilometri, pavajul între blocuri va mai cuprinde peste 100 000 metri pătrați, iar zonele verzi peste 25 hectare. Cifrele la desfacerea mărfurilor arată puterea de cumpărare a cetățeanului, căci dacă între 1950—1967 producția

viața internațională

SÎMBĂTĂ LA PARIS

Prima ședință plenară a conferinței în patru în problema Vietnamului

PARIS 21 (Agerpres). — S-a anunțat în mod oficial că prima ședință plenară a Conferinței de la Paris în problema vietnameză va avea loc sîmbătă dimineața la ora 10,30 (ora Parisului). La reuniunea anterioară, care a soluționat chestiunile de procedură, participaseră numai șefii adjuncți ai delegațiilor și cîțiva din colaboratorii lor.

Sîmbătă, cele patru delegații se vor reuni în marele salon al fostului hotel Majestic, devenit acum centru internațional de conferințe, în jurul mesei rotunde cu un diametru de patru metri, flancată în două părți de mesele dreptunghiulare ale secretarilor. Fiecare delegație se va compune din 15 persoane. Pentru prima oară, cei patru șefi de delegații — Xuan Thuy (R. D. Vietnam), Henry Cabot Lodge (S.U.A.), Tran Buu Kiem (Frontul Național de Eliberare din Vietnamul de sud) și Pham Dang Lam (Administrația de la Saigon) — se vor afla în jurul aceleiași mese.

Potrivit acordului de procedură, 80 de ziariști, fotoreporteri și operatori de televiziune — cîte 12 desemnați de fiecare delegație și 32 aparținînd unor țări diferite decît acelea ale participanților la conferință, desemnați de Ministerul de Externe al Franței — vor fi admiși în primele 15 minute să asiste la această ședință pe care unii comentatori o denumesc încă de pe acum „istorică".

Sesiunea Consiliului UNCTAD

GENEVA 21. — Corespondentul Agerpres, H. Liman, transmite : Cea de-a 8-a sesiune a Consiliului Conferinței Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD) și-a început lucrările marți după-amiază la Palatul Națiunilor. Delegația română este condusă de Gheorghe Dolgu. Problemele cele mai importante de pe ordinea de zi se referă la contribuția UNCTAD în pregătirea celui de-al 2-lea deceniu al dezvoltării; politica prețurilor pentru produsele de bază ; accesul la piețe și eliminarea excedentelor ; stabilirea unui regim tarifar preferențial pentru importurile de produse industriale provenind din țările în curs de dezvoltare. În ședința de deschidere a fost ales ca președinte al Consiliului pe anul 1969 prof. K. B. Asanté din Ghana. Printre vicepreședinți a fost ales și reprezentantul țării noastre.

Conferința națională a P.C. din Uruguay

MONTEVIDEO 21 (Agerpres). — La Montevideo s-au desfășurat lucrările Conferinței Naționale a Partidului Comunist din Uruguay, la care au participat 380 de delegați din toate organizațiile regionale.

Alberto Suarez, secretar al Comitetului executiv al C.C. al P.C. din Uruguay, a prezentat un raport privind activitatea organizatorică și sarcinile de viitor ale partidului. El a arătat că în condițiile „măsurilor excepționale" instituite de autorități, partidul a adoptat tactica creării unui front larg democratic.

Conferința a adoptat un plan de măsuri privind organizarea muncii de partid, sporirea și întărirea rîndurilor acestuia în actualele condiții, în vederea realizării condițiilor necesare unei transformări radicale în țară.

Plenara lărgită a C.C. al P.C. din Japonia

TOKIO 21 (Agerpres). — La Tokio au început lucrările celei de-a 8-a plenare lărgite a Comitetului Central al Partidului Comunist din Japonia. În cadrul plenarei urmează să fie adoptată orientarea activității partidului pe anul 1969. Vor fi examinate măsurile ce urmează a fi luate pentru intensificarea luptei împotriva tratatului de securitate japono-american, pentru retrocedarea Okinawei. Vor fi discutate, de asemenea, problemele privind încheierea unui front unic în vederea alegerilor generale pentru Parlamentul japonez.

Cooperarea economică și științifică Est-Vest factor important al destinderii

GENEVA 21 (Agerpres). — Mario Zagari, subsecretar de stat la Ministerul Afacerilor Externe al Italiei, care se află în prezent la Geneva pentru a participa la o reuniune a experților guvernamentali ai Comisiei Economice O.N.U. pentru Europa, a declarat la o conferință de presă că „un dialog în domeniul tehnologic și științific între Europa occidentală și cea răsăriteană ar trebui să contribuie la relansarea politicii de destindere promovată de guvernul italian".

Zagari a apreciat că Comisia Economică a O.N.U. pentru Europa ar fi locul cel mai potrivit pentru organizarea colaborării Est-Vest în domeniul științific și tehnologic. Va trebui, a spus el, să se identifice sectoarele în care această colaborare prezintă perspective realiste, și să se procedeze la schimbul cunoștințelor științifice și tehnologice între Est și Vest, pornindu-se de la sectoare de interes comun.

Întrebat de un ziarist dacă colaborarea preconizată ar include și Republica Democrată Germană, Zagari a răspuns : „Bine înțeles". Se amintește că R.D.G. se bucură de statut de observator pe lîngă Comisia Economică O.N.U. pentru Europa.

Dezvoltarea colaborării economice sovieto-japoneze

MOSCOVA 21 (Agerpres). — Agenția TASS transmite că la 21 ianuarie la Moscova a fost inaugurată reprezentanța firmei comerciale japoneze „Nicimen", unul din partenerii comerciali japonezi cei mai importanți ai instituțiilor sovietice de comerț exterior. Firma achiziționează din U.R.S.S. cărbune, cherestea, instalații de sudură, diferite mașini-unelte și livrează Uniunii Sovietice instalații industriale.

În prezent, la Moscova există reprezentanțe permanente a opt mari grupuri comerciale japoneze, reprezentînd interesele a 13 firme care colaborează cu întreprinderile sovietice de comerț exterior.

★

U.R.S.S. și Iordania au încheiat la Moscova un acord comercial care prevede dezvoltarea relațiilor economice dintre cele două țări, anunță agenția TASS. Părțile și-au acordat reciproc regimul națiunii celei mai favorizate în toate problemele privind comerțul și navigația.

BERLIN

Ședința festivă consacrată celei de-a 20-a aniversări a C.A.E.R.

Cuvîntarea șefului delegației române

BERLIN 21. — Corespondentul Agerpres, Șt. Deju, transmite : La 21 ianuarie, la Berlin și-a început lucrările cea de-a 22-a sesiune a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, la care participă delegații guvernamentale din R. P. Bulgaria, R. S. Cehoslovacă, R. D. Germană, R. P. Mongolă, R. P. Polonă, Republica Socialistă România, R. P. Ungară și U.R.S.S. În conformitate cu acordul dintre C.A.E.R. și R.S.F. Iugoslavia, la sesiune participă o delegație guvernamentală iugoslavă.

Delegația Republicii Socialiste România este condusă de tovarășul Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, reprezentantul permanent al țării noastre în C.A.E.R.

După ședința de deschidere a celei de-a 22-a sesiuni a C.A.E.R., la Consiliul de Miniștri al R.D.G. a avut loc ședința festivă consacrată celei de-a 20-a aniversări a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc. La masa prezidiului au luat loc conducătorii delegațiilor guvernamentale care participă la cea de-a 22-a sesiune a C.A.E.R. În sală au fost prezenți membrii delegațiilor participante la sesiune, observatori din R.P.D. Coreeană, Cuba și R. D. Vietnam, șefi ai misiunilor diplomatice acreditați la Berlin, personalități ale vieții economice și politice din R. D. Germană.

N. Faddeev, secretarul C.A.E.R., a prezentat un raport în care a relevat dezvoltarea colaborării între țările membre ale C.A.E.R. în cei 20 de ani de existență a acestei organizații.

Au luat apoi cuvîntul conducătorii delegațiilor prezente la sesiune.

În cuvîntul său, tovarășul Gheorghe Rădulescu, șeful delegației guvernamentale române, a spus printre altele : „Succesele deosebite obținute de țările noastre în construcția societății noi, socialiste, demonstrează în mod concludent că dezvoltarea pe baze moderne a economiilor naționale, creșterea continuă a potențialului economic și îmbunătățirea nivelului de trai material și cultural al celor ce muncesc sînt posibile ca urmare a eforturilor materiale și financiare susținute ale popoarelor noastre. Factorul fundamental al progresului economic și tehnico-științific îl constituie mobilizarea intensă a resurselor fiecărei țări, realizarea unei rate înalte a acumulării, înfăptuirea industrializării". Referindu-se la activitatea C.A.E.R. în cei 20 de ani care s-au scurs de la înființare, vorbitorul a spus : „Republica Socialistă România apreciază pozitiv activitatea desfășurată de Consiliul de Ajutor Economic Reciproc și rezultatele valoroase obținute în cadrul acestei organizații de colaborare multilaterală".

„În colaborarea economică și tehnico-științifică dintre țările membre ale C.A.E.R., a spus tovarășul Gheorghe Rădulescu, există largi posibilități, neexplorate încă, de adîncire și lărgire a relațiilor economice, pe calea perfecționării și aprofundării activității acestei organizații".

„Comitetul Central al Partidului Comunist Român și guvernul Republicii Socialiste România — a continuat vicepreședintele Consiliului de Miniștri al țării noastre — consideră că perfecționarea colaborării dintre statele membre ale C.A.E.R. are o importanță deosebită pentru progresul țărilor noastre, pentru cauza generală a socialismului și pentru întărirea sistemului mondial socialist. Fundamentînd și în viitor colaborarea economică și tehnico-științifică pe principiile marxist-leniniste ale internaționalismului socialist, statornicite în relațiile dintre țările socialiste — egalitatea deplină în drepturi, respectarea suveranității și intereselor naționale, avantajul reciproc și întrajutorarea tovărășească — principii înscrise și în statutul Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, și asigurînd o largă și fructuoasă conlucrare tovărășească în spiritul stimei și încrederii reciproce, vom oferi un model înaintat de colaborare internațională și vom demonstra superioritatea socialismului și în domeniul relațiilor dintre state și națiuni".

S.U.A. DECLARAȚIA PURTĂTORULUI DE CUVÎNT AL DEPARTAMENTULUI DE STAT

WASHINGTON 21 (Agerpres). — Purtătorul de cuvînt al Departamentului de Stat, Robert McCloskey, a anunțat marți că noua administrație Nixon va examina cu prioritate propunerea guvernului sovietic în legătură cu începerea unui schimb de păreri cu guvernul S.U.A. în problema limitării reciproce și reducerii mijloacelor strategice de transportare a armei nucleare, inclusiv sistemele defensive. El a adăugat că declarația guvernului sovietic în această problemă va fi studiată cu cea mai mare atenție.

Conferința de la Khartum și-a încheiat lucrările

KHARTUM 21 (Agerpres). — Conferința internațională de solidaritate cu lupta popoarelor din Africa de sud, Africa de sud-vest și din coloniile portugheze și-a încheiat lucrările la Khartum. La conferință au luat parte delegați din peste 50 de țări din Asia, Africa, Europa, America Latină, reprezentanți ai unor organizații internaționale. Din România a participat la lucrări o delegație a Ligii române de prietenie cu popoarele din Asia și Africa și a Comitetului național pentru apărarea păcii formată din tovarășii Costică Alecu și Stanciu Brătescu.

În documentele finale delegații la conferință preconizează o serie de măsuri privind intensificarea ajutorului acordat mișcărilor de eliberare din teritoriile menționate. Au fost adoptate declarația conferinței, rezoluția în problemele privind expansiunea imperialistă a Republicii Sud-Africane, o rezoluție de condamnare a colonialismului portughez și a aliaților acestuia.

Conferința și-a exprimat solidaritatea cu lupta pentru eliberarea coloniilor portugheze și cu lupta populației de culoare din Africa de sud și Africa de sud-vest și a chemat toate forțele progresiste să sprijine această luptă. Conferința a făcut apel la guvernele tuturor țărilor pentru a recunoaște mișcările de eliberare din Angola, Guineea-Bissau, Africa de sud, Africa de sud-vest și Rhodesia.

ORIENTUL APROPIAT

● UNIUNEA SOVIETICĂ A PRIMIT FAVORABIL PROPUNEREA FRANCEZĂ

MOSCOVA 21 (Agerpres). — Agenția TASS anunță că guvernul sovietic și-a exprimat acordul în legătură cu propunerea guvernului Franței de a se organiza o întîlnire a reprezentanților celor patru puteri în Consiliul de Securitate în problema situației din Orientul Apropiat.

În răspunsul trimis guvernului Franței, guvernul sovietic constată că propunerea franceză corespunde poziției Uniunii Sovietice de realizare a unei reglementări politice pașnice în Orientul Apropiat, pe baza îndeplinirii rezoluției Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967.

● DISCURSUL PREȘEDINTELUI NASSER

CAIRO 21 (Agerpres). — Președintele R.A.U., Gamal Abdel Nasser, a rostit un discurs cu prilejul deschiderii sesiunii noii Adunări Naționale. El s-a ocupat mai ales de necesitatea dezvoltării capacității militare a țării. După părerea sa „nu există nici o speranță cu privire la o soluție politică, decît dacă dușmanul își va da seama că sîntem capabili să-l forțăm să se retragă prin luptă". Președintele Nasser a adăugat că viitorul buget al țării trebuie să includă repartizarea unor sume sporite pentru nevoile apărării. El a exprimat mulțumiri la adresa Arabiei Saudite, Kuweitului și Libiei pentru ajutorul financiar acordat R.A.U. în conformitate cu rezoluțiile conferințel arabe la nivel înalt care a avut loc în septembrie 1967 la Khartum. Nasser a relevat importanța sprijinului primit din partea Uniunii Sovietice în această direcție. Evocînd posibilitatea unei noi reuniuni arabe la nivel înalt, președintele R.A.U. a declarat că în prezent au loc în acest scop tratative în toate capitalele arabe. Ideea unei noi conferințe, a arătat el, nu a întrunit însă pînă în momentul de față acordul tuturor țărilor arabe. Președintele Nasser a reafirmat totodată sprijinul deplin pe care R.A.U. înțelege să-l acorde organizațiilor de rezistență palestiniene.

● AGRAVAREA CRIZEI GUVERNAMENTALE DIN LIBAN

BEIRUT 21 (Agerpres). — Marți, ministrul turismului, Nasri Maalouf, și-a prezentat în scris demisia președintelui Charles Helou, șeful statului libanez. Anterior, alți trei miniștri — Pierre Gemayel, Raymond Edde și Hussein Mansour — au demisionat ca urmare a accentuării divergențelor între diferitele grupări politice reprezentate în guvern.

Încetarea din viață a studentului Jan Palach

PRAGA 21 (Agerpres). — După cum anunță agenția CTK, la Praga a încetat din viață Jan Palach, student la Universitatea Karoline, care și-a dat foc în Piața Vaclav din Praga.

Într-un document al C.C. al P.C. din Cehoslovacia, adoptat în legătură cu acest caz, se spune între altele : „Înțelegem sentimentele răscolite ale multor tineri — năzuința lor spre o puritate morală ideală și temerile lor cu privire la evoluția politicii socialiste pe care partidul nostru o realizează din ianuarie 1968". „Cu toată durerea pe care o încercăm în legătură cu tragedia studentului Jan Palach — se spune în documentul adoptat — nu putem însă să nu ne exprimăm convingerea cea mai sinceră că tinerii pot să ajute cel mai bine împlinirea principiilor socialiste cu privire la societatea umană prin hotărîrea lor de a-și dedica întreaga viață activității rodnice de îndeplinire a politicii de după ianuarie".

În telegrama de condoleanțe trimisă mamei studentului de Ludvik Svoboda, Alexander Dubcek, Jozef Smrkovsky și Oldrich Cernik se subliniază în același timp că sacrificiul lui Jan Palach este un eveniment tragic. „El este cu atît mai tragic, cu cît mintea sa înțeleaptă și caracterul său curat erau tot atît de necesare muncii spre binele patriei socialiste, ca și munca și inteligența fiecărui om cinstit".

După cum anunță agenția C.T.K., Ludvik Svoboda, președintele R. S. Cehoslovace, a rostit luni seara tîrziu o cuvîntare la posturile de radio și televiziune în care, referindu-se la evenimentul tragic al încetării din viață a tînărului Jan Palach, l-a caracterizat pe acesta ca pe un om cu caracter cinstit și cu aspirații cinstite. Ca soldat — a subliniat Svoboda — apreciez abnegația și curajul personal al lui J. Palach. Ca președinte și cetățean al republicii noastre nu pot însă ascunde că nu sînt de acord ca poziția politică să fie exprimată în acest mod. Președintele Cehoslovaciei a făcut un apel către cetățeni prin care îi cheamă ca în acțiunile întreprinse pentru atingerea mai rapidă și mai eficientă a țelurilor urmărite să dea dovadă de rațiune și înțelepciune, să țină seama de condițiile concrete existente.

★

PRAGA 21 (Agerpres). — Agenția C.T.K. anunță că duminică seară, în orașul Plsen, muncitorul Joseph Glavati, în vîrstă de 25 de ani, și-a turnat benzină pe haine și și-a dat foc în piața centrală a orașului. El a fost transportat de urgență la spital, unde se află în stare gravă. Ministrul afacerilor interne al guvernului Republicii Socialiste Cehe, I. Gressel, i-a informat marți pe ziariști din Praga despre împrejurările legate de tentativa muncitorului din Plsen de a se sinucide. În cazul lui Glavati, a spus ministrul de interne Gressel, este vorba de o poziție morală calitativ diferită decît cea a lui Jan Palach. Diferența constă în principal în motivarea acțiunii. Cercetările făcute, declarațiile martorilor, precum și ale părinților și fostei soții a lui I. Glavati dovedesc că acțiunea lui a fost motivată de o viață personală dezordonată și de considerente familiale.

„Cartea albă" sindicală primită cu mari rezerve

CORESPONDENȚĂ DIN LONDRA DE LA LIVIU RODESCU

Proaspăt ieșită din laboratorul politicii laburiste, noua Carte Albă consacrată reformelor sindicale a devenit subiectul unor controverse de amploare. Reacțiile stîrnite în cele mai largi cercuri ale opiniei publice reflectă dezaprobarea muncitorilor și organizațiilor sindicale, pentru care documentul apărut recent constituie o amenințare nemijlocită la adresa principalelor lor drepturi și libertăți sindicale.

Criticile se concentrează îndeosebi asupra unor măsuri destinate să limiteze dreptul la grevă. Astfel, Ministerul pentru problemele productivității și folosirii forțelor de muncă, condus de Barbara Castle, care este și principalul autor al Cărții Albe, urmează să aibă împuternicirea de a ordona o așa-numită „pauză conciliatorie" pe o durată pînă la 28 de zile înainte de a fi declanșată o grevă, pentru a se permite în felul acesta noi încercări de „mediere". Această propunere este considerată ca fiind de natură să favorizeze pe patroni, care se vor simți astfel încurajați să-și înăsprească atitudinea față de revendicările muncitorilor. Aceleași efecte sînt previzibile și în ce privește propunerea Cărții Albe ca, înainte de a se declara o grevă, muncitorii să-și exprime părerea prin vot. Organizarea scrutinului ar putea dura săptămîni — ceea ce i-ar avantaja tot pe patroni. În această orientare este urmat probabil precedentul unor măsuri existente în S.U.A., ceea ce determină pe unii observatori să compare actuala atmosferă politică încordată din Marea Britanie cu cea creată pe timpul introducerii faimoasei legi antimuncitorești Taft-Hartley în America.

În formulările abile ale textului sînt prevăzute și unele asigurări pentru anumite drepturi sindicale — ca menționarea în contractul de muncă a dreptului de a fi membru de sindicat, dreptul de apel în cazul concedierilor abuzive și alte asemenea drepturi care nu au apărut niciodată din generozitatea „cărților albe", ci muncitorii au fost aceia care le-au cîștigat în decursul unor îndelungate și grele bătălii cu patronii. Prevăzînd, pe de altă parte, intervenția autorităților în conflictele de muncă, Cartea Albă urmărește, în fond, nu consolidarea, ci slăbirea mișcării sindicale.

Accentuînd esența sa antisindicală, Cartea Albă prevede legiferarea unor sancțiuni-amenzi aplicabile pentru nerespectarea dispozițiilor date de autorități în cadrul disputelor dintre sindicate și patroni. Vor fi create și instrumentele corespunzătoare — o Comisie pentru relațiile industriale — cu atribuția de a încuraja reforme în structura sindicatelor, de a cerceta revendicările acestora și de a prezenta rapoarte periodice parlamentului, precum și un Departament industrial, adică un fel de tribunal de arbitraje care va putea aplica amenzi deductibile din salariile muncitorilor.

O serie de sindicate puternice, ca cele ale muncitorilor din transporturi și necalificați, minerilor, tehnicienilor, funcționarilor publici etc. s-au pronunțat în mod categoric împotriva propunerilor Cărții Albe, iar în unele organizații sindicale au fost lansate chemări pentru mitinguri de protest și greve demonstrative. Însuși secretarul general al Trade Union Congresului, George Woodcock, care urmează să preia funcția de președinte al noii Comisii pentru relațiile industriale, a declarat că măsurile de penalizare înscrise în Cartea Albă sînt „indezirabile și impracticabile".

Paradoxal unele nemulțumiri sînt exprimate și din partea industriașilor. Marii patroni — și în fruntea lor Confederația industriei britanice — se plîng că măsurile de curmare a grevelor nu ar fi suficient de severe...

Imediat după reluarea sesiunii parlamentare, documentul a ajuns să fie supus dezbaterii într-o ședință a grupului parlamentar laburist, în jurul căruia s-a semnalat o puternică opoziție, mai ales din partea deputaților proveniți din rîndul sindicatelor. În schimb, ideea reformelor antisindicale se bucură de aprobarea deplină a liderilor conservatori, care, mai mult, se anunță de pe acum pregătiți să suplimenteze asperitatea măsurilor atunci cînd vor veni la putere. Și într-adevăr, apariția Cărții Albe în actualele condiții pare să producă o inevitabilă adîncire a nepopularității laburiștilor, în rîndurile principalului lor sprijin electoral și material — sindicatele.

agențiile de presă transmit:

T. Jivkov a plecat spre India

SOFIA 21. — Corespondentul Agerpres, Gh. Ieva, transmite : Azi dimineață, Todor Jivkov, președintele Consiliului de Miniștri al R. P. Bulgaria, a plecat într-o vizită oficială de 6 zile în India, la invitația primului ministru indian, Indira Gandhi.

Din delegație mai fac parte I. Bașev, ministru al afacerilor externe, M. Ivanov, ministrul construcțiilor de mașini, I. Markov, vicepreședinte al Biroului Adunării Populare, precum și alte persoane oficiale.

O unitate tailandeză de parașutiști a fost surprinsă într-o ambuscadă organizată de partizani într-o regiune de junglă din nordestul Tailandei, anunță agenția United Press International. Pînă în prezent, întăririle trimise nu au fost capabile să facă joncțiunea cu parașutiștii încercuiți.

59 de țări ale lumii și-au exprimat pînă în prezent dorința de a participa la Expoziția mondială ce urmează să aibă loc în 1970 la Osaka.

Lucrările celei de-a 7-a convenții a partidului „Komeito", al treilea ca mărime după numărul de deputați în parlament, au început la Tokio. Președintele partidului, Yoshikatsu Takeiri, a cerut înlăturarea treptată a tratatului de securitate japono-american prin eliminarea bazelor americane de pe teritoriul Japoniei, normalizarea relațiilor cu R. P. Chineză și crearea unei filiale permanente a O.N.U. în Asia, la Tokio. Potrivit lui Takeiri, după abolirea tratatului de securitate, Japonia va trebui să adopte o politică de neutralitate.

Sardinia este paralizată de o grevă generală decretată luni noaptea de toate centralele sindicale, care cer înlăturarea imediată a diferențelor de salarizare, resimțite cu deosebire în insulă.

O rachetă de tipul „Poseidon" prevăzută cu focoase multiple a explodat la cîteva secunde după ce a fost lansată de pe poligonul de la Cape Kennedy. Aceasta a fost cea de-a treia experiență a rachetei „Poseidon" destinată a fi lansată de pe submarine.

La Copenhaga a avut loc o adunare a reprezentanților opiniei publice din capitala Danemarcei, anunță ziarul danez „Politiken". Participanții la adunare au adoptat o rezoluție în care se cere guvernului danez să urmeze exemplul Suediei și să stabilească relații diplomatice cu Republica Democrată Vietnam.

Cum se antrenează cosmonauții sovietici

MOSCOVA 20 (Agerpres). — La Baikonur a avut loc ședința comisiei de stat care a discutat rezultatele zborului navelor cosmice „Soiuz—4" și „Soiuz—5". Rezultatul principal al acestor zboruri, după cum a apreciat președintele comisiei, este crearea pe orbită a unei stații locuite, prima de acest fel în lume, în care au fost înfăptuite ample cercetări științifice.

Referindu-se la modul în care se efectuează antrenarea cosmonauților, agenția TASS relatează că în Uniunea Sovietică a fost construit un laborator zburător în care cosmonauții au posibilitatea să-și însușească în condiții de imponderabilitate astfel de mișcări cum sînt îmbrăcarea costumelor de scafandru, pregătirea activității în condițiile vidului, a mișcărilor legate de ieșirea și intrarea în cabina orbitală, a acelora legate de trecerea de pe o navă pe alta. În interiorul laboratorului zburător a fost construită la scară reală o machetă a zonei de trecere între navele cuplate. Antrenamentul, legat de diversele faze de trecere din navă în navă, a fost efectuat de cosmonauți în camere speciale în care a fost realizat în condiții aproape perfecte vidul.

„INTEGRAREA ECONOMICĂ" FAVORIZEAZĂ INTERESELE MARILOR MONOPOLURI

(Urmare din pag. I)

„apropierii" între firmele constructoare de automobile „Fiat" și „Citroën" guvernul francez s-a opus ca unele din pîrghiile de comandă ale uzinelor Citroën să fie preluate de firma italiană FIAT. **„Apropierile și fuziunile pe plan european**, scria în acest sens „La Nation" **nu trebuie să se facă în detrimentul economiei naționale"**. Ziarul citat releva că, preluarea controlului unei firme franceze de către o companie străină este de natură să aibă consecințe dintre cele mai nefavorabile în ce privește alegerea căii de dezvoltare a economiei în conformitate cu interesul țării ; acest din urmă fapt fiind și mai evident atunci cînd este vorba de sectoare de bază ale economiei. Cu alte cuvinte, în lupta de concurență dintre monopoluri se ignoră faptul că economia națională este un tot unitar, organic, intangibil, iar conducerea sa este un drept inalienabil al statului respectiv. Realizarea intereselor legate de obținerea unor profituri cît mai mari în detrimentul partenerilor de competiție duce la știrbirea suveranității naționale, la introducerea unor elemente „supranaționale" cu ajutorul cărora cei mai puternici își impun voința.

Rațiuni similare cu cele ale Franței au determinat, de altfel, și guvernul de la Bonn să intervină pentru a împiedica o societate petrolieră franceză să preia controlul asupra unei companii vest-germane. Așa cum relevă ziarul „Frankfurter Rundschau" criza care bîntuie Euratomul se datorează în fond încercărilor diverselor firme din industria de reactoare a uneia sau alteia din țările membre, de a-și crea o situație avantajoasă în raport cu celelalte firme. Presa din țările Pieței comune dă și alte exemple din care se poate desprinde cu ușurință că „integrarea" este o cale prin care partenerii puternici, cele mai mari monopoluri, urmăresc să-și promoveze propriile interese, să dobîndească preponderența. Așa, de pildă, Italia s-a declarat de acord să participe la o piață comună într-un domeniu în care firmele sale dețin poziții puternice cum e cel al construcției de automobile ; în schimb, ea își regrupează sectorul chimic pe baze naționale, statul preluînd controlul asupra complexului „Montecatini-Edison", și exclude o piață comună în acest domeniu.

Ziarul vest-german amintit scria că foarte puținele progrese care s-au înregistrat pînă acum în domeniul „integrării" occidentale s-au bazat **„pe compromisuri, pe tîrguieli care au presupus concesii în schimbul altor concesii"** și preciza mai departe că **„nici unul dintre cele șase guverne nu este dispus să se supună unei intervenții supranaționale în politica sa economică"**. La o concluzie similară ajunge și cotidianul britanic „Financial Times", care subliniază **„lipsa dorinței de a sacrifica interesele naționale prin sprijinirea politicii comunitare"**, care transpare aproape la toate nivelele activității Pieței comune.

Favorizînd, încă din fazele de început, promovarea unor relații intemeiate pe impunerea voinței celui mai puternic, pe nesocotirea oricăror norme de echitate, între uniunile intermonopoliste s-a urzit un adevărat păienjeniș de contradicții și rivalități, care nu pot să aducă decît prejudicii dezvoltării legăturilor interstatale, intereselor vitale ale maselor populare care sînt astfel sacrificate intereselor marelui capital.

În condițiile actualei revoluții tehnico-științifice, cînd are loc o adîncire continuă a diviziunii internaționale a muncii, o creștere tot mai mare a producției și circulației bunurilor materiale, colaborarea economică dintre state reprezintă o cerință esențială a lumii contemporane, un mijloc de promovare a progresului și prosperității. Colaborarea și cooperarea internațională nu pot fi însă promovate atunci cînd se recurge la practici care stimulează dezvoltarea inegală, încălcarea unor atribute ale suveranității statelor. În zilele noastre, pături tot mai largi ale opiniei publice internaționale socotesc că esențial pentru progresul multilateral al popoarelor este promovarea unei cooperări cît mai larg cuprinzătoare în domeniul economic, tehnico-științific, în producție — între toate statele, indiferent de orînduirea lor socială, pe baza principiilor avantajului reciproc, neimixtiunii, respectării atributelor de suveranitate ale statelor.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București Piața „Scînteii". Tel. 17 60 10, 17 60 20. Abonamentele se fac la oficiile poștale și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.369